

หนังสือที่ระลึก พิธีถวายผ้าพระกฐิน พระราชทาน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ณ วัดเทวสังฆาราม ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

หนังสือที่ระลึกพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พุทธศักราช ๒๕๖๖

ณ วัดเทวสังฆาราม

ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

วันเสาร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๑๒

หนังสือที่ระลึก

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พุทธศักราช ๒๕๖๖

ณ วัดเทวสังฆาราม

ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

วันเสาร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๑๒

ปีที่พิมพ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

พิมพ์ที่

สันติศิริการพิมพ์

๑๓๑๖ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๕๗ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๔๒๔-๓๙๗๕ e-mail : santipress@yahoo.com

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานผ้าพระกฐิน ให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อัญเชิญไปถวาย แต่พระภิกษุสงฆ์ผู้จำพรรษากาล ณ วัดเทวสังฆาราม ถนนเจ้าขุนเณร ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัด กาญจนบุรี ในวันเสาร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๖ ปวงข้าพระพุทธเจ้ามีความปลาบปลื้มปีติ และสำนึกใน พระมหากรุณาธิคุณ ล้นเกล้าล้นกระหม่อม ทาที่สุดมิได้

โดยที่กฐินเป็นทั้งกาลทาน คือ ทานที่กำหนดด้วยกาล และสังฆทานที่ถวายแต่พระสงฆ์โดยที่มีได้จำเพาะ เจาะจง จึงเป็นทานที่สำคัญยิ่งในพระพุทธศาสนา องค์สัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงยกย่องว่าเป็นทานที่มีผล มีอานิสงส์สูงสุด

ในการรับพระราชทานผ้าพระกฐินไปทอดถวายในครั้งนี้ จึงเป็นการบำเพ็ญกฐินอันเป็นมหากุศลอย่างยิ่ง ได้พร้อมใจกันจัดให้มีพิธีบำเพ็ญกุศลสมโภชองค์พระกฐินพระราชทาน แล้วจึงอัญเชิญผ้าพระกฐินพระราชทานไปถวาย แต่พระภิกษุสงฆ์ เพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม ถวายเป็นพระราชกุศล เถลิงพระเกียรติแห่งใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารบัญญัติ ปีพุทธศักราช ๒๕๖๖

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานผ้าพระกฐินให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้น้อมนำอัญเชิญไปถวายแด่พระภิกษุสงฆ์ที่จำพรรษา ณ วัดเทวสังฆาราม ถนนเจ้าขุนเณร ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ในวันที่เสาร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖

วัดเทวสังฆาราม พระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ มีชื่อลำลองที่ชาวบ้านเรียกติดปากว่า “วัดเหนือ” ตั้งอยู่เลขที่ ๑ ถนนเจ้าขุนเณร ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๓๘๔ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๐ อาณาเขตทิศเหนือจรดวัดถาวราราม ทิศใต้จรดถนนปากแพรก ทิศตะวันออกจรดโรงเรียนเทพมงคลรังสี โดยมีถนนเจ้าขุนเณรผ่านกลาง ทิศตะวันตกจรดลำน้ำแควใหญ่ มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ได้รับสถาปนาขึ้นเป็นพระอารามหลวงเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ และในวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจาก พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ โดยทรงเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทอดพระกฐินต้น และได้พระราชทานนามพระประธานในพระอุโบสถว่า พระพุทธสุทธิมงคล ทรงพระสุหร่ายศาลาจารึกพระนามพระราชทานนี้เอาไว้ รวมถึงได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จารึกพระปรมาภิไธย ภปร. ไว้ที่หน้าบันมุขหน้าศาลาการเปรียญ ที่สร้างขึ้นเป็นผลับผลาที่ประทับ เป็นพระราชานุสรณ์ และได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จารึกพระปรมาภิไธย ภปร. เทนือผ้าทิพย์ขององค์พระพุทธรูปปางประทานพรที่วัดสร้างขึ้น ในโอกาสที่เสด็จพระราชดำเนินในครั้งนั้น

ในนามพระภิกษุสงฆ์ และพุทธบริษัทวัดเทวสังฆาราม ขออนุโมทนาในจิตที่เป็นมหากุศลของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้น้อมนำผ้าพระกฐินพระราชทานมาถวายพระภิกษุสงฆ์ที่จำพรรษาครบถ้วนไตรมาส ณ อาวาสแห่งนี้ ขอผลานิสงส์แห่งการถวายผ้าพระกฐินพระราชทานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมถึงศรัทธาจากสาธุชนทั่วสารทิศจงมารวมกันเป็นมหากุศลอันมอถอยแด่พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี ตลอดพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ และขอให้อธิการบดี ข้าราชการ พนักงานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และครอบครัว จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ ประกอบด้วยจตุรพิธพรชัย ๔ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ สมความมั่งมั่นปรารถนา ทุกประการเทอญ

พระกิตติสุวฒนาภรณ์ (บุญเพิ่ม อานนโท)

เจ้าอาวาสวัดเทวสังฆาราม

สารผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี

พระกฐินพระราชทาน เป็นพระกฐินที่ถือว่าเป็นของหลวง เปิดโอกาสให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานราชการ ตลอดจนคณะบุคคลที่สมควรขอรับพระราชทานอัญเชิญไปถวายยังพระอารามหลวงต่าง ๆ นอกจากพระอารามหลวงสำคัญ อีกทั้งผู้ที่ได้รับพระราชทานสามารถเพิ่มไทยธรรมที่เป็นของส่วนตน และองค์กร โดยเสด็จพระราชกุศลด้วยกำลังศรัทธาก็ได้โดยผ้าพระกฐินและบริวารพระกฐินจากกองศาสนูปถัมภ์ กรมการศาสนา เพื่อนำไปทอด ณ พระอารามที่ขอรับพระราชทานไว้

วัดเทวสังฆาราม หรือวัดเหนือ ตั้งอยู่ ณ ถนนเจ้าขุนเณร ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี มีเนื้อที่ ๕๖ ไร่ ๒๗ ตารางวา เป็นวัดเก่าแก่ราว ๒๐๐ ปี สันนิษฐานว่าเป็นหนึ่งในวัดที่พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาเจษฎาธิบดินทร์ พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว หรือ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ทรงโปรดให้สร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๓๔๘ อีกทั้งยังเป็นสถานที่สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ทรงบรรพชาและอุปสมบท มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ซึ่งเขตวิสุงคามสีมา มีความกว้าง ๔๐ เมตร มีความยาว ๘๐ เมตร ได้รับสถาปนาขึ้นเป็นพระอารามหลวงเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและจังหวัดกาญจนบุรี ขออนุโมทนาขอบคุณผู้มีจิตศรัทธาทุกท่าน ทั้งจากส่วนราชการ ภาครัฐ และเอกชน ที่ได้มีส่วนร่วมโดยเสด็จพระราชกุศล นำผ้าพระกฐินพระราชทานทอดถวาย ณ พระอารามหลวงเป็นประจำทุกปี สำหรับพุทธศักราช ๒๕๖๖ ได้รับพระราชทานผ้าพระกฐินไปถวายพระสงฆ์ ณ วัดเทวสังฆาราม เลขที่ ๑ ถนนเจ้าขุนเณร ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ในวันเสาร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ จึงขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และบุญกุศลที่ได้ร่วมกันบำเพ็ญในครั้งนี้ โปรดอำนวยการผลบุญให้ท่านและครอบครัว จงประสบแต่สรรพสิ่งมงคล สมบูรณ์พูนผล ในสิ่งดีอันพึงปรารถนา โดยทั่วกัน

ร้อยโท ทศพล ไชยโกมินทร์
ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี

สารอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประเพณีการทอดกฐิน เป็นสิ่งที่ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมาช้านานจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นการทำนุบำรุง พระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองเป็นมรดกทางวัฒนธรรม เสริมสร้างความสามัคคี โดยในปีพุทธศักราช ๒๕๖๖ พระบาท สมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้า ล้นกระหม่อม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นเจ้าภาพถวายผ้าพระกฐิน พระราชทานในกฐินกาล ณ วัดเทวสังฆาราม ถนนเจ้าขุนเณร ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ในวันเสาร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร นิสิต นักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนประชาคมชาวมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงมีจิตศรัทธา การมหากุศล ร่วมปวารณาตน ตั้งมั่นในการสุจริตและประกอบกิจชอบ เพื่อน้อมถวายพระพรให้พระองค์ ทรงมีพระชนมายุยิ่งยืนนาน

ในโอกาสอันเป็นมงคล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขออานิสสงส์แห่งกฐินกาล จงดลบันดาลให้ทุกท่าน ที่ร่วมกันถวายผ้าพระกฐินด้วยจิตกุศล ได้สัมผัสพระพุทธรูปคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ ตลอดจนความดีงามทั้งปวง ส่งผลไปสู่สังคมแห่งสันติสุขสืบไป

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

สารจากประธานคณะกรรมการดำเนินงาน

ประเพณีทอดกฐินเป็นประเพณีสำคัญที่พุทธศาสนิกชนชาวไทย ยึดถือปฏิบัติสืบทอดมาอย่างยาวนาน เพื่อทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองตามขนบธรรมเนียมประเพณี โดยจัดทำขึ้นตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ไปจนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ วัตถุประสงค์ ๑ ครั้ง ในรอบปีการทอดกฐิน เป็นการถวายทาน โดยมีเจาะจงบุคคลโดยเฉพาะ แต่ถวายแก่หมู่สงฆ์เป็นส่วนรวมจึงเข้าลักษณะเป็นสังฆทาน และพิธีกรรมการทอดกฐิน เป็นมหากุศลสำหรับร่วมบุญ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้สืบสานประเพณีทอดกฐินต่อเนื่องมาตลอดทุกปี โดยในพุทธศักราช ๒๕๖๖ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานผ้าพระกฐิน ณ วัดเทวสังฆาราม ถนนเจ้าขุนเณร ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ในวันเสาร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

ในนามของประธานดำเนินงานพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอกราบนมัสการ พระกิตติสุวฒนาภรณ์ (บุญเพิ่ม อานนโฑ) เจ้าอาวาสวัดเทวสังฆาราม และเจ้าคณะจังหวัดกาญจนบุรี ที่ให้การสนับสนุนในการดำเนินงาน ทำให้การเตรียมงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และขอขอบคุณผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี วัฒนธรรมจังหวัดกาญจนบุรี แยกผู้มีเกียรติและประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี พร้อมทั้งคณะผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร นิสิต ผู้ปกครองนักเรียน ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตลอดจนจนบริษัท ห้างร้าน ที่มีส่วนร่วม ทำให้งานพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก จงดลบันดาลให้ท่านและครอบครัว ประสบแต่ความสุขความเจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ และประสบสิ่งอันพึงปรารถนา ทุกกาลเทอญ

ว่าที่ร้อยตรี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.กิตติคุณ รุ่งเรือง)

ประธานดำเนินงาน

ที่ อว ๘๗๒๓.๒/ว๓๔๒

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๑๐

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอรับพระราชทานผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๖

เรียน อธิการบดีกรมการศาสนา

ตามที่พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานผ้าพระกฐินพระราชทานให้กระทรวง กรม และหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีจิตศรัทธา นำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ณ พระอารามหลวงทั่วราชอาณาจักร ในกฐินกาลของทุกปี นั้น

ในพุทธศักราช ๒๕๖๖ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความประสงค์ที่จะขอรับพระราชทานผ้าพระกฐินพระราชทานไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ณ วัดเทวสังฆาราม ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยได้ประสานงานกับทางวัดเทวสังฆาราม เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ขอขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ

โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๖๑ ๒๐๙๖

ที่ อว ๘๗๒๓.๒/๗๘

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๑๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง กำหนดวัน เวลา ถวายผ้าพระกฐิน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๖

นมัสการ เจ้าอาวาสวัดเทพสังฆาราม

ตามที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินการขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน เพื่อนำไปถวายพระสงฆ์
จำพรรษา ประจำปี ๒๕๖๖ ณ วัดเทพสังฆาราม ถนนเจ้าขุนเณร ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี นั้น

การนี้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดวันถวายผ้าพระกฐิน คือวันเสาร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
ตรงกับวันขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๑๒ เวลา ๑๐.๐๐ น. และได้มีหนังสือแจ้งให้กรมการศาสนาทราบอีกทางหนึ่งด้วยแล้ว

ขอกราบนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ

โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๖๑ ๒๐๙๖

ประวัติการถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ครั้งที่ ๑	วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๑๖	ณ วัดชินวราราม อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี
ครั้งที่ ๒	พ.ศ. ๒๕๑๗	หลักฐานยังไม่แน่ชัด
ครั้งที่ ๓	วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๑๘	ณ วัดคูม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ครั้งที่ ๔	วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ พ.ศ. ๒๕๒๐	ณ วัดอัมพวันเจติยาราม อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ไม่ปรากฏหลักฐาน
ครั้งที่ ๕	วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๑	ณ วัดกลางมิ่งเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
ครั้งที่ ๖	วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๒	ณ วัดมณีมาวาส อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
ครั้งที่ ๗	วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๓	ณ วัดปทุมวนารามราชวรวิหาร เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ ๘	วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๔	ณ วัดกลางวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
ครั้งที่ ๙	วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๒๕	ณ วัดบรมนิวาส เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ ๑๐	วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๖	ณ วัดศาลาปูนวรวิหาร อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ครั้งที่ ๑๑	วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๗	ณ วัดมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
ครั้งที่ ๑๒	วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๘	ณ วัดพระบาทมิ่งเมืองวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดแพร่
ครั้งที่ ๑๓	วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๒๙	ณ วัดคูหาสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
ครั้งที่ ๑๔	วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๓๐	ณ วัดเกตการาม อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม
ครั้งที่ ๑๕	วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๑	ณ วัดชุมพลนิกายารามราชวรวิหาร อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ครั้งที่ ๑๖	วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๒	ณ วัดศาลาปูนวรวิหาร อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ครั้งที่ ๑๗	วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๓	ณ วัดมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
ครั้งที่ ๑๘	วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๔	ณ วัดคูหาสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
ครั้งที่ ๑๙	วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๕	ณ วัดวชิรธรรมสาธิตวรวิหาร เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ ๒๐	วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๖	ณ วัดมณีมาวาส อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
ครั้งที่ ๒๑	วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๗	ณ วัดมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
ครั้งที่ ๒๒	วันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๓๘	ณ วัดเพชรสมุทรวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
ครั้งที่ ๒๓	วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๙	ณ วัดคูหาสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
ครั้งที่ ๒๔	วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๐	ณ วัดเขียนเขต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
ครั้งที่ ๒๕	วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๑	ณ วัดเสนาสนาราม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ครั้งที่ ๒๖	วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๒	ณ วัดเจษฎาราม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
ครั้งที่ ๒๗	วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๓	ณ วัดอุดมธานี พระอารามหลวง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
ครั้งที่ ๒๘	วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๔	ณ วัดอาวุธวิกสิตาราม เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

ครั้งที่ ๒๙	วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕	ณ วัดรัชฎาธิษฐานราชวิหาร เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ ๓๐	วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๖	ณ วัดพระธาตุหริภุญชัยวรมหาวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
ครั้งที่ ๓๑	วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๗	ณ วัดไชโยวรวิหาร อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง
ครั้งที่ ๓๒	วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘	ณ วัดพระธาตุพนมวรมหาวิหาร อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
ครั้งที่ ๓๓	วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙	ณ วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ครั้งที่ ๓๔	วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๐	ณ วัดระฆังโฆสิตารามวรมหาวิหาร เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
ครั้งที่ ๓๕	วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๑	ณ วัดพระธาตุแช่แห้ง พระอารามหลวง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน
ครั้งที่ ๓๖	วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๒	ณ วัดสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว
ครั้งที่ ๓๗	วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓	ณ วัดบรมวงศ์เธอสมเด็จราชินีวรมหาวิหาร อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ครั้งที่ ๓๘	วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๔	ณ วัดสุทธิวาสวราราม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
ครั้งที่ ๓๙	วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕	ณ วัดมณีบรรพตวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดตาก
ครั้งที่ ๔๐	วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖	ณ วัดศรีโสดา พระอารามหลวง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
ครั้งที่ ๔๑	วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๗	ณ วัดธาตุหลวงเหนือ นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ครั้งที่ ๔๒	วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘	ณ วัดชลประทานรังสฤษฎ์ พระอารามหลวง อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
ครั้งที่ ๔๓	วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๙	ณ วัดใหญ่สุวรรณารามวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
ครั้งที่ ๔๔	วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๐	ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ครั้งที่ ๔๕	วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	ณ วัดพระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
ครั้งที่ ๔๖	วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๒	ณ วัดสุปฏิหารามวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
ครั้งที่ ๔๗	วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๓	ณ วัดมัสยิมมาวาส อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
ครั้งที่ ๔๘	วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๔	ณ วัดสัตตนารถปริวัตรวรวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
ครั้งที่ ๔๙	วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๕	ณ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
ครั้งที่ ๕๐	วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖	ณ วัดเทวสังฆาราม อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี

กำหนดการ

พิธีสมโภชองค์ผ้าพระกฐินพระราชทานและพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ณ วัดเทวสังฆาราม ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

วันศุกร์ที่ ๑๗ ถึงวันเสาร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

พิธีสมโภชองค์ผ้าพระกฐินพระราชทาน

(ณ ศาลา ภปร วัดเทวสังฆาราม ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี)

วันศุกร์ที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ (วันขึ้น ๕ ค่ำ เดือน ๑๒)

เวลา ๑๒.๓๐ น. • ตั้งองค์ผ้าพระกฐินพระราชทาน ณ ศาลา ภปร วัดเทวสังฆาราม

เวลา ๑๖.๐๐ น. • ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณาจารย์ ข้าราชการ ชมรมผู้สูงอายุ ผู้แทนจากหน่วยงาน บุคลากร แขกรับเชิญจากจังหวัดกาญจนบุรี แขกผู้มีเกียรติ และผู้ร่วมงานพร้อมกันบริเวณพิธีสมโภช องค์ผ้าพระกฐินพระราชทาน ณ ศาลา ภปร วัดเทวสังฆาราม

เวลา ๑๖.๓๐ น. • เจ้าอาวาสวัดเทวสังฆาราม ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พร้อมคณะสงฆ์ ๑๐ รูป เดินทางมาถึงบริเวณพิธีสมโภชองค์ผ้าพระกฐินพระราชทาน

- เจ้าหน้าที่นิมนต์พระสงฆ์ขึ้นนั่งบนอาสนสงฆ์ จำนวน ๑๐ รูป
- อธิการบดีจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
- อธิการบดีถวายความเคารพ ถวายดอกไม้ธูปเทียนแพหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ บริเวณที่ตั้งองค์ผ้าพระกฐินพระราชทาน ถวายความเคารพ
- เจ้าหน้าที่จากวัฒนธรรมจังหวัดกล่าวนำบูชาพระรัตนตรัย อาราธนาศีล
- พระสงฆ์ให้ศีล
- เจ้าหน้าที่ฯ อาราธนาพระปริตร
- พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ / อธิการบดีจุดเทียนนำมนต์
- อธิการบดีและคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยถวายจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์อนุโมทนา กรวดน้ำรับพร ประธานสงฆ์ประพรมน้ำพระพุทธมนต์
- อธิการบดีกราบลาพระรัตนตรัย พระสงฆ์ และถวายความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
- อธิการบดีมอบทุนการศึกษาให้กับสถาบันการศึกษา ๔ โรงเรียน

๑. โรงเรียนเทศบาล ๑ (วัดเทวสังฆาราม) ในพระสังฆราชูปถัมภ์

๒. โรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี

- ๓. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านประตูด่าน
- ๔. ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกาญจนบุรี
- อธิการบดีมอบเงินสนับสนุนวงครียางค์ ๑ โรงเรียน
 - ๑. โรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี
- อธิการบดีมอบหนังสือให้กับสถาบันการศึกษา ๒ โรงเรียน
 - ๑. โรงเรียนเทศบาล ๑ (วัดเทวสังฆาราม) ในพระสังฆราชูปถัมภ์
 - ๒. โรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี
- เสรีจิตวิสมโภชของคัมภีร์พระกฐินพระราชทาน

งานฉลององค์ผ้าพระกฐินพระราชทาน

(ณ หอประชุม โรงเรียนเทพมงคลรังษี จังหวัดกาญจนบุรี)

- เวลา ๑๘.๐๐ น. • การแสดงชุดที่ ๑ การบรรเลงวงดนตรีไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- เวลา ๑๘.๑๐ น. • ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี กล่าวต้อนรับ
- เวลา ๑๘.๑๕ น. • ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.กิตติคุณ รุ่งเรือง รองอธิการบดีฝ่ายองค์กรฯและพัฒนากายภาพ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กล่าวรายงานพิธีสมโภชและงานฉลององค์ผ้าพระกฐินพระราชทาน
- เวลา ๑๘.๒๐ น. • รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กล่าวเปิดงานฉลององค์ผ้าพระกฐินพระราชทาน
- เวลา ๑๘.๒๕ น. • รับประทานอาหารเย็นร่วมกัน พร้อมชมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรม
- เวลา ๑๘.๓๕ น. • การแสดงชุดที่ ๒ การแสดงชุดน้อมศรีธาเทวบูชา โดย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - การแสดงชุดที่ ๓ การแสดงชุดระบำราชพฤกษ์ภิรมย์ โดย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ
 - การแสดงชุดที่ ๔ การแสดงชุดรำแวพซันนี โดย โรงเรียนเทศบาล ๑ (วัดเทวสังฆาราม) ในพระสังฆราชูปถัมภ์
 - การแสดงชุดที่ ๕ การแสดงชุดมณีเมืองเมืองกาญจน์ โดย โรงเรียนเทศบาล ๑ (วัดเทวสังฆาราม) ในพระสังฆราชูปถัมภ์
 - การแสดงชุดที่ ๖ การแสดงชุดเตหน้ากาเกอะญอ โดย โรงเรียนเทพมงคลรังษี
 - การแสดงชุดที่ ๗ การแสดงชุดวงดนตรีลูกทุ่งบพเพลงสาวเมืองกาญจน์ โดย โรงเรียนเทพมงคลรังษี
 - การแสดงชุดที่ ๘ การแสดงชุดวงดนตรีลูกทุ่งบพเพลงนักรบนิรนาม โดย โรงเรียนเทพมงคลรังษี
- เวลา ๒๐.๐๐ น. • เสรีจิตงานฉลององค์ผ้าพระกฐินพระราชทาน

การแต่งกาย ผู้บริหารมหาวิทยาลัย กรรมการดำเนินงาน ผู้แทนจากหน่วยงาน ชมรมผู้สูงอายุ บุคลากร ผู้ร่วมงาน แต่งชุดไทย ผ้าไทย ผ้าพื้นเมืองหรือชุดสุภาพ

พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
ณ วัดเทวสังฆาราม ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

วันเสาร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๖ (วันขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๑๒)

เวลา ๐๘.๔๕ น. • ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณาจารย์ ข้าราชการ ชมรมผู้สูงอายุ ผู้แทนจากหน่วยงาน บุคลากร แกรับเชิญจากจังหวัดกาญจนบุรี แยกผู้มีเกียรติ และผู้ร่วมงาน พร้อมกัน ณ สกายวอร์ค กาญจนบุรี

เวลา ๐๙.๐๐ น. • พิธีแห่องค์ผ้าพระกฐินพระราชทานจาก สกายวอร์ค กาญจนบุรี มาถึงบริเวณพระอุโบสถ

- อัญเชิญผ้าพระกฐินพระราชทานวางบนโต๊ะหมู่บูชาหน้าพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ บริเวณหน้าพระอุโบสถ
- ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณาจารย์ ข้าราชการ ชมรมผู้สูงอายุ ผู้แทนจากหน่วยงาน บุคลากร แกรับเชิญจากจังหวัดกาญจนบุรี แยกผู้มีเกียรติ และผู้ร่วมงาน พร้อมกันในพระอุโบสถ และบริเวณรอบพระอุโบสถ

เวลา ๑๐.๐๙ น. • อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้รับพระราชทานให้ถวายผ้าพระกฐินพระราชทานเป็น ประธานในพิธีเดินทางมาถึงบริเวณพิธีหน้าพระอุโบสถ (วงดุริยางค์บรรเลงเพลงมหาฤกษ์)

- อธิการบดีถวายความเคารพ ถวายดอกไม้ธูปเทียนแพหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
- อธิการบดีรับผ้าจากพานแว่นฟ้าหน้าพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และอัญมประคองผ้าพระกฐินพระราชทานยื่นตรง ถวายความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (วงดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี)
- อธิการบดีอัญเชิญผ้าพระกฐินพระราชทาน เดินเข้าสู่พระอุโบสถ
- อธิการบดีวางผ้าพระกฐินพระราชทานบนพานแว่นฟ้าหน้าพระสงฆ์รูปที่สอง
- อธิการบดีจุดธูปเทียนบูชาพระประธานในพระอุโบสถ และกราบ ๓ ครั้ง
- อธิการบดีไปที่พานแว่นฟ้า หยิบผ้าห่มพระประธานมอบให้เจ้าหน้าที่หรือไวยาวัจกร
- อธิการบดียกผ้าพระกฐินพระราชทานขึ้นอัญมประคอง ประนมมือ ผินหน้าไปทางพระประธาน ในพระอุโบสถ กล่าวคำนมัสการ นะโมฯ (๓ จบ)
- อธิการบดีผินหน้าไปทางพระสงฆ์กล่าวคำถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
- อธิการบดีวางผ้าพระกฐินพระราชทานบนพานแว่นฟ้าและยกทั้งพานประเคนพระสงฆ์รูปที่สอง
- อธิการบดีประเคนพานเทียนพระปาฏิโมกข์ กลับไปนั่ง ณ เก้าอี้ที่จัดไว้
- พระสงฆ์ทำพิธีอโปกถ์ และสวดญัตติทุติยกรรม
- พระสงฆ์รูปที่ได้รับฉันทานุมัติให้เป็นองค์ครองผ้าพระกฐินพระราชทาน
- อธิการบดีถวายเครื่องบริวารกฐินพระราชทานแก่เจ้าอาวาส (เครื่องกฐินพระราชทานทั้งหมด)

- ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถวายจตุปัจจัยไทยธรรม ที่มหาวิทยาลัยจัดหามาแต่พระสงฆ์ทั้งหมด
- พิธีกรประกาศจำนวนเงินที่ถวายให้ทราบทั่วกัน
- อธิการบดีถวายใบพวารณาจตุปัจจัยตามที่ประกาศแก่ประธานสงฆ์
- พระสงฆ์อนุโมทนา ประธานสงฆ์ถวายอดิเรก
- อธิการบดี ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณาจารย์ ข้าราชการ ชมรมผู้สูงอายุ ผู้แทนจากหน่วยงาน บุคลากร แกรับเชิญจากจังหวัดกาญจนบุรี แยกผู้มีเกียรติ และผู้ร่วมงานกรวดน้ำรับพร
- อธิการบดีกราบลาพระรัตนตรัย กราบลาพระสงฆ์
- ประธานสงฆ์มอบของที่ระลึกให้แก่อธิการบดีและผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้แทนจากหน่วยงาน คณาจารย์ ข้าราชการ ชมรมผู้สูงอายุ บุคลากร แกรับเชิญจากจังหวัดกาญจนบุรี แยกผู้มีเกียรติและผู้ร่วมงาน
- อธิการบดีออกจากพระอุโบสถ
- เสร็จพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

เวลา ๑๑.๐๐ น. • อธิการบดี ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถวายภัตตาหารเพลแด่พระสงฆ์ ณ ศาลา ภปร วัดเทวสังฆาราม จังหวัดกาญจนบุรี

เวลา ๑๑.๓๐ น. • อธิการบดี ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณาจารย์ ข้าราชการ ชมรมผู้สูงอายุ ผู้แทนจากหน่วยงาน บุคลากร แกรับเชิญจากจังหวัดกาญจนบุรี แยกผู้มีเกียรติและผู้ร่วมงานรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน ณ ศาลา ภปร วัดเทวสังฆาราม จังหวัดกาญจนบุรี

เวลา ๑๓.๐๐ น. • อธิการบดี ผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้แทนจากหน่วยงาน คณาจารย์ ข้าราชการ ชมรมผู้สูงอายุ และบุคลากรเดินทางออกจากวัดเทวสังฆาราม จังหวัดกาญจนบุรี

- การแต่งกาย**
๑. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ข้าราชการ กรรมการดำเนินงาน ผู้แทนจากหน่วยงาน แต่งเครื่องแบบปกติขาว พนักงานมหาวิทยาลัยแต่งกายชุดพนักงานมหาวิทยาลัย แต่งกายชุดสากลนิยม หรือชุดสุภาพ
 ๒. คณาจารย์ บุคลากรและแขกผู้มีเกียรติ ที่เดินทางไปร่วมพิธี แต่งกายชุดสากลนิยม หรือชุดสุภาพ

สารบัญ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๕
กฐิน	๒๙
จังหวัดกาญจนบุรี	๔๓
ประวัติวัดเทวสังฆาราม	๔๗
ประวัติเจ้าอาวาสวัดเทวสังฆาราม	๕๑
ศิลปะและวัฒนธรรมในจังหวัดกาญจนบุรี	
จิตรกรรมฝาผนังวัดเทวสังฆาราม	๖๕
วัฒนธรรมมอญสังขละบุรี	๘๔
แนะนำสถานที่ท่องเที่ยว	
สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ : สมัยประวัติศาสตร์	๙๒
สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ : สงครามโลกครั้งที่ ๒	๙๕
สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	๑๐๑

พระประธานศิลปะเชียงแสนในพระอุโบสถหลังเก่า

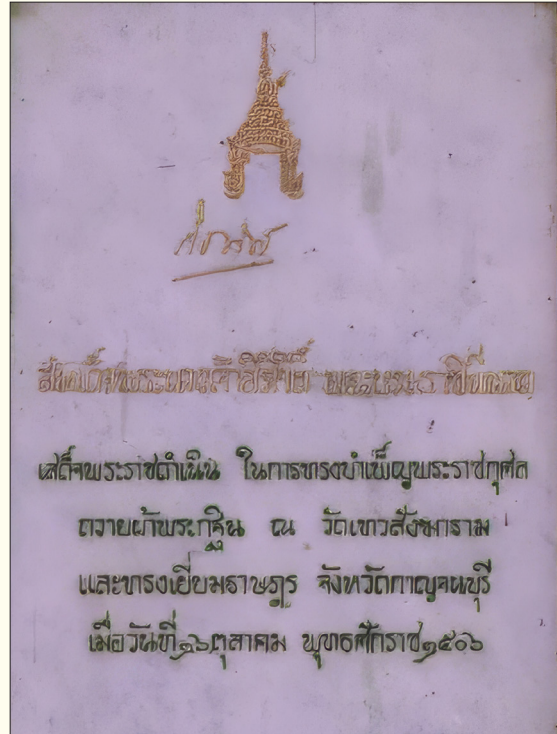
พระพุทธสุทิมงคล

พระอุโบสถหลังใหม่

หอพระประวัติ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณสังวร

แผ่นศิลาสลักพระปรมาภิไธยครั้งเสด็จพระราชดำเนินทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๖

พระกิตติสุวฒนาภรณ์ (บุญเพิ่ม อานนโท)
เจ้าอาวาสวัดเทวสังฆาราม

จิตรกรรมฝาผนัง พุทธประวัติปฐมโพธิกถา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พัฒนาจาก โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง และวิทยาลัยวิชาการศึกษา โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง สถาปนาเมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๒ ยกฐานะเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา เมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๖ และสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๗

โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีประวัติศาสตร์มายาวนาน ถือกำเนิดขึ้นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในกระแสสังคมที่เริ่มคลี่คลายจากการตื่นตระหนกภัยสงคราม ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม หลังจากที่ยุทธการสหประชาชาติได้ก่อกำเนิดขึ้น เพื่อมุ่งเน้นความสมานฉันท์และผลักดันความร่วมมือทางด้านต่าง ๆ รวมทั้งการผลักดันทางการศึกษา เพื่อให้โลกใบนี้เจริญก้าวหน้าและมีสติปัญญามากขึ้น “โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง” ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ ได้สถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๙๒ ณ ถนนประสานมิตร กรุงเทพมหานคร เพื่อผลักดันการศึกษาทางด้านวิชาชีพครู ในช่วงเวลาที่วิชาชีพครูขาดแคลน และไม่สอดคล้องกับการขยายตัวของสังคม และศาสตร์ทางการศึกษายังใหม่ ต่อสังคมในขณะนั้น เป็นการเริ่มต้นการศึกษาในระดับวุฒิปริญญาตรี ประกาศนียบัตรครูประถมศึกษ และประกาศนียบัตรครูมัธยมศึกษา โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงถือกำเนิดขึ้นจากการผลักดันของ ศาสตราจารย์ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ซึ่งเป็นปลัดกระทรวงศึกษาธิการอยู่ในขณะนั้น และท่านก็ได้มีบทบาททางการศึกษาทั้งที่โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง วิทยาลัยวิชาการศึกษา และสังคมไทย

เมื่อโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงได้กำเนิดขึ้นแล้ว กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งให้หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ระหว่างพุทธศักราช ๒๔๙๒ - ๒๔๙๗ ท่านเป็นผู้นำและผู้วางรากฐานระเบียบแบบแผนของการฝึกหัดครู เป็นผู้บุกเบิกงานวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์ และเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบแผนของปุชนิยมบุคคลในวิชาชีพครู

วิทยาลัยวิชาการศึกษา

เมื่อถึงพุทธศักราช ๒๔๙๖ ปัญหาการขาดแคลนครูและนักศึกษาเป็นปัญหาที่รุนแรงยิ่งขึ้นในสังคมไทย ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมในทุก ๆ ด้าน ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ผู้นำการศึกษาสมัยใหม่หรือผู้นำ

การศึกษาแบบพัฒนาการนิยม (Progressivism) ในสังคมไทย ได้เสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการให้ก่อตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา (College of Education) ขึ้น เพื่อพัฒนาปรัชญา แนวคิด และความรู้ความสามารถทางด้านการศึกษาศาสตร์ใหม่ ให้สอดคล้องผสมผสานสัมพันธ์กับสังคมประชาธิปไตย รวมทั้งการพัฒนาการศึกษาศาสตร์ให้เป็นวิชาชีพที่มีระบบแบบแผน และมีความลุ่มลึกในสังคมไทย พร้อมกับการประสาทปริญญาทางด้านศึกษาศาสตร์ ทั้งในระดับบัณฑิต มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต เมื่อแรกเริ่มการสถาปนาวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นแทนโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงนั้น (๑๖ กันยายน ๒๔๙๗) ศาสตราจารย์ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งอธิการในระหว่างพุทธศักราช ๒๔๙๗ - ๒๔๙๙ ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ดำรงตำแหน่งหัวหน้าคณะวิชาการศึกษา หลังจากนั้นจึงได้รับตำแหน่งอธิการวิทยาลัยวิชาการศึกษา จนถึงพุทธศักราช ๒๕๑๒

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้เป็นผู้นำในการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ภายใต้แนวคิดระบบโรงเรียนสาธิต (Demonstration School) เพื่อให้โรงเรียนสาธิตเป็นแปลงทดลองค้นคว้า ในระบบการศึกษาพื้นฐานสมัยใหม่ วิทยาลัยวิชาการศึกษาจัดระบบการศึกษาแบบวิทยาเขต โดยขยายวิทยาเขตปทุมวัน (๒๔๙๘) วิทยาเขตบางแสน (๒๔๙๘) วิทยาเขตพิษณุโลก (๒๕๑๐) วิทยาเขตมหาสารคาม (๒๕๑๑) วิทยาเขตสงขลา (๒๕๑๑) วิทยาเขตพระนคร (๒๕๑๒) และวิทยาเขตพลศึกษา (๒๕๑๓) โดยมีวิทยาเขตประสานมิตรเป็นศูนย์กลางการบริหาร

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ภายใต้การนำของ ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ในฐานะที่ท่านเป็นนักวิชาการ และนักการศึกษาสมัยใหม่ ได้พัฒนาแนวคิดพัฒนาการนิยมและการเรียนการสอนสมัยใหม่จากสังคมตะวันตก นำมาวางหลักปึกฐานไว้ในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นระบบห้องสมุด ระบบคะแนน ระบบการวัดผล รวมทั้งวิชาการศึกษาสมัยใหม่ที่ก้าวหน้าที่สุดในสังคมไทยขณะนั้น นอกจากนั้นแล้ว วิทยาลัยวิชาศึกษายังได้รับการช่วยเหลือทั้งด้านบุคลากร หนังสือ และทุนการศึกษามากมาย จนอาจกล่าวได้ว่า วิทยาลัยวิชาการศึกษา มีระบบการศึกษาที่ก้าวหน้าที่สุดในช่วงเวลานั้น ตราหรือเครื่องหมายของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งเป็นสมการทางด้านคณิตศาสตร์ $y = e^x$ (Exponential Curve) เส้นกราฟของการขยายเพิ่มขึ้น มีความหมายสอดคล้องกับปรัชญาที่ว่า “การศึกษาคือความเจริญงอกงาม” หรือ “สิกฺษา วิรุฬฺหิ สมฺปตฺตา” หรือ “Education is Growth” รวมทั้งสอดคล้องกับ “สี่เทา - แดง” ซึ่งสี่เทาเป็นสีของสมอง หมายถึง “ความคิด” และสีแดงเป็นสีของเลือด หมายถึง “ความกล้าหาญ” สี่เทา - แดง จึงหมายถึง “คิดอย่างกล้าหาญ”

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พุทธศักราช ๒๕๑๖ ก่อนหน้าเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ในช่วงเวลาที่ ศาสตราจารย์ ดร.สุตใจ เหล่าสุนทร ดำรงตำแหน่งอธิการวิทยาลัยวิชาการศึกษา คณะอาจารย์ นิสิต และข้าราชการ ได้ร่วมกันเรียกร้องต่อรัฐบาลให้ปรับฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย และย้ายสังกัดจากกระทรวงศึกษาธิการไปขึ้นกับทบวงมหาวิทยาลัย ท่ามกลางการปกครองที่เข้มงวดรุนแรงของรัฐบาลทหารในขณะนั้น เพื่อความคล่องตัวในการพัฒนาโครงสร้างการบริหาร และการเรียนการสอนที่จำกัด ไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยและการขยายตัวที่มีความหลากหลายวิชาชีพ ทำยที่สูด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ “มหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร” ก็ได้รับการสถาปนาขึ้นในปีถัดมา

(๒๙ มิถุนายน ๒๕๑๓) โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.สุจิตใจ เหล่าสุนทร เป็นอธิการบดี (พุทธศักราช ๒๕๑๒ - ๒๕๑๓)

จากอดีต (พุทธศักราช ๒๔๙๗ - ๒๕๑๘) ที่มีคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา สำนักงานอธิการบดี สำนักหอสมุดกลาง คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะพลศึกษา และบัณฑิตวิทยาลัย ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ ๕ (พุทธศักราช ๒๕๑๕ - ๒๕๒๙) จัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ ๗ (พุทธศักราช ๒๕๓๕ - ๒๕๓๙) จัดตั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์* สำนักคอมพิวเตอร์ สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม* สำนักสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา* คณะเภสัชศาสตร์ และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ ๘ (พุทธศักราช ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔) จัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์* สถาบันสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร* สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ* ศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา* ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ ๙ (พุทธศักราช ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙) จัดตั้งวิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน* วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม* ศูนย์บริการวิชาการ*** สำนักงานบริหารกิจการหอพัก ศูนย์กีฬา มศว*** แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ ๑๐ (พุทธศักราช ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) จัดตั้งวิทยาลัยโพรเทคซัล* อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว และขยายบทบาทไปที่จังหวัดตาก เชียงใหม่ น่าน เลย สุพรรณบุรี และสตูล ซึ่งโครงการดังกล่าวเป็นโครงการต้นแบบของมหาวิทยาลัยชุมชนกระบวนทัศน์หนึ่งที่มีความร่วมมือกับภาคีต่าง ๆ ในพื้นที่เน้นการผลิตบัณฑิตคืนถิ่นบนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ เป็นประการสำคัญ จัดตั้งสำนักวิชาเศรษฐศาสตร์ และนโยบายสาธารณะ* คณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร* และรับโอนคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งเกิดจากการรวมสถาบันสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร และสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนาศึกษาพิเศษ จัดตั้งสถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย และจัดตั้งสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ ๑๑ (พุทธศักราช ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) จัดตั้ง สถาบันวิจัย พัฒนา และสาธิตการศึกษา

พุทธศักราช ๒๕๔๙ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีแนวคิดในการพัฒนามหาวิทยาลัยให้เจริญก้าวหน้า ทั้งทางด้านคุณภาพมาตรฐานวิชาการที่เป็นเลิศด้านกายภาพ ด้านศักยภาพของคณาจารย์ บุคลากรและนิสิตตลอดจนเชื่อมโยงกับชุมชนสังคม โดยเปิดพื้นที่มหาวิทยาลัยออกสู่ถนนอโศกมนตรีโดยจัดซื้อที่ดินจำนวน ๓ แปลง คือ ที่ดิน ๒ แปลงพื้นที่ ๖ ไร่ ๒ งาน ๒๘ ตารางวา ติดกับถนนอโศกมนตรีเพื่อก่อสร้างอาคารสูง ๑๗ ชั้น (อาคารบริการ : ศาสตราจารย์หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล) และอาคารสูง ๒๒ ชั้น (อาคารนวัตกรรม : ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี) ที่ดินแปลงที่ ๓ พื้นที่ ๑ ไร่ ๒ งาน ริมคลองแสนแสบ

พุทธศักราช ๒๕๕๙ มหาวิทยาลัยเกิดความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล มีจุดประสงค์เพื่อการบริหารงานที่คล่องตัวมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย โดยให้ศูนย์กีฬา มศว อยู่ภายใต้การดูแลของคณะพลศึกษา ศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษาอยู่ภายใต้การดูแลของคณะวิทยาศาสตร์

สถาบันวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษอยู่ภายใต้การดูแลของคณะศึกษาศาสตร์ ศูนย์บริการวิชาการ และสำนักบริหาร
กิจการหอพักที่ได้เปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์บริหารกิจการหอพัก เป็นหน่วยงานภายในสำนักงานอธิการบดี เปลี่ยนชื่อหน่วยงาน
บางแห่ง คือ คณะสหเวชศาสตร์เป็นคณะกายภาพบำบัด สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะเป็น
คณะเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่ยึดหลัก “ปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ - ๑๑
การผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยจึงได้ตั้งคณะขึ้นมาอีก ๒ แห่ง คือ วิทยาลัยอุตสาหกรรม
สร้างสรรค์ และคณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม เพื่อการเป็นมหาวิทยาลัยรับใช้สังคมที่ยั่งยืนตลอดไป

หมายเหตุ * เป็นส่วนงานในกำกับของมหาวิทยาลัยโดยมติดสภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

** เป็นหน่วยงานในสังกัดคณะแพทยศาสตร์

*** เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งโดยมติดสภามหาวิทยาลัยให้มีการบริหารจัดการที่ต่างไปจากส่วนในกำกับ ฐานะไม่
เทียบเท่าคณะ สถาบัน สำนัก

กฐิน

๑. ความหมาย

๑.๑ คำว่า กฐิน มีความหมายเกี่ยวข้องกันถึง ๔ ประการ คือ

เป็นชื่อของกรอบไม้ อันเป็นแม่แบบสำหรับทำจีวร ซึ่งอาจเรียกว่า สะติง ก็ได้

เป็นชื่อของผ้า ที่ถวายแก่พระสงฆ์เพื่อทำจีวรตามแบบหรือกรอบไม้นั้น

เป็นชื่อของบุญกิริยา คือการทำบุญ ในการถวายผ้ากฐินเพื่อให้สงฆ์ทำเป็นจีวร

เป็นชื่อของสังฆกรรม คือกิจกรรมของสงฆ์ที่จะต้องมีการสวดประกาศขอรับความเห็นชอบจากที่ประชุมสงฆ์

ในการมอบผ้ากฐินให้แก่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง

กฐินที่เป็นชื่อของกรอบไม้

หมายถึง กรอบไม้แบบสำหรับทำจีวร ซึ่งอาจเรียกว่าสะติงก็ได้ เนื่องจากในครั้งพุทธกาล การทำจีวรให้มีรูปลักษณะตามที่กำหนดกระทำได้โดยยาก จึงต้องทำกรอบไม้สำเร็จรูปไว้ เพื่อเป็นอุปกรณ์สำคัญในการทำเป็นผ้านุ่งหรือผ้าห่มหรือผ้าห่มซ้อนที่เรียกว่า จีวรเป็นส่วนรวมผืนใดผืนหนึ่งก็ได้ ในภาษาไทยนิยมเรียกผ้านุ่งว่า สบง ผ้าห่มว่า จีวร และผ้าห่มซ้อนว่า สังฆากฎิ การทำผ้าโดยอาศัยแม่แบบเช่นนี้ คือทาบผ้าลงไปกับแม่แบบแล้วตัดเย็บย้อมทำให้เสร็จในวันนั้น ด้วยความสามัคคีของสงฆ์ เป็นการร่วมใจกันทำกิจที่เกิดขึ้นและเมื่อทำเสร็จหรือพ้นกำหนดกาลแล้ว แม่แบบหรือกฐินนั้นก็รื้อเก็บไว้ใช้ในการทำผ้าเช่นนั้นอีกในปีต่อ ๆ ไป การรื้อแบบไม้นี้เรียกว่า เตาะ ฉะนั้นคำว่า กฐินเตาะ หรือ เตาะกฐิน จึงหมายถึงการรื้อไม้แม่แบบเก็บไว้ใช้ในโอกาสหน้า

กฐินที่เป็นชื่อของผ้า

หมายถึง ผ้าที่ถวายให้เป็นกฐินภายในกำหนดกาล ๑ เดือน นับตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ผ้าที่ถวายนั้นจะเป็นผ้าใหม่ หรือผ้าเทียมใหม่ เช่น ผ้าฟอกสะอาด หรือผ้าเก่า หรือผ้าบังสุกุล คือ ผ้าที่เข้างั้วแล้ว และเป็นผ้าเขื่อนฝุ่นหรือผ้าตกตามร้านก็ได้ ผู้ถวายจะเป็นคฤหัสถ์ก็ได้ เป็นภิกษุหรือสามเณรก็ได้ ถวายแก่พระสงฆ์แล้ว ก็เป็นอันใช้ได้

กฐินที่เป็นชื่อของบุญกิริยาคือการทำบุญ

หมายถึง การถวายผ้ากฐินเป็นทานแก่พระสงฆ์ผู้จำพรรษาอยู่ในวัดใดวัดหนึ่งครบ ๓ เดือน เพื่อสงเคราะห์ผู้ประพฤติปฏิบัติชอบให้มีผ้านุ่งหรือผ้าห่มใหม่ จะได้ใช้ผลัดเปลี่ยนของเก่าที่จะขาดหรือชำรุด การทำบุญถวายผ้ากฐิน

หรือที่เรียกว่า ทอดกฐิน คือ ทอดหรือวางผ้าลงไปแล้วกล่าวคำถวายในท่ามกลางสงฆ์เรียกว่า เป็นกาลทาน คือการถวายก่อนหน้านั้นหรือหลังจากนั้นไม่เป็นกฐิน ท่านจึงถือว่าหาโอกาสทำได้ยาก

กฐินที่เป็นชื่อของสังฆกรรม

หมายถึง กิจกรรมของสงฆ์ก็จะต้องมีการสวดประกาศขอรับความเห็นชอบจากที่ประชุมสงฆ์ ในการมอบผ้ากฐินให้แก่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง เมื่อทำจิวรสำเร็จแล้วด้วยความร่วมมือของภิกษุทั้งหลาย ก็จะได้เป็นโอกาสให้ได้ช่วยกันทำจิวรของภิกษุรูปอื่น ขยายเวลาทำจิวรได้อีก ๔ เดือน ทั้งนี้เพราะในสมัยพุทธกาล การหาผ้าทำจิวรทำได้โดยยาก ไม่ทรงอนุญาตให้เก็บสะสมผ้าไว้เกิน ๑๐ วัน แต่เมื่อได้ช่วยกันทำสังฆกรรมเรื่องกฐินแล้วอนุญาตให้แสวงหาผ้าและเก็บผ้าไว้ทำเป็นจิวรได้จนตลอดฤดูหนาว คือ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔

จากความหมายข้างต้นจะเห็นว่า มีความเกี่ยวข้องกัน ๔ ประการ เมื่อสงฆ์ทำสังฆกรรมเรื่องกฐินเสร็จแล้ว และประชุมกัน อนุมัติกฐิน คือแสดงความพอใจว่าได้กรานกฐินเสร็จแล้ว ก็เป็นอันเสร็จพิธี

๑.๒ คำว่า **กรานกฐิน** คือ การลาดผ้าหรือทาบผ้าลงไปกับกรอบไม้แม่แบบ เพื่อตัดเย็บย้อมทำเป็นจิวรผืนใดผืนหนึ่ง

๑.๓ คำว่า **การจงกฐิน** คือ การแสดงความจำนงเป็นลายลักษณ์อักษรหรือด้วยวาจาต่อทางวัดว่าจะนำกฐินมาถวาย เมื่อนั้นเมื่อนี้แล้วแต่ละตกลงกัน แต่จะต้องภายในเขตเวลา ๑ เดือน ตามที่กำหนดในพระวินัย

๑.๔ คำว่า **อปโลกน์กฐิน** คือ การที่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเสนอขึ้นในที่ประชุมสงฆ์ถามความเห็นชอบว่า ควรมีการกรานกฐินหรือไม่ เมื่อเห็นชอบร่วมกันแล้ว จึงหารือกันต่อไปว่าผ้าที่ทำสำเร็จแล้วควรถวายแก่ภิกษุรูปใด การปรึกษาหารือ การเสนอความเห็นเช่นนี้เรียกว่า อปโลกน์ (อ่านว่า อะ - ปะ - โหลก) หมายถึง การช่วยกันมองดูว่าจะสมควรอย่างไรเพียงเท่านั้นใช้ได้ เมื่ออปโลกน์เสร็จแล้วจึงต้องสวดประกาศเป็นการสงฆ์ จึงนับว่าเป็นสังฆกรรมเรื่องกฐินดังกล่าวไว้แล้วในตอนต้น

ในปัจจุบันมีผู้ถวายผ้ามากขึ้น มีผู้สามารถตัดเย็บย้อมผ้าที่จะทำเป็นจิวรได้แพร่หลายขึ้น การใช้ไม้แม่แบบอย่างเก่าจึงเลิกไป เพียงแต่รักษาชื่อและประเพณีไว้โดยไม่ต้องใช้กรอบไม้แม่แบบ เพียงถวายผ้าขาวให้ตัดเย็บย้อมให้เสร็จในวันนั้น หรืออีกอย่างหนึ่งนำผ้าสำเร็จรูปมาถวายก็เรียกว่า ถวายผ้ากฐินเหมือนกัน และเนื่องจากยังมีประเพณีนิยมถวายผ้ากฐินกันแพร่หลายไปทั่วประเทศไทย จึงนับว่าเป็นประเพณีนิยมในการบำเพ็ญกุศล เรื่องกฐินนี้ยังขึ้นหน้าขึ้นตาเป็นสาธารณประโยชน์ ร่วมกับการบูรณปฏิสังขรณ์วัดวาอารามไปในขณะเดียวกัน

๒. ตำนาน

ครั้งพุทธกาลมีเรื่องเล่าไว้ว่า ในคัมภีร์พระวินัยปิฎกกฐินขันธกะว่า ครั้งหนึ่งภิกษุชาวเมืองปาฐาประมาณ ๓๐ รูป ซึ่งถือธุดงค์ควตรอย่างยิ่งวด มีความประสงค์จะเผ้าพระพุทธเจ้าซึ่งขณะนั้นประทับอยู่ กรุงสาวัตถี แคว้นโกศล จึงพากันเดินทางมุ่งหน้าไปยังเมืองนั้น พอถึงเมืองสาเกตซึ่งอยู่ห่างจากกรุงสาวัตถีประมาณ ๖ โยชน์ ก็เป็นวันเข้าพรรษาพอดี เดินทางต่อไปมิได้ต้องจำพรรษาอยู่ที่เมืองสาเกตตามพระวินัยบัญญัติ ขณะที่จำพรรษาอยู่ ณ เมืองสาเกต เกิดความร้อนรน

อยากเฝ้าพระพุทธเจ้าเป็นกำลัง ดังนั้น พอออกพรรษาปวารณาแล้วก็รีบเดินทาง แต่ระยะนั้นยังมีฝนตกมาก หนทางที่เดินชุ่มไปด้วยน้ำเป็นโคลนเป็นตม ต้องบุกต้องลุยมาจนกระทั่งถึงกรุงสวตฤ์ได้เข้าเฝ้าสมความประสงค์

พระพุทธเจ้าจึงมีปฏิสันถารกับภิกษุเหล่านั้นถึงเรื่องการจำพรรษาอยู่ ณ เมืองสาเกต และการเดินทางภิกษุเหล่านั้น จึงกราบทูลถึงความตั้งใจความร่อนรนกระวนกระวาย และการเดินทางที่ลำบากให้ทรงทราบทุกประการ

พระพุทธเจ้าทรงทราบและเห็นความลำบากของภิกษุ จึงทรงยกเป็นเหตุและมีพระพุทธานุญาติ ให้พระภิกษุผู้จำพรรษาครบถ้วนแล้วกรานกฐินได้ และเมื่อกรานกฐินแล้วจะได้รับอานิสงส์บางข้อตามพระวินัยต่อไป

๓. ข้อกำหนดเกี่ยวกับกฐิน

ข้อกำหนดเกี่ยวกับกฐินมีดังต่อไปนี้

๓.๑ จำนวนพระสงฆ์ในวัดที่จะทอดกฐินได้ ถ้ากล่าวตามหลักฐานในพระไตรปิฎก (เล่ม ๕ หน้า ๒๕๘) ซึ่งเป็นพระพุทธภาษิตกล่าวว่า สงฆ์ ๔ รูป ทำกรรมได้ทุกอย่างเว้นการปวารณา คือ การอนุญาตให้ว่ากล่าวตักเตือนได้ การอุปสมบทและการสวดถอนจากอาบัติบางประการ (อัปทาน) จึงหมายถึงว่า จำนวนพระสงฆ์ในวัดที่จะทอดกฐินได้จะต้องมีตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป แต่หนังสืออธิบายชั้นหลังที่เรียกว่า อรรถกถากล่าวว่าจะต้อง ๕ รูปขึ้นไป เมื่อหนังสืออธิบายชั้นหลังขัดแย้งกับพระไตรปิฎก จึงต้องถือพระไตรปิฎกเป็นสำคัญ

๓.๒ คุณสมบัติของพระสงฆ์ที่มีสิทธิรับกฐิน คือ พระสงฆ์ที่จำพรรษาในวัดนั้นครบ ๓ เดือน ปัญหาที่เกิดขึ้นมีอยู่ว่าจะนำพระสงฆ์วัดอื่นมาสมทบจะใช้ได้หรือไม่ ตอบว่าถ้าพระสงฆ์วัดที่จะทอดกฐินนั้นมีจำนวนครบ ๔ รูปแล้วจะนำพระสงฆ์ที่อื่นมาสมทบก็ได้ แต่จะอ้างสิทธิไม่ได้ ผู้มีสิทธิเฉพาะผู้จำพรรษาครบ ๓ เดือนเท่านั้น การนำพระภิกษุมาจากวัดอื่น สิทธิเฉพาะที่ทายกจะถวายอะไรเป็นพิเศษเท่านั้น ไม่มีสิทธิในการออกเสียงเรื่องจะถวายผ้าแก่ภิกษุรูปนั้นรูปนี้

๓.๓ กำหนดกาลที่จะทอดกฐิน การทอดกฐินนั้นทำได้ภายในเวลากำหนด คือ ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ก่อนหรือหลังจากนั้นไม่นับเป็นกฐิน

๓.๔ ข้อควรทราบเกี่ยวกับกฐินไม่เป็นอันทอดหรือเป็นโมฆะ เรื่องนี้สำคัญมาก ควรทราบทั้งผู้ทอดและทั้งฝ่ายพระสงฆ์ผู้รับ เพราะเป็นเรื่องทางพระวินัย (วินัยปิฎกเล่ม ๕ หน้า ๑๓๗) คือ มักจะมีพระในวัดเที่ยวขอโดยตรงหรือโดยอ้อม ด้วยวาจาบ้าง ด้วยหนังสือบ้าง เชิญชวนให้ไปทอดกฐินในวัดของตน การทำเช่นนั้นผิดพระวินัย กฐินไม่เป็นอันกรานนับเป็นโมฆะ การทอดที่ไม่เป็นอันทอด พระผู้รับก็ไม่ได้อานิสงส์ จึงควรระมัดระวังทำให้ถูกต้องและแนะนำผู้เข้าใจผิดปฏิบัติผิด ทำให้ถูกต้องเรียบร้อย

๔. ประเภทของกฐิน

การทอดกฐินที่ปฏิบัติกันมาในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แยกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ ๒ ประเภท คือ

- กฐินหลวง
- กฐินราษฎร์

กฐินหลวง

ประวัติมีว่า เมื่อพระพุทธศาสนาได้แพร่หลายเข้ามาประดิษฐานในประเทศไทย และประชาชนคนไทยที่ตั้งหลักแหล่งอยู่บนผืนแผ่นดินไทย ได้ยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสนาประจำชาติแล้ว การทอดกฐินได้กลายเป็นประเพณีของบ้านเมืองมาโดยลำดับ พระเจ้าแผ่นดินผู้ปกครองบ้านเมือง ได้ทรงรับเรื่องกฐินนี้ขึ้นเป็นพระราชพิธีอย่างหนึ่ง ซึ่งทรงบำเพ็ญเป็นการประจำเมื่อถึงเทศกาลทอดกฐิน การที่พระเจ้าแผ่นดินทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเกี่ยวกับกฐินเป็นพระราชพิธีดังกล่าวนี้ เป็นเหตุให้เรียกกันว่า กฐินหลวง วัดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นวัดหลวงหรือวัดราษฎร์ หากพระเจ้าแผ่นดินเสด็จพระราชดำเนินไปถวายผ้าพระกฐินแล้ว เรียกว่า กฐินหลวง ทั้งสิ้น มิใช่กำหนดว่าทอดที่วัดหลวงเท่านั้นจึงจะเรียกว่า กฐินหลวง

ในสมัยรัตนโกสินทร์ ราชประเพณีของหลวงนั้นพระมหากษัตริย์จะเริ่มเสด็จพระราชดำเนินไปถวายผ้าพระกฐินตามพระอารามหลวงในวันแรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ ไปจนถึงวันแรม ๙ ค่ำ เดือน ๑๑ โดยเสด็จทั้งทางบกและทางเรือ หากเสด็จทางเรือจะมีกระบวนพยุหยาตราชลมารค พระมหากษัตริย์ประทับในเรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ ต่อมาเมื่อบ้านเมืองเจริญมากขึ้น จึงเปลี่ยนเป็นเสด็จพระราชดำเนินโดยรถม้าพระที่นั่งและรถยนต์พระที่นั่ง

สมัยต่อมา เรื่องของกฐินหลวงได้เปลี่ยนไปตามภาวะการณของบ้านเมือง เช่น ประชาชนมีศรัทธาเจริญรอยตามพระราชศรัทธาของพระเจ้าแผ่นดิน ได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้ถวายผ้าพระกฐินได้ตามสมควรแก่ฐานะ เป็นต้น เป็นเหตุให้แบ่งแยกกฐินหลวงออกเป็นประเภท ๆ ดังที่ปรากฏในปัจจุบัน ดังนี้

๑. กฐินที่กำหนดเป็นพระราชพิธี

กฐินดังกล่าวนี้พระเจ้าแผ่นดินเสด็จพระราชดำเนินไปถวายผ้าพระกฐินด้วยพระองค์เองเป็นประจำ ณ วัดสำคัญ ๆ ซึ่งทางราชการกำหนดขึ้น มีหมายกำหนดการเสด็จพระราชดำเนินไว้อย่างเรียบร้อย ปัจจุบันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทรงถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดต่าง ๆ ทั้งในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค ๑๖ วัด คือ

๑. วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม กรุงเทพมหานคร (มีพระบรมราชสิริราชกาลที่ ๑)
๒. วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ กรุงเทพมหานคร (เป็นวัดคู่พระบรมราชวงศ์จักรี)
๓. วัดสุทัศนเทพวราราม กรุงเทพมหานคร (มีพระบรมราชสิริราชกาลที่ ๘)
๔. วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร (มีพระบรมราชสิริราชกาลที่ ๖)
๕. วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม กรุงเทพมหานคร (มีพระบรมราชสิริราชกาลที่ ๕)
๖. วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม กรุงเทพมหานคร (มีพระบรมราชสิริราชกาลที่ ๗)
๗. วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมารามกรุงเทพมหานคร (มีพระบรมราชสิริราชกาลที่ ๔)
๘. วัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพมหานคร (รัชกาลที่ ๕ ทรงสร้างอุทิศถวายพระบรมราชชนนี)
๙. วัดราชาธิวาส กรุงเทพมหานคร (มีพระบรมราชสิริราชกาลสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ

และพระบรมราชสิริราชกาลสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า)

- ๑๐. วัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพมหานคร (มีพระบรมราชานุสรณ์รัชกาลที่ ๔)
- ๑๑. วัดอรุณราชวราราม กรุงเทพมหานคร (มีพระบรมราชสรีรางคารรัชกาลที่ ๒)
- ๑๒. วัดราชโอรสาราม กรุงเทพมหานคร (มีพระบรมราชสรีรางคารรัชกาลที่ ๓)
- ๑๓. วัดพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม (มีพระบรมราชสรีรางคารรัชกาลที่ ๖)
- ๑๔. วัดสุวรรณดาราราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (เป็นวัดที่สมเด็จพระปฐมบรมมหาชนก สร้างขึ้นไว้

ณ นิवासสถานเดิม)

๑๕. วัดนิเวศน์ธรรมประวัติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (เป็นวัดที่รัชกาลที่ ๕ ทรงพระราชดำริให้สร้างเป็นวัดประจำพระราชวังบางปะอิน)

๑๖. วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก (เป็นวัดในประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญ ถือเป็นราชประเพณีเมื่อพระมหากษัตริย์เสวยราชย์บรมราชาภิเษกแล้วต้องเสด็จฯ ไปถวายสักการะพระพุทธชินราช)

วัดหลวงทั้งหมดนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จพระราชดำเนินไปถวายผ้าพระกฐินด้วยพระองค์เอง เพียงปีละ ๘ - ๙ วัดเท่านั้น นอกนั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์ หรือองคมนตรี หรือผู้ที่ทรงเห็นสมควรเป็นผู้แทนพระองค์ไปถวาย

กฐินที่กำหนดเป็นพระราชพิธีนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สำนักพระราชวังออกหมายกำหนดการเป็นประจำทุกปี จึงไม่มีการจองล่วงหน้า

แนวปฏิบัติ

การเฝ้าฯ รับเสด็จฯ งานถวายผ้าพระกฐินหลวงประจำปีที่สำนักพระราชวังออกเป็นหมายกำหนดการและกำหนดการแต่งกายเฝ้าฯ รับเสด็จฯ

ผู้ที่เฝ้าฯ รับเสด็จฯ ตามหมายกำหนดการ เจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังจะได้รับรองเชิญให้นั่งพัก ณ ที่ซึ่งจัดไว้ นอกพระอุโบสถตามลำดับชั้นยศ และตำแหน่ง

งานเสด็จฯ ถวายผ้าพระกฐินตามราชประเพณีประจำปีที่สำนักพระราชวังออกเป็นหมายกำหนดการ แต่งเครื่องแบบเต็มยศ จะมีกองเกียรติยศทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ พร้อมทั้งแถวประจำกองและทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ตั้งแถวรับเสด็จฯ

เมื่อใกล้เวลาเสด็จฯ ประมาณ ๕ หรือ ๑๐ นาที เจ้าหน้าที่ผู้รับรองของสำนักพระราชวังจะได้เชิญข้าราชการผู้มีเกียรติที่มาเฝ้าฯ ไปยืนเรียงแถวรอรับเสด็จฯ ตามแนวทางลาดพระบาท (ถ้าสถานที่ไม่มีพื่อจะเข้าแถว ก็คงรอเฝ้าฯ ณ ที่ซึ่งจัดไว้)

ได้เวลาเสด็จฯ มีแถววงกองทหารเกียรติยศบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ผู้เฝ้าฯ ที่นั่งพักยืนถวายความเคารพ ผู้มาเฝ้าฯ ที่เข้าแถวรับเสด็จฯ ถ้าสวมหมวกทำวันทยหัตถ์ จนสุดเสียงเพลงสรรเสริญพระบารมีและถวายความเคารพเมื่อเสด็จฯ ผ่าน

เสด็จฯ เข้าสู่พระอุโบสถ เจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังจะได้เชิญและนำเฉพาะข้าราชการผู้ใหญ่ เข้าไปเฝ้าฯ ในพระอุโบสถ เมื่อเข้าไปจะต้องถวายคำนับ แล้วยืนอยู่ ณ ถัดที่ที่จะนั่งเฝ้าฯ ตามยศและตำแหน่ง เมื่อทรงปฏิบัติในการถวายพระกฐิน ประทับพระราชอาสน์ ผู้เฝ้าฯ ถวายคำนับแล้วนั่งได้ เมื่อเสด็จฯ กลับก็ปฏิบัติทำนองเดียวกับเมื่อเสด็จมาถึง

ราชประเพณีเสด็จฯ ถวายผ้าพระกฐิน ถ้าพระอารามหลวงหรือวัดใดมีโรงเรียนตั้งอยู่ยอมจัดลูกเสือหรือนักเรียนตั้งแถวรับเสด็จฯ ถ้ามีแถววงลูกเสือด้วยให้บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี เมื่อเสด็จฯ ถึงและเสด็จฯ กลับ

โรงเรียนที่จัดลูกเสือนักเรียนรับเสด็จฯ ตามระเบียบจะต้องจัดตั้งโต๊ะหมู่บูชา ประดิษฐานพระบรมฉายาลักษณ์ แทนพระพุทธรูป มีแจกัน พานดอกไม้ธูปเทียนพร้อม แต่ไม่ต้องจุดธูปเทียนหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ ควรมีธูปเทียนแพ กระถางดอกไม้ใส่พานตั้งไว้ เป็นการถวายเคารพสักการะ ในการรับเสด็จฯ

ผู้อำนวยการยื่นที่ข้าง ๆ โต๊ะหมู่หน้าแถวนักเรียนและลูกเสือ เมื่อเสด็จถึง ณ ที่นั้น ผู้อำนวยการก้าวออกมา ถวายความเคารพ (ถ้าเป็นครูผู้ชายสวมหมวก ทำวันทยหัตถ์ ถ้าเป็นครูหญิงถวายความเคารพด้วยการถอนสายบัว) แล้วกราบบังคมทูลรายงานจำนวนอาจารย์ ครู นักเรียน จบแล้ว ถอยออกไปถวายคำนับก่อนที่จะกลับไปยืนเฝ้าฯ ณ ที่เดิม

๒. กฐินต้น

กฐินดังกล่าวนี้เกิดขึ้นเพราะพระเจ้าแผ่นดินเสด็จพระราชดำเนินไปถวายผ้าพระกฐิน ณ วัดที่มีใช้วัดหลวง และมีได้เสด็จไปอย่างเป็นทางการหรืออย่างเป็นทางการพระราชพิธี แต่เป็นการบำเพ็ญพระราชกุศล ส่วนพระองค์อีกด้วย พลตรีหม่อมทวีวงศ์ถวัลย์ศักดิ์ (ม.ร.ว.เฉลิมลาภ ทวีวงศ์) ได้เล่าประวัติเรื่องการเกิดขึ้นของกฐินต้นนี้ไว้ว่า “กฐินส่วนพระองค์นี้ ในสมัยก่อนรัชกาลที่ ๕ จะเรียกว่าอย่างไรนั้น ยังไม่พบหลักฐาน มาเรียกกันว่ากฐินต้นในรัชกาลที่ ๕ ภายหลังที่ได้มีการเสด็จประพาสหัวเมืองต่าง ๆ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๗ การเสด็จประพาสครั้งนั้น โปรดให้จัดให้ง่ายกว่าการเสด็จประพาสเพื่อสำราญพระราชอิริยาบถอย่างสามัญ คือ โปรดไม่ให้มีท้องตราสั่งหัวเมืองให้จัดทำที่ประทับแรม ณ ที่ใด ๆ พอพระราชหฤทัยจะประทับที่ไหนก็ประทับที่นั่น บางคราวก็ทรงเรือเล็กหรือเสด็จรถไฟไปโดยมิให้ใครรู้ การเสด็จประพาสครั้งนั้นเรียกว่าเสด็จประพาสต้น เหตุที่เรียกว่าประพาสต้นก็เพราะเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๔๗ เสด็จทรงเรือมาด ๔ แจว ประพาสในแม่น้ำอ้อม ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ซื้อเรือมาดแจว ๔ แจว เพิ่มขึ้นอีกลำ หนึ่งลำสำหรับแจวตามเรือพระที่นั่งเวลามีพระราชประสงค์ที่จะเสด็จพระราชดำเนิน โดยมิให้ใครรู้จักพระองค์ เมื่อซื้อเรือมาดได้ตั้งพระราชประสงค์แล้วก็พระราชทานชื่อเรือลำนั้นว่า “เรือต้น” ในวันนั้นกว่าจะเสด็จพระราชดำเนินกลับถึงที่ประทับแรมที่เมืองราชบุรีเกือบ ๓ ทุ่ม เพราะน้ำเชี่ยวผู้คนในขบวนเสด็จฯ เหนื่อยหอบตามกัน จึงเป็นมูลเหตุให้เรียกการเสด็จประพาสอย่างในวันนี้ว่า ประพาสต้น และยังเป็นมูลเหตุให้เรียกการเสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐินเป็นการส่วนพระองค์ว่า กฐินต้น เรียกแบบเรือนไทยที่ทรงสร้างสำหรับประทับอย่างชาวบ้านว่า เรือนต้น กันต่อมา”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงดำเนินตามพระยุคลบาทพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเสด็จพระราชดำเนินไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐินต้นเป็นประจำปีทุกปี การจะเสด็จฯ ไปถวายผ้าพระกฐินต้นที่วัดใดมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. เป็นวัดที่ยังไม่เคยเสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐินมาก่อน
๒. ประชาชนมีความเลื่อมใสในวัดนั้นมาก
๓. ประชาชนในท้องถิ่นนั้นไม่ค่อยมีโอกาสได้เฝ้าฯทูลละอองธุลีพระบาท เมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปจะไม่มีโอกาสเข้าเฝ้าฯทูลละอองธุลีพระบาทอย่างใกล้ชิดด้วย

แนวปฏิบัติ

ในกรณีที่เสด็จฯ ไปถวายผ้าพระกฐินเป็นการส่วนพระองค์ที่เรียกกันว่า พระกฐินต้น ส่วนมากจะเป็นวัดในต่างจังหวัด สำนักพระราชวังจะออกเป็นหมายรับสั่ง ส่วนมากจะแต่งเครื่องแบบปกติขาวเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เฝ้าฯ เจ้าหน้าที่ นอกนั้นหรือข้าราชการในท้องถิ่น แต่งกายเครื่องแบบปกติ กากีคือตั้งแบบข้าราชการ หรือกากีคือพับผูกผ้าผูกคอ การเฝ้าฯ รับเสด็จ เจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังจะรับรองข้าราชการและผู้มีเกียรติรอเฝ้าฯ ณ ที่ซึ่งจัดไว้นอกพระอุโบสถ

การเสด็จฯ ถวายผ้าพระกฐินในต่างจังหวัดนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องจัดข้าราชการเข้าแถวรับเสด็จฯ ณ ที่ซึ่งรถยนต์พระที่นั่งเทียบ เมื่อเสด็จฯ ลงจากรถยนต์พระที่นั่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องเข้าไปเฝ้าฯ ถวายคำนับ (ถ้าสวมหมวกท้าวั้นยหัตถ์) แล้วกราบบังคมทูลรายงานตนเองและเบิกข้าราชการผู้ใหญ่ที่เฝ้าฯ เช่น ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้า..... ผู้ว่าราชการจังหวัด..... ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสเบิกผู้เฝ้าฯทูลละอองธุลีพระบาท (ในกรณีที่ภริยาเฝ้าฯ อยู่ด้วย) นาง..... ภริยาข้าพระพุทธเจ้า (จะทูลเกล้าถวายดอกไม้ด้วยก็ได้) แล้วต่อไป ควรจะกราบบังคมทูลเฉพาะข้าราชการผู้ใหญ่ระดับสูง เช่น รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัด นายอำเภอของท้องถิ่นที่เสด็จฯ เท่านั้น

๓. กฐินพระราชทาน

เป็นกฐินที่พระเจ้าแผ่นดินพระราชทานผ้าของหลวง แก่ผู้ที่กราบบังคมทูลขอพระราชทานเพื่อไปถวายยังวัดหลวง นอกจากวัดสำคัญที่ทรงกำหนดไว้ว่าจะเสด็จพระราชดำเนินด้วยพระองค์เอง (๑๖ วัด ดังที่กล่าวมาแล้ว) เหตุที่เกิดกฐินพระราชทานเพราะว่าปัจจุบันวัดหลวงมีจำนวนมาก จึงเปิดโอกาสให้กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ตลอดจนคณะบุคคลหรือบุคคลที่สมควรรับพระราชทานผ้าพระกฐินไปถวายได้ และผู้ที่ได้รับพระราชทานจะเพิ่มไทยธรรมเป็นส่วนตนโดยเสด็จพระราชกุศลด้วยตามกำลังศรัทธาก็ได้

ปัจจุบันกระทรวง ทบวง กรม คณะบุคคลหรือบุคคลใดมีความประสงค์จะรับพระราชทานผ้าพระกฐินไปถวาย ณ วัดหลวงวัดใดก็ติดต่อไปยังกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรมตามระเบียบ ซึ่งเท่ากับเป็นการจองกฐินไว้ก่อนนั่นเอง

แนวปฏิบัติ

ขั้นตอนของกฐินพระราชทานมีดังนี้

๑. เมื่อได้รับผ้าพระกฐินพระราชทานจากกรมการศาสนาแล้ว ควรถวายหลังวันแรม ๖ ค่ำ เดือน ๑๑ หรือเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทอดพระกฐินวันแรกแล้ว

๒. ให้ติดต่อกับวัดโดยตรง เพื่อแจ้งวัน เวลา และขอให้เจ้าอาวาสส่งไวยาวัจกรเตรียมสถานที่ และสิ่งจำเป็นที่มีบูชาพระรัตนตรัย มีเครื่องบูชาพร้อมอาสน์สงฆ์สำหรับพระสงฆ์อนุโมทนาพระกฐิน โตะขนาดกว้างพอสมควรสำหรับวางพานแว่นฟ้า ผ้าไตรพระกฐินและพานเทียนพระปาติโมกข์ โตะวางเครื่องบริวารพระกฐินและเครื่องไทยธรรม โตะเก้าอี้สำหรับผู้เป็นประธานและผู้ร่วมพิธีตามสมควร

๓. เมื่อถึงวันกำหนด ก่อนผู้เป็นประธานจะไปถึงหรือก่อนเริ่มพิธี ให้เจ้าหน้าที่เชิญเครื่องพระกฐินจัดไว้บนโตะ วางเทียนปาติโมกข์ไว้บนพาน และให้เจ้าหน้าที่แต่งเครื่องแบบ หรือแต่งสากลนิยมคอยส่งให้ผู้เป็นประธานที่เชิงบันไดหรือประตูเข้าสถานที่ประกอบพิธี

๔. ประธานรับผ้าพระกฐินจากเจ้าหน้าที่ที่เชิงบันไดพระอุโบสถ อุ่มประคองยืนตรง ถวายความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขณะดนตรีบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี แล้วจึงเข้าสู่พระอุโบสถตรงไปวางไว้ที่พานแว่นฟ้า ซึ่งตั้งอยู่หน้าอาสน์สงฆ์ (ถ้ามีปีพาทย์หรือเครื่องดนตรีให้บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ขณะผู้เป็นประธานรับผ้าไตรจากเจ้าหน้าที่หรือรับที่โตะหมู่ในกรณีที่ได้จัดไว้ ต่อจากนั้นจึงบรรเลงเพลงช้า ขณะประธานเข้าสู่สถานที่ประกอบพิธี จนถึงเวลาจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย แล้วจึงส่งเทียนชนวนคืน ให้หยุดบรรเลงทันทีแม้จะยังไม่จบเพลงก็ตาม และควรมีเจ้าหน้าที่คอยให้สัญญาณเวลาให้เริ่มเพลงหรือให้หยุดบรรเลง)

๕. เมื่อวางผ้าพระกฐินแล้ว จุดธูปเทียนเครื่องสักการบูชาพระรัตนตรัย แล้วกราบ ๓ หน

๖. เมื่อกราบพระรัตนตรัยแล้ว ไปที่พานแว่นฟ้าหยิบผ้าห่มพระประธานส่งให้เจ้าหน้าที่นำไปมอบแก่ไวยาวัจกร แล้วยกผ้าพระกฐินขึ้นประคอง พนมมือหันไปทางพระประธานว่า นะโม ๓ จบ ต่อจากนั้นหันไปทางพระสงฆ์ว่า คำถวายพระกฐิน ดังนี้

ผ้าพระกฐินทาน กับทั้งผ้าอันสงสรวีรารทั้งปวงนี้ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ กอปรด้วยพระราชศรัทธา โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทาน ตามที่ ขอพระราชทาน มาทอดถวายยังที่ชุมนุมสงฆ์ ซึ่งจำพรรษากาลถ้วนไตรมาส ในอาวาสวิหารนี้ ขอพระสงฆ์จงรับ ผ้าพระกฐินทานนี้ กระทำกฐินัตถการกิจตามพระบรมพุทธานุญาต นั้นเทอญ

กล่าวถวายผ้าพระกฐินทานจบแล้ว ประเคนพร้อมด้วยเทียนพระปาติโมกข์ เสร็จแล้วเข้านั่ง ณ ที่ซึ่งจัดไว้ ในระหว่างที่ผู้เป็นประธานเข้าสู่สถานที่ประกอบพิธี ผู้อยู่ในพิธีทั้งหมดยืนแสดงความเคารพจนกว่าประธานจะนั่งลง จึงนั่งลงพร้อมกัน

๑. พระสงฆ์ทำพิธีกรรม

๒. เมื่อพระสงฆ์ทำพิธีเสร็จออกไปครองผ้า (ปีพาทย์บรรเลงเพลงสาธุการ ถ้ามี) ครองผ้าเสร็จกลับเข้านั่งยังอาสน์สงฆ์ (ปีพาทย์หยุดบรรเลง) ผู้เป็นประธานและผู้ไปร่วมพิธีถวายเครื่องพระกฐินแก่องค์ครอง เริ่มตั้งแต่บาตร เป็นต้นไปจนถึงเครื่องมือก่อสร้าง ถ้าจัดเครื่องไทยธรรมถวายเพิ่มเติม ควรถวายภายหลังเครื่องพระกฐินหลวง

๓. ถ้ามีผู้บริจาคร่วมโดยเสด็จพระราชกุศล ควรประกาศให้ที่ประชุมทราบ

๔. พอพระสงฆ์อนุโมทนา ผู้เป็นประธานกรวดน้ำแล้วพระสงฆ์ถวายอดิเรกจบ ประธานกราบพระรัตนตรัย เป็นอันเสร็จพิธี (ปีพาทย์บรรเลงเพลงกราวรำ ถ้ามี)

๕. กรมการศาสนาเป็นผู้จัดสรรและดำเนินการขอพระราชทาน จึงขอให้รายงานถวายผ้าพระกฐิน พระราชทานและยอดเงิน โดยเสด็จพระราชกุศลไปยังกรมการศาสนาหลังจากถวายผ้าพระกฐินเสร็จแล้ว เพื่อจะได้รวบรวมดำเนินการกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานถวายพระราชกุศลโดยพร้อมเพรียงกัน

กฐินราษฎร์

กฐินราษฎร์ เป็นกฐินที่ประชาชนหรือราษฎรที่เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา มีกำลังศรัทธานำผ้ากฐินของตนไปทอดถวาย ณ วัดต่าง ๆ (เว้นไว้แต่วัดที่กล่าวมาแล้วในเรื่องกฐินหลวง) การทอดกฐินของราษฎรตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันมีการเรียกชื่อแตกต่างกันออกไปตามลักษณะวิธีการทอดถึง ๔ รูปแบบ คือ

กฐิน หรือ มหากฐิน

จุลกฐิน หรือ กฐินเล่น

กฐินสามัคคี

กฐินตกค้าง

กฐิน หรือ มหากฐิน

เป็นกฐินที่ราษฎรนำไปทอด ณ วัดใดวัดหนึ่ง ซึ่งตนมีศรัทธาเป็นการเฉพาะ กล่าวคือท่านผู้ใดมีความศรัทธาจะทอดกฐิน ณ วัดใด ก็ให้ทำใบปลิวรณางของกฐินติดใบบอกไว้ ณ เขตวัดนั้นๆ เมื่อถึงเวลากำหนดก็นำผ้ากฐิน บางครั้งเรียกว่า ผ้าที่เป็นองค์กฐิน ซึ่งจะเป็นผ้าผืนเดียวก็ได้หลายผืนก็ได้ เป็นผ้าขาวซึ่งยังมีได้ตัดก็ได้ ตัดออกเป็นชิ้น ๆ พอที่จะประกอบเข้าเป็นจีวรผืนใดผืนหนึ่งก็ได้ ทำเสร็จแล้วยังมิได้ย้อมหรือย้อมแล้วก็ได้ อย่างใดอย่างหนึ่งจัดเป็นองค์กฐินนำไปทอด ณ วัดที่ได้จองไว้

นอกจากองค์กฐินแล้ว เจ้าภาพบางรายอาจศรัทธาถวายของอื่น ๆ ไปพร้อมกับองค์กฐินเรียกกันว่า บริวารกฐิน ตามที่นิยมกันนั้นมีปัจจัย ๔ คือ

๑. เครื่องอาศัยของพระภิกษุสามเณร มี ไตร จีวร บริวารอื่น ๆ ที่จำเป็น

๒. เครื่องใช้ประจำปี มี มุ้ง หมอน กลาด เตียง ตั่ง โต๊ะ เก้าอี้ โองน้ำ กระจ่าง กระทะ กระโถน เต่า ภาพชนะ สำหรับใส่อาหารคาวหวาน

๓. เครื่องซ่อมเสนาสนะ มี มีด ขวาน สิว เลื่อย ไม้กวาด จอบ เสียม

๔. เครื่องคิลานเภสัช มี ยารักษาโรค ยาสีฟัน แปรงสีฟัน อุปกรณ์ซักล้าง เป็นต้น

หรือจะมีอย่างอื่นนอกจากกล่าวมานี้ก็ได้ ขอให้เป็นอย่างที่ควรแก่พระภิกษุ สามเณร จะอุปโภคบริโภคเท่านั้น หากจะมีของสำหรับแจกจ่ายแก่คนที่อยู่ในวัดหรือคนที่มาร่วมงานกฐินด้วยก็ได้ สุดแต่กำลังศรัทธา และอัธยาศัยไมตรีของเจ้าภาพ

นอกจากนี้ยังมีธรรมเนียมที่เจ้าภาพผู้ทอดกฐินจะต้องมีผ้าห่มพระประธานอีกหนึ่งผืน เทียนสำหรับจุดในเวลาทีพระภิกษุสวดพระปาติโมกข์ ที่เรียกสั้น ๆ ว่า เทียนปาติโมกข์ จำนวน ๒๔ เล่ม และมีธงผ้าขาวเขียนรูปพระเยซูหรือสัตว์น้ำอย่างอื่น เช่น ปลา นางเงือก สำหรับปักหน้าวัดที่อยู่ตามริมน้ำ เมื่อทอดกฐินเสร็จแล้ว (ถ้าเป็นวัดที่อยู่ไกลแม่น้ำให้มีธงผ้าขาวเขียนเป็นรูปตะขาบบักไว้หน้าวัดแทนรูปสัตว์น้ำ) การปักธงนี้เป็นเครื่องหมายให้ทราบว่วัดนั้น ๆ ได้รับกฐินแล้ว และอนุโมทนาร่วมกุศลด้วยได้ ปัญหาที่ว่าเพราะเหตุไรจึงมีธงจระเข้ยกขึ้นในวัดที่ทอดกฐินแล้ว ยังไม่ปรากฏหลักฐานและข้อวิจารณ์อันสมบูรณ์โดยมิต้องสงสัย เท่าที่รู้จักมี ๒ มติ คือ

๑. ในโบราณสมัย การจะเดินทางต้องอาศัยดาวช่วยประกอบเหมือนเช่นการยกทัพเคลื่อนขบวนจะต้องอาศัยดาวจระเข้ที่ขึ้นในตอนจวนจะสว่าง การทอดกฐินบางที่ต้องไปทอด ณ วัดซึ่งอยู่ไกลบ้าน ฉะนั้นการดูเวลาจึงต้องอาศัยดาวจระเข้ พอดาวจระเข้ขึ้น ก็เคลื่อนองค์กฐินไปสว่างเอาที่วัดพอดี และต่อมาก็คงมีคิดทำธงในงานกฐิน ในขั้นต้นก็คงทำธงทิวประดับประดาให้สวยงาม ทั้งที่องค์กฐิน ทั้งที่บริเวณวัด และภายหลังคงหวังจะให้เป็นเครื่องหมาย เนื่องด้วยการกฐิน ดังนั้น จึงคิดทำธงรูปจระเข้ เสมือนประกาศให้รู้ว่าทอดกฐินแล้ว

๒. อีกมติหนึ่งเล่าเป็นนิทานโบราณว่า ในการแห่กฐินในทางเรือของอุบาสกผู้หนึ่ง มีจระเข้ตัวหนึ่งอยากได้บุญ จึงอุตส่าห์ว่ายตามเรือไปด้วย แต่ยังไม่ทันถึงวัดก็หมดกำลังว่ายตามต่อไปอีกไม่ไหว จึงร้องบอกอุบาสกว่าเหนื่อยนักแล้วไม่สามารถจะว่ายตามไปร่วมกองการกุศล วานท่านเมตตาช่วยเขียนรูปข้าพเจ้า เพื่อเป็นสักขีพยานว่าได้ไปร่วมการกุศลด้วยเถิด อุบาสกผู้นั้นจึงได้เขียนรูปจระเข้ยกเป็นธงขึ้นในวัดเป็นปฐม และสืบเนื่องมาจนบัดนี้

นอกจากนี้แล้วยังมีประเพณีนิยมอีกอย่างหนึ่งเกี่ยวกับเวลาของการทอดกฐิน ถ้าเป็นเวลาเช้าจะมีการทำบุญถวายอาหารเพลแก่พระภิกษุ สามเณร ในวัด

กฐินที่ราษฎรเป็นเจ้าภาพนำองค์กฐินและบริวารกฐินไปทอดยังวัดต่าง ๆ นี้เรียกว่า กฐิน หรือ มหากฐิน เหตุที่เรียกว่า มหากฐินอาจเป็นเพราะจะให้เห็นแตกต่างจากกฐินอีกชนิดหนึ่ง คือ จุลกฐิน ก็ได้

จุลกฐิน หรือ กฐินแล่น

เป็นกฐินที่ต้องอาศัยความร่วมมือของคนหมู่มาก ต้องเร่งรีบทำให้เสร็จ เลยเรียกว่า กฐินแล่น (ความหมายคือเร่งรีบ ฟ้าว ต้องแล่น (วิ่ง) จึงจะเสร็จทันกาล) เป็นงานที่มีพิธีมาก ถือกันมาแต่โบราณ ว่ามีอาานิสงส์มากยิ่งนัก วิธีทำก็คือเก็บฝ้ายมากรอเป็นด้าย แล้วทอให้เสร็จเป็นผืนผ้าในวันเดียวกัน และนำไปทอดในวันนั้น กฐินชนิดนี้ต้องทำแข่งกับเวลา มีผู้ทำหลายท่านแบ่งหน้าที่ไป ปัจจุบันไม่ค่อยนิยมทำกันแล้ว

เมื่อพระสงฆ์รับผ้าแล้ว มอบแก่พระภิกษุผู้เป็นองค์ครอง ซึ่งพระภิกษุองค์ครองจะจัดการต่อไปตามพระวินัย หลังจากนั้นผู้ทอดต้องช่วยทำต่อ คือนำผ้านั้นมาขยำ ทูบ ซัก แล้วเอาไปตากให้แห้ง แล้วนำมาตัดเป็นจีวรผืนใดผืนหนึ่ง แล้วเย็บ ย้อม ตากแห้ง พับ ทับ รีด เสร็จเรียบร้อยแล้วนำไปถวายพระภิกษุองค์ครองอีกครั้ง เพื่อให้ท่านทำพินทุธิชฐาน เสร็จการพินทุธิชฐานแล้วจะมีการประชุมสงฆ์ แจงให้ทราบ พระภิกษุสงฆ์ทั้งหมดจะอนุโมทนาเป็นเสร็จพิธีจุลกฐิน

แต่อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ผู้ทอดกฐินไม่มีกำลังมากพอ จะตัดพิธีการในตอนต้น ๆ ออกเสียก็ได้ โดยเริ่มด้วยการเอาผ้าขาวผืนใหญ่มากะประมาณให้พอที่จะตัดเป็นจีวรผืนใดผืนหนึ่งแล้วนำไปทอด เมื่อพระภิกษุสงฆ์ท่านนำไปดำเนินการตามพระวินัยแล้ว ก็ช่วยทำต่อจากท่าน คือ ชัก กะ ตัด เย็บ ย้อม ให้เสร็จ แล้วนำกลับไปถวายพระภิกษุของค์ครอง เพื่อพันทอธัชฐานต่อไปเหมือนวิธีทำที่กล่าวมาแล้วในการทำจุลกฐินเต็มตามรูปแบบ

ส่วนบริวารของจุลกฐิน ผ้าห่มพระประธาน และเทียนปาติโมกษ์ ตลอดจนธงจระเข้ ธงตะขาบ ก็คงเป็นเช่นที่กล่าวมาแล้วในเรื่องกฐินหรือมหากฐิน

กฐินสามัคคี

เป็นกฐินที่มีเจ้าภาพหลายคนร่วมกัน จะบริจาคมากน้อยอย่างไรไม่กำหนด เพื่อไม่ให้เกิดความยุ่งยากในการดำเนินการก็มักจะตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการ ตั้งแต่มีหนังสือบอกบุญไปยังผู้อื่น เมื่อได้ปัจจัยมาก็นำมาจัดหาผ้าอันเป็นองค์กฐินรวมทั้งบริวารต่าง ๆ เมื่อมีปัจจัยเหลือก็นำถวายวัด เพื่อช่วยเป็นค่าใช้จ่ายในการบูรณปฏิสังขรณ์ กุฏิ โบสถ์ เจดีย์ เป็นต้น กฐินสามัคคีนี้มักนำไปทอดยังวัดที่กำลังมีการก่อสร้างหรือกำลังปฏิสังขรณ์ เพื่อเป็นการสมทบทุนให้สิ่งอันพึงประสงค์ของวัดให้สำเร็จเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว

เรื่องของกฐินสามัคคีเป็นที่นิยมแพร่หลายกันมาก เพราะนอกจากจะถือว่าเป็นบุญเป็นกุศลแล้ว ยังเป็นการช่วยทำนุบำรุงวัด ตลอดจนจนเป็นการสร้างความสามัคคีของชุมชนให้มีความรักมั่นกลมเกลียว อันเนื่องมาจากอาณิสสรของกฐินสามัคคีนั่นเอง

กฐินตกค้าง

กฐินประเภทนี้มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า กฐินตก กฐินโจร ศาสตราจารย์พระยาอนุมานราชธน ได้กล่าวถึงเหตุผลที่เกิดกฐินชนิดนี้ตลอดจนชื่อที่เรียกที่ต่างกันออกไปว่า (จากเรื่องเทศกาลออกพรรษา) “...แต่ที่ต่างกันเช่นนี้ ทำกันอยู่ในท้องถิ่นที่มีวัดตกค้างไม่มีใครทอดก็ได้ จึงมักมีผู้ศรัทธาไปสืบเสาะหาวัดอย่างนี้เพื่อทอดกฐินตามปกติในวันใกล้ ๆ จะสิ้นหน้าทอดกฐินหรือในวันสุดท้ายของกาลกฐิน (คือวันก่อนแรม ๑ ค่ำของเดือน ๑๒) การทอดกฐินอย่างนี้เรียกว่า กฐินตกค้าง หรือเรียกว่า กฐินตก บางถิ่นก็เรียก กฐินโจร เพราะกิริยาอาการที่ไปทอดอย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัว จู้ ๆ ก็ไปทอดไม่บอกกล่าวเล่าสืบล่วงหน้าไว้ให้วัดรู้ เพื่อเตรียมตัวกันได้พร้อมและเรียบร้อย การทอดกฐินตกถือว่าได้บุญอาณิสสรแรงกว่าทอดกฐินตามธรรมดา บางทีเตรียมเอาไปทอดกฐินหลาย ๆ วัด แต่ได้ทอดน้อยวัด เครื่องไทยธรรมที่ตระเตรียมเอาไปทอดยังมีเหลืออยู่ หรือบางวัดทอดไม่ได้ (อาจเป็นที่ไม่ครบองค์สงฆ์) ก็เอาเครื่องไทยธรรมเหล่านั้นจัดทำเป็นผ้าป่าเรียกกันว่า ผ้าป่าแถมกฐิน” กฐินประเภทนี้ เรื่ององค์กฐิน บริวารกฐิน ยังคงเป็นเช่นที่กล่าวมาแล้ว ส่วนข้อแตกต่างที่ชัดเจน คือ ไม่มีการจองวัดล่วงหน้า การทอดก็ทอดเฉพาะวัดที่ยังไม่มีใครทอด และเจ้าภาพเดียวอาจจะทอดหลายวัดได้ตลอดจนสามารถนำเอาของไทยธรรมที่เหลือทำเป็นบุญชนิดหนึ่งเรียกว่าผ้าป่าแถมกฐิน

ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับกฐิน

เมื่องานบุญกฐินเป็นงานมหากุศลที่พุทธศาสนิกชนเลื่อมใสศรัทธา การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดงานบุญประเพณีนี้ ต้องทำให้ถูกต้องพระธรรมวินัยจึงจะได้านิสงส์ ข้อปฏิบัติที่น่าสนใจมีดังนี้

๑. การจองกฐิน

การจองกฐิน ก็คือ การแจ้งล่วงหน้าให้ทางวัดและประชาชนได้ทราบว่า วัดนั้น ๆ มีผู้ศรัทธาทอดกฐินแล้ว ถ้าไม่จองไว้ก่อนอาจไม่มีโอกาส จึงเกิดเป็นธรรมเนียมขึ้นว่าจะทอดกฐินต้องจองล่วงหน้า เพื่อไม่เกิดการทอดซ้ำ ๑ วัดสามารถทอดกฐินได้ครั้งเดียว ภายใน ๑ ปี และในเวลาจำกัด คือหลังจากออกพรรษาแล้วเพียงเดือนเดียวดังกล่าวมาแล้ว

๒. การทอดกฐิน

เมื่อได้เตรียมพร้อมแล้ว ถึงกำหนดก็นำผ้ากฐินกับบริวารไปยังวัดที่จองไว้ การนำไปนั้นจะไปเงียบ ๆ หรือจะแห่แหงกันไปได้ เมื่อไปถึงแล้ว พักอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งสะดวก เช่น ที่ศาลาท่าน้ำ ศาลาโรงธรรม โรงอุโบสถหรือที่ใดที่หนึ่ง ซึ่งทางวัดจัดไว้ เมื่อพระสงฆ์พร้อมแล้วก่อนถวายกฐิน อาราธนาศีล รับศีล เมื่อรับแล้ว ทายกประกาศให้รู้พร้อมกัน หัวหน้าผู้ทอดกฐินหันหน้าไปทางพระพุทธรูป ตั้งนะโม ๓ จบ แล้วหันหน้ามาทางพระสงฆ์กล่าวคำถวายเป็นภาษาบาลี ภาษาไทย หรือทั้งสองภาษาก็ได้ ว่าคนเดียวหรือว่านำ แล้วคนทั้งหลายว่าตามพร้อมกันก็ได้ การกล่าวคำถวายจะกล่าวเป็นคำ ๆ หรือจะกล่าวรวมกัน เป็นวรรค ๆ แล้วแต่ความสะดวกของผู้กล่าวนำและผู้กล่าวตาม

อานิสงส์หรือผลดีของการทอดกฐิน

๑. ผลดีฝ่ายผู้ทอดและคณะ อานิสงส์หรือผลดีของฝ่ายผู้ทอดและคณะมีดังนี้

(๑) ชื่อว่าได้ถวายทานภายในกาลเวลาที่เรียกว่ากาลทาน คือ ในปีหนึ่งถวายได้เพียงในระยะเวลา ๑ เดือนเท่านั้น ในข้อถวายทานตามกาลนี้ มีพระพุทธานุญาตว่า ผู้ให้ทานตามกาลความต้องการที่เกิดขึ้นตามกาลของผู้นั้นย่อมสำเร็จได้

(๒) ชื่อได้ว่าสงเคราะห์พระสงฆ์ผู้จำพรรษาให้ได้ผลดีเปลี่ยนผ้านุ่งห่มใหม่ แม้ผ้ากฐินนั้นจะตกแก่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งก็ชื่อว่าได้ถวายแก่สงฆ์เป็นส่วนรวม มีพระพุทธานุญาตว่า ผู้ให้ผ้าชื่อว่าให้ผิวพรรณ

(๓) ชื่อว่าได้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ส่งเสริมผู้ประพฤติปฏิบัติชอบให้เป็นหลัก เป็นตัวอย่างแห่งคุณงามความดีของประชาชนสืบไป

(๔) จิตใจของผู้ทอดกฐินทั้ง ๓ กาล คือ ก่อนทอด กำลังทอด และทอดแล้ว ที่เลื่อมใสศรัทธาและปรารถนาดีนั้นจัดเป็นกุศลจิต คนที่มีจิตเป็นกุศलय่อมได้รับความสุขความเจริญ

(๕) การทอดกฐินทำให้เกิดสามัคคีธรรม คือ การร่วมมือกันทำคุณงามความดี และถ้าการทอดกฐินนั้นมีส่วนได้บุญปฏิบัติสังฆารามด้วย ก็เป็นการร่วมสามัคคี เพื่อรักษาศาสนวัตถุ ศาสนสถานให้ยั่งยืนสถาพรสืบไป

๒. ผลดีฝ่ายพระสงฆ์ผู้รับและภรรานกฐิน อานิสงส์หรือผลดีของฝ่ายพระสงฆ์ผู้รับและภรรานกฐินมีดังนี้

พระพุทธเจ้าตรัสไว้ (ในวินัยปิฎกเล่ม ๕ หน้า ๑๓๖) ว่าภิกษุผู้ภรรานกฐินแล้วย่อมได้รับประโยชน์ ๕ ประการ

- (๑) รับนิมนต์ฉันไว้แล้วไปไหนไม่ต้องบอกลาภิกษุในวัดตามความสนธิขาทที่ ๖ แห่งอรรถกถารคปาจิตตีย์
- (๒) ไปไหนไม่ต้องนำไตรจีวรไปครบสำหรับ
- (๓) เก็บผ้าที่เกิดขึ้นเป็นพิเศษไว้ได้ตามปรารถนา
- (๔) จีวรอันเกิดในที่นั้นเป็นสิทธิของภิกษุเหล่านั้น
- (๕) ขยายเขตแห่งการทำจีวร หรือการเก็บจีวรไว้ได้จนถึงสิ้นฤดูหนาว (คือ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔ เป็นวันสุดท้าย)

ลักษณะอันเป็นประชาธิปไตยของพิธีกรรมกฐิน

ได้กล่าวแล้วว่าเรื่องของกฐินเป็นสังฆกรรม คือ การกระทำที่เป็นการสงฆ์ คือพระสงฆ์ทั้งวัด ต้องรับรู้ รับผิดชอบ ร่วมกันในการช่วยกันทำจีวรให้สำเร็จ ในการประชุมกันหาหรือว่า จะควรมอบผ้ากฐินให้ภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง และแม้เพียง การปรึกษาหารือก็ยังใช้ไม่ได้ ต้องมีสวดประกาศเป็นการสงฆ์ เสนอญัตติว่าจะมอบผ้ากฐินแก่ภิกษุรูปนั้นรูปนี้ แล้วสวดประกาศ จบแล้วไม่มีผู้คัดค้าน จึงถวายผ้าที่นุ่งแก่องค์ครอง คือภิกษุผู้ได้รับมติจากที่ประชุมให้เป็นผู้รับผ้าที่นุ่งในนามของสงฆ์ได้ ลักษณะเช่นนี้เป็นการสอนให้ถ้อยคำที่ประชุมสงฆ์เป็นใหญ่ ไม่ทำอะไรไปตามอำเภอใจเป็นหลักในการปกครองคณะสงฆ์ ซึ่งเป็นตัวอย่างแก่การปกครองทางโลกด้วย

ข้อเสนอแนะ

๑. พุทธศาสนิกชนควรทอดกฐินให้ถูกต้องตามความมุ่งหมายของกฐิน ได้แก่ การบำเพ็ญกุศลด้วยการถวาย ผ้ากฐินแก่ภิกษุซึ่งอยู่จำพรรษาครบ ๓ เดือนตามพระมหัพพานุญาต (ในข้อนี้โปรดดูข้อความเรื่องการแก้ปัญหาเรื่องกฐินตกค้าง)
๒. การรวบรวมทุนที่มีผู้บริจาคเพื่อบำรุงวัดหรือสถานศึกษาในวัด ควรให้เป็นไปตามความศรัทธาของผู้บริจาค โดยมีเหตุผลอันสมควร เช่น ช่วยปฏิสังขรณ์วัดที่ทรุดโทรมให้มั่นคงถาวรสืบไป
๓. ในการเดินทางไปทอดกฐิน ณ วัดที่อยู่ห่างไกลซึ่งผู้จัดมักจะมีพวงวัดอุประสงค์ของการท่องเที่ยวไว้ด้วยนั้น ควรพิจารณาการรักษาความปลอดภัยของผู้ที่จะเดินทางไปเป็นหมู่คณะ ทั้งนี้เพื่อความไม่ประมาท
๔. ควรงดเว้นการเลี้ยงสุราเมรัยในระหว่างเดินทางหรือระหว่างที่มุงงานกฐิน ทั้งนี้เพื่อให้การบำเพ็ญกุศลเป็นไปด้วยความมีระเบียบเรียบร้อย
๕. ควรงดการใช้จ่ายในสิ่งที่ฟุ่มเฟือยและไม่จำเป็น โดยยึดถือการจัดให้ประหยัดเป็นหลักสำคัญ
๖. การฉลองหรือสมโภชกฐินก่อนทอดนั้น ควรทำเพียงเพื่อประโยชน์ของการนัดหมายให้พร้อมเพรียงกัน และเพื่อเป็นการส่งเสริมศรัทธาของผู้ร่วมงานเท่านั้น ไม่ควรมุ่งความสนุกสนาน อันมิใช่วัตถุประสงค์ของการทอดกฐิน ถ้ามีขบวนแห่เชิญผ้าพระกฐินไป ผู้เข้าขบวนควรแต่งกายให้เรียบร้อย ถ้ามีขบวนพ่อน้ำ ควรเลือกการแต่งกายสุขภาพ ุดสุขภาพ เพราะเป็นงานทางศาสนา
๗. การพิมพ์หนังสือแจกในงานกฐินนั้น จะมีหรือไม่ก็ได้ไม่เป็นการบังคับแต่ถ้ามีควรเลือกพิมพ์หนังสือที่มีสาระประโยชน์

๘. ไม่ควรทอดกฐินในวัดที่พระภิกษุผู้อยู่ในวัดนั้นบอกกล่าวโดยตรงหรือโดยอ้อมให้ไปทอด เพราะเป็นการผิดพระวินัย และกฐินที่ทอดก็ไม่เป็นกฐิน ถือเป็นโมฆะ (พระไตรปิฎก เล่ม ๕ หน้า ๑๓๘) แต่พระภิกษุผู้อยู่ในวัดหนึ่งอาจแนะนำให้ไปทอดในวัดอื่นได้

๙. ในการพิมพ์ใบบอกบุญหรือฎีกาเพื่อเชิญชวนผู้มีจิตศรัทธาร่วมทำบุญนั้น ไม่ควรพิมพ์ ชื่อบุคคลเป็นกรรมการโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของก่อน

จังหวัดกาญจนบุรี

เมืองกาญจนบุรีเป็นเมืองโบราณเก่าแก่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาทุกยุคสมัย สามารถแบ่งออกเป็นยุคสมัยตามหลักฐานที่พบ ได้ดังนี้

สมัยก่อนประวัติศาสตร์

เริ่มตั้งแต่สมัยเริ่มกำเนิดมนุษย์ขึ้นในโลกจากสภาพภูมิศาสตร์ที่มีภูเขาแม่น้ำ ป่าไม้และสัตว์ป่ามากมาย เหมาะที่จะเป็นที่ตั้งอาศัยของมนุษย์มาตั้งแต่ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์พบหลักฐานทางด้านโบราณคดีมากมาย ได้แก่ เครื่องมือหินกะเทาะ เครื่องมือสมัยหินใหม่ เครื่องมือสมัยโลหะ โครงกระดูกมนุษย์ ภาพเขียนดินเผา เครื่องประดับ ภาพเขียนสีที่ผนังถ้ำ โลงศพ ฯลฯ ตามถ้ำเพิงผาและตามลำน้ำแควน้อย แควใหญ่ตลอดไปจนถึงลุ่มแม่น้ำแม่กลอง

สมัยทวารวดี

เมื่ออินเดียได้เดินทางเข้ามาค้าขายและเผยแผ่พุทธศาสนายังแคว้นสุวรรณภูมิในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๑ - ๑๖ พบหลักฐานศิลปะอินเดียสมัยคุปตะในสมัยทวารวดีตามลำน้ำแควน้อย แควใหญ่และแม่กลอง ที่บ้านวังปะโท บ้านท่าหวี บ้านวังตะเคียนและพงตึก โบราณวัตถุสถานที่ เช่น ซากเจดีย์วิหาร พระพุทธรูป พระพิมพ์เสมาธรรมจักร รัชชิ่งหิน เครื่องประดับ ภาพเขียนดินเผาและพบตะเกียงโรมันสำริดที่มีอายุราว พ.ศ. ๖๐๐ นับเป็นโบราณวัตถุที่เก่าแก่ที่สุดของไทย

สมัยอิทธิพลขอม

จากหลักฐานทางเอกสารที่เก่าแก่ที่สุดที่กล่าวถึงเมืองกาญจนบุรี คือ พงศาวดารเหนือ กล่าวว่า “กาญจนบุรี เป็นเมืองพญากง พระราชทานบิดาของพญาพาน เป็นเมืองสำคัญของแคว้นอุทองหรือสุวรรณภูมิ มีผู้สันนิษฐานว่า พญากงสร้างขึ้นราว พ.ศ. ๑๓๕๐” ต่อมาขอมได้แผ่อิทธิพลนำเอาศาสนาพุทธมหายานเข้ามาประดิษฐานในเมืองกาญจนบุรี ปรากฏหลักฐาน คือ ปราสาทเมืองสิงห์ เมืองครุฑ เมืองกลอนโต จนอำนาจอิทธิพลขอมเสื่อมลงไป

สมัยกรุงศรีอยุธยา

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เมืองกาญจนบุรีปรากฏชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วไป ต้องกลายมาเป็นเมืองหน้าด่าน เพราะตั้งอยู่ติดกับประเทศคู่สงครามคือพม่า กาญจนบุรีจึงเป็นเส้นทางเดินทัพและสมรภูมิด้วยเหตุว่ามีช่องทางเดินติดต่อกับพม่า คือ ด่านพระเจดีย์สามองค์ และด่านบ้องตี้ จึงนับว่ามีความสำคัญที่สุดเมืองหนึ่งในทางยุทธศาสตร์ ยังปรากฏชื่อสถานที่ในพงศาวดารหลายแห่ง เช่น ด่านพระเจดีย์สามองค์ สามสบ ทำดินแดง พุตะไคร้ เมืองด่านต่าง ๆ เมืองกาญจนบุรีตั้งอยู่ในช่องเขา ริมลำน้ำแควใหญ่ มีลำตะเพินอยู่ทางด้านทิศเหนือ ด้านหลังติดเขาชนไก่ ห่างจากที่ตั้งปัจจุบัน

ไปประมาณ ๑๔ กิโลเมตร ชาวบ้านเรียกกันว่า เมืองกาญจนบุรีเก่า มีผังเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาด ๑๗๐ x ๓๕๕ เมตร มีป้อมมุมเมืองก่อด้วยดิน และหินทับถมกัน ลักษณะของการตั้งเมืองเหมาะแก่ยุทธศาสตร์ในสมัยนั้นอย่างยิ่ง เพราะเป็นซอกเขาที่สกัดกันพม่าที่ยกมาทางด่านพระเจดีย์สามองค์มุ่งจะไปตีเมืองสุพรรณบุรีและอยุธยาจำเป็นต้องตีเมืองกาญจนบุรีให้ได้เสียก่อน หากหลีกเลี่ยงไปอาจจะถูกกองทัพที่เมืองกาญจนบุรีตีกระหนาบหลัง ปัจจุบันยังมีซากกำแพงเมืองป้อมปราการ พระปรางค์เจดีย์ และวัดร้างถึง ๗ วัดด้วยกัน สมัยอยุธยาไทยต้องทำสงครามกับพม่าถึง ๒๔ ครั้ง กาญจนบุรีเป็นสมรภูมิตลอดหลายครั้ง และเป็นทางผ่านไปตีอยุธยาจนต้องเสียกรุงครั้งที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๓๑๐ และต้องย้ายราชธานีใหม่

สมัยกรุงธนบุรี

กรุงธนบุรีเป็นราชธานีใหม่จากการกู้เอกราชโดยพระเจ้ากรุงธนบุรี ในสมัยนี้เกิดสงครามกับพม่าถึง ๑๐ ครั้ง กาญจนบุรีเป็นสมรภูมิอีกหลายครั้ง เช่น สงครามที่บางกุ้งและที่บางแก้ว ซึ่งมีสมรภูมিরบกันที่บริเวณบ้านหนองขาว

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

เมื่อไทยย้ายราชธานีมาอยู่ที่กรุงเทพฯ เพียง ๓ ปี ก็เกิดสงครามใหญ่คือ สงคราม ๙ ทศ แต่ไทยสามารถยึดกองทัพพม่าแตกพ่ายไปได้ ณ สมรภูมিরบเหนือทุ่งลาดหญ้า ในปีต่อมาต้องทำสงครามที่สามสบ และทำดินแดนและไทยตีเมืองทวาย จากนั้นจะรบกันเล็กน้อย มีแต่เพียงข่าวศึกเพราะพม่าต้องไปรบกับอังกฤษ ในที่สุดก็ตกเป็นเมืองขึ้นและเลิกรบกับไทยตลอดไป ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ยุทธศาสตร์การรบเปลี่ยนไป โดยเหตุที่พม่าต้องนำทัพลงมาทางใต้เพื่อเข้าตีกรุงรัตนโกสินทร์ จำเป็นต้องมีทัพเรือล่องลงมาจกสังขละบุรีมาตามลำน้ำแควน้อยผ่านอำเภอไทรโยคมาয়ปากแพรก ซึ่งเป็นที่รวมของแม่น้ำทั้งสอง ด้วยเหตุนี้หลังจากสิ้นสงคราม ๙ ทศแล้ว จึงได้เลื่อนที่ตั้งฐานทัพจากเมืองกาญจนบุรีที่ลาดหญ้ามาตั้งที่ตำบลปากแพรก ซึ่งเป็นที่รวมของแม่น้ำทั้ง ๒ สายกลายเป็นแม่น้ำแม่กลอง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ทรงอธิบายว่า “ที่จริงภูมิฐานเมืองปากแพรกดีกว่าเขาชนไก่ เพราะตั้งอยู่ในที่รวมของแม่น้ำทั้ง ๒ สาย พื้นแผ่นดินที่ตั้งเมืองก็สูงและเห็นแม่น้ำน้อยได้ไกล ป้อมกลางย่านตั้งอยู่กลางลำน้ำที่เดียว แต่เมืองกาญจนบุรีที่ย้ายมาตั้งใหม่นี้ เดิมปักเสาระเนียดแล้วถมดินเป็นเชิงเทินเท่านั้น” ในสมัยรัชกาลที่ ๒ กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ได้เสด็จออกมาขัดตาทัพ กำแพงเมืองก็คงเป็นระเนียดไม่อยู่ต่อมาจนถึง พ.ศ. ๒๓๗๔ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ได้โปรดให้ก่อสร้างกำแพงเมืองและป้อมปราการขึ้นเป็นถาวร ทั้งนี้โดยมีพระราชประสงค์ส่วนใหญ่เพื่อติดต่อค้าขายกับเมืองราชบุรี ดังพระราชนิพนธ์เสด็จพระบาทไทรโยคกล่าวไว้ช่วงหนึ่งว่า “แต่มีเมืองปากแพรกเป็นที่ค้าขายด้วย เขาชนไก่เมืองเดิมอยู่เหนือมากมีแก่งถึงสองแก่ง ลูกค้าไปมาลำบากจึงลงมาตั้งเมืองเสียที่ปากแพรกนี้เป็นทางไปมาแก่เมืองราชบุรีง่ายเมืองที่สร้างขึ้นใหม่ กว้าง ๕ เส้น ยาว ๑๘ วา มีป้อม ๔ มุมเมือง ป้อมย่านกลางด้านยาวตรงหน้าเมืองทิศตะวันตกเฉียงใต้ มีป้อมใหญ่อยู่ตรงเนิน ด้านหลังมีป้อมเล็กตรงกับป้อมใหญ่ ๑ ป้อม” การสร้างเมืองกาญจนบุรีใหม่นี้ตั้งปรากฏในศิลาจารึกดังนี้ ให้พระยาราชวรินทร์ เจ้ากรมพระตำรวจเป็นพระยาประสิทธิสงครามรามภักดีศรีพิเศษประเทศนิคมภิรมย์ราไชยสวรรค์ พระยากาญจนบุรีครั้งกลับเข้าไปเฝ้าโปรดเกล้าฯ ว่า เมืองกาญจนบุรีเป็นเมืองอังกฤษ พม่ารามัญไปมาให้สร้างเมืองก่อกำแพงขึ้นไว้ จะได้เป็นชานพระนคร เชื้อนเพชร เชื้อนชัมหมั่นคงไว้แห่งหนึ่ง ในปัจจุบันกำแพงถูกทำลายลงโดยธรรมชาติและหน่วยราชการเพื่อประโยชน์อย่างอื่น เหลือเพียงประตูเมืองและกำแพงเมืองบางส่วน

การปกครองของเมืองกาญจนบุรีในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ประกอบด้วยเมืองด่าน ๘ เมืองอยู่ในแคว้นอยู่ ๖ เมือง แควใหญ่ ๒ เมือง ตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในทางยุทธศาสตร์ เพราะได้ตั้งให้พวกมอญอาสา มอญเชลย และกะเหรี่ยง เป็นเจ้าเมืองปกครองกันเอง เพื่อให้มีเกียรติศัพท์ดังออกไปเมืองพม่าว่ามีหัวเมืองแน่นหนาหลายชั้นและมีหน้าที่คอย ระวังด่านพรมแดนข้าศึกติดต่อกันโดยตลอด เมื่อสงครามว่างเว้นลงแล้ว เจ้าเมืองกรมการเหล่านี้ก็มีหน้าที่ส่งส่วย ทองคำ ดิบก และสิ่งอื่น ๆ แก่รัฐบาล โดยเหตุที่ในสมัยนั้นมิได้จัดเก็บภาษีอากรจากพวกเหล่านี้แต่อย่างใด เมืองด่าน ๗ เมือง (รามัญ ๗ เมือง) ประกอบด้วยเมืองในกลุ่มแม่น้ำแควน้อย ๖ เมืองและแควใหญ่ ๑ เมือง คือ เมืองสิงห์ เมืองลุ่มสุม เมืองท่าตะกั่ว เมืองไทรโยค เมืองท่าขนุน เมืองทองผาภูมิ เมืองท่ากระดาน เมืองต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้สำเร็จราชการเมือง ยังไม่มีพระนาม ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเป็นภาษา สันสกฤตแก่ผู้สำเร็จเมือง ดังนี้

๑. เมืองสิงห์ เป็นพระสมิงสิงห์บุรินทร์ เป็นต้นสกุล สิงคิบุรินทร์ อํารงโชติเมืองลุ่มสุม เป็น พระนิรมุมิบัติ ปัจจุบัน เป็นต้นสกุล นินบัติ จำเมือง หลวงบรรเทา
๒. เมืองท่าตะกั่ว เป็นพระชินดิฐบดี เป็นต้นสกุล ท่าตะกั่ว ชินอักษร ชินหงสา
๓. เมืองไทรโยค เป็นพระนิโครธาภิโยค เป็นต้นสกุล นิโครธา
๔. เมืองท่าขนุน เป็นพระปณัสติฐบดี เป็นต้นสกุล หลักคงคา
๕. เมืองทองผาภูมิ เป็นพระเสลภูมิบัติ เป็นต้นสกุล เสลานนท์ เสลาคุณ
๖. เมืองท่ากระดาน เป็นพระผลกิติฐบดี เป็นต้นสกุล พลบดี ตูลานนท์

ครั้นเมื่อมีการปกครองตามระเบียบสมัยใหม่ ร.ศ. ๑๑๔ เมืองด่านเหล่านี้ถูกยุบลงเป็นหมู่บ้าน ตำบล กิ่งอําเภอ เป็นอําเภอตามความสำคัญของสถานที่ ดังนี้

๑. เมืองทองผาภูมิ (เดิมเรียกว่า ท้องผาภูมิ) ยุบลงเป็นหมู่บ้านอยู่ในเขตกิ่งอําเภอสังขละบุรี (ต่อมาเป็น อําเภอสังขละบุรี) ปัจจุบันเป็นอําเภอทองผาภูมิ

๒. เมืองท่าขนุน (สังขละบุรี) ยุบลงเป็นกิ่งอําเภอสังขละบุรีขึ้นต่ออําเภอวังกะ ซึ่งตั้งใหม่อยู่ห่างจากท่าขนุน ขึ้นไป ตั้งที่ว่าการริมน้ำสามสบ ต่อมาอําเภอวังกะและกิ่งอําเภอสังขละบุรี ได้ถูกเปลี่ยนฐานสลับกันหลายครั้ง และต่อมา กิ่งอําเภอสังขละบุรี ตั้งอยู่ที่ตำบลวังกะเดิมขึ้นต่ออําเภอทองผาภูมิและเปลี่ยนชื่อเป็นอําเภอสังขละบุรี ส่วนกิ่งอําเภอสังขละบุรีเดิมตั้งอยู่ที่ตำบลท่าขนุน เปลี่ยนเป็นอําเภอทองผาภูมิ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๒ เป็นต้นมา

๓. เมืองไทรโยค ยุบลงเป็นกิ่งอําเภอวังกะใน พ.ศ. ๒๔๙๒ ต่อมาได้โอนขึ้นกับอําเภอเมืองกาญจนบุรี ได้ย้าย ที่ทำการหลายครั้ง ปัจจุบันนี้ตั้งที่ทำการอยู่ที่ตำบลวังโพธิ์และได้ยกขึ้นเป็นอําเภอไทรโยค เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๖

๔. เมืองท่าตะกั่วยุบลงเป็นหมู่บ้าน อยู่ในตำบลท่าเสา อําเภอไทรโยค
๕. เมืองลุ่มสุมยุบลงเป็นหมู่บ้าน อยู่ในตำบลลุ่มสุม อําเภอไทรโยค
๖. เมืองสิงห์ยุบลงเป็นหมู่บ้าน อยู่ในตำบลสิงห์ อําเภอไทรโยค

ตามลำน้ำแควใหญ่ มีเมือง ๒ เมือง คือ

๑. เมืองท่ากระดาน ยุบลงเป็นหมู่บ้าน อยู่ในกิ่งอำเภอศรีสวัสดิ์ (ปัจจุบันเป็นอำเภอศรีสวัสดิ์)

๒. เมืองศรีสวัสดิ์ (ด่านแม่แลด) ยุบลงเป็นกิ่งอำเภอไทรโยค (ปัจจุบันเป็นอำเภอศรีสวัสดิ์)

ในปี พ.ศ. ๒๔๖๗ จังหวัดกาญจนบุรีประกอบด้วยอำเภอและกิ่งอำเภอ ดังนี้

๑. อำเภอเมือง ตั้งที่ว่าการอยู่ที่ตำบลปากแพรก ในกำแพงเมืองเก่า ประกอบด้วยกิ่งอำเภอศรีสวัสดิ์ กิ่งอำเภอไทรโยค กิ่งอำเภอบ่อพลอย ปัจจุบันทั้ง ๓ กิ่งอำเภอได้ยกฐานะเป็นอำเภอ

๒. อำเภอท่าม่วง ตั้งที่ว่าการที่ตำบลท่าม่วง เดิมตั้งอยู่ที่ตำบลวังขนาย ริมฝั่งตะวันออกของแม่น้ำแม่กลอง เรียกว่า อำเภอวังขนาย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๙ จึงย้ายมาสร้างใหม่ที่ตำบลท่าม่วงจนถึงปัจจุบัน

๓. อำเภอพนมทวน ตั้งที่ว่าการตำบลพนมทวน ก่อนเรียกว่าอำเภอบ้านทวน และก่อน ร.ศ. ๑๒๐ (พ.ศ. ๒๔๔๕) เรียกว่า อำเภอเหนือ

๔. อำเภอท่ามะกา ตั้งที่ว่าการอยู่ที่ตำบลท่ามะกา ก่อนเรียกตำบลพระแท่นอยู่ในเขตตำบลพงตึก ขึ้นกับ จังหวัดราชบุรี และได้โอนมาสังกัดจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๐

๕. อำเภอทองผาภูมิ ตั้งที่ว่าการอยู่ที่ตำบลท่าขนุน มีกิ่งอำเภอสังขละบุรีอยู่ในสังกัด

ข้อมูลทั่วไปจังหวัดกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ไปทิศตะวันตกประมาณ ๑๒๙ กิโลเมตร ตามเส้นทางนครปฐม - บ้านโป่ง - กาญจนบุรี มีพื้นที่ ๑๙,๔๘๓.๑๔๘ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๒ ล้านไร่ ใหญ่เป็นอันดับที่ ๓ ของประเทศ รองจากจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดเชียงใหม่ มีชายแดนติดต่อกับสหภาพพม่า ระยะทางประมาณ ๓๗๐ กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ จรดจังหวัดตาก จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดสุพรรณบุรี และสหภาพพม่า

ทิศตะวันออก จรดจังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดนครปฐม และจังหวัดราชบุรี

ทิศตะวันตก จรดสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา โดยมีเทือกเขาตะนาวศรี เป็นแนวเขตแดนระหว่างประเทศ

ทิศใต้ จรดจังหวัดราชบุรี

เขตการปกครอง

จังหวัดกาญจนบุรี แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๓ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอทองผาภูมิ อำเภอท่าม่วง อำเภอท่ามะกา อำเภอไทรโยค อำเภอบ่อพลอย อำเภอพนมทวน อำเภอเลาขวัญ อำเภอศรีสวัสดิ์ อำเภอสังขละบุรี อำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอหนองปรือและอำเภอห้วยกระเจา

๙๕ ตำบล ๙๕๙ หมู่บ้าน

๒ เทศบาลเมือง ๒๘ เทศบาลตำบล

๑ องค์การบริหารส่วนตำบล

๙๑ องค์การบริหารส่วนตำบล

ประวัติวัดเทพสังฆาราม

วัดเทพสังฆารามเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ ตั้งอยู่เลขที่ ๑ ถนนเจ้าขุนเณร ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินที่ตั้งวัดมีเนื้อที่ ๕๖ ไร่ ๒๗ ตารางวา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๐ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๕๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร ได้รับสถาปนาขึ้นเป็นพระอารามหลวง วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๕

อาณาเขต

ทิศเหนือ	จรดวัดถาวราราม
ทิศใต้	จรดถนนปากแพรก
ทิศตะวันออก	จรดโรงเรียนเทพมงคลรังสี โดยมีถนนเจ้าขุนเณร ผ่านกลาง
ทิศตะวันตก	จรดลำน้ำแควใหญ่

วัดเทพสังฆาราม (วัดเหนือ) เป็นวัดโบราณที่อยู่ในตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๓๘๔ และเป็นวัดเก่าแก่ที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดกาญจนบุรี เป็นที่รู้จักในชื่อ “วัดเหนือ” อยู่ริมฝั่งแม่น้ำศรีสวัสดิ์ วัดนี้ถือเป็นสัญลักษณ์ของความเจริญรุ่งเรือง มีแหล่งเกษตรกรรมหลายแห่งอยู่โดยรอบเพื่อเป็นแหล่งอาหารและอาหารไว้ต้นครัว

เรื่องราวความเป็นมาของวัดนี้ยังไม่มีหลักฐานที่ชัดเจนว่าถูกสร้างขึ้นเมื่อไหร่ แต่มีความเชื่อที่ว่ามีอายุเกือบ ๒๐๐ ปี โดยมีท่าน “สมภารเสียง” เป็นผู้สร้าง นายเสียงเป็นเณรและเป็นบุตรของคนไทยที่อาศัยอยู่ในเมืองกาญจนบุรีเก่า ในยุคที่กรุงศรีอยุธยาถูกพม่าโจมตีและถูกทำลาย ได้มีการกวาดต้อนคนและของมีค่าไปยังประเทศพม่า ในระหว่างนี้ท่านสมภารเสียงกับมารดาถูกพม่ากวาดต้อนไปพร้อมกับครอบครัว และท่านเริ่มต้นชีวิตใหม่ในพม่า ภายหลังท่านปรารถนาที่จะกลับมาที่เมืองกาญจนบุรีเพื่อเยี่ยมเยียนแผ่นดินไทย และสร้างวัดในบ้านเกิดเมืองนอนของท่าน ท่านได้ชักชวนเพื่อนรักที่เป็นคนไทย จำนวน ๕ - ๖ คน ปลอมตัวเป็นคนพม่าเพื่อกลับมาทางไทย ภายหลังท่านได้เตรียมแผนเพื่อสร้างวัดในเมืองกาญจนบุรีใหม่ เพื่อเป็นที่สะสมศาสนาและกิจกรรมของชุมชนในอนาคต

วัดเทพสังฆารามได้รับพระบรมราชาอนุเคราะห์จากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อเสด็จมาเยี่ยมชมจังหวัดกาญจนบุรีในหลายครั้ง จึงได้มีพระราชดำรัสให้พระยากาญจนบุรี จัดการปฏิสังขรณ์อุโบสถให้ดีขึ้น ได้รับการสนับสนุนจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งมีการบริจาคเงิน ๑๐ ชั่ง และได้พระราชทานกบปียักษ์แก่ภิกษุผู้ทำการองค์ละ ๒ บาท โปสที่สร้างใหม่สำเร็จเรียบร้อยและทำการฉลองในปีมะโรง พ.ศ. ๒๔๓๕ ปัจจุบันเป็นพระวิหารอยู่ทางด้านตะวันตกของพระอุโบสถ

อุโบสถหลังเก่า ภายในมีภาพจิตรกรรมฝาผนังพุทธประวัติในปฐมสมโพธิกถา

วัดเทพสังฆารามได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ยกขึ้นเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๕ และวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๖ ยังได้รับพระมหากรุณาธิคุณเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทอดพระกฐินต้น ในโอกาสเดียวกันนี้ ยังได้พระราชทานนาม พระประธานในพระอุโบสถว่า “พระพุทธสุทิมงคล” ได้ทรงพระสุหร่ายศิลาจารึกพระนามพระราชทานนี้ด้วย นอกจากนี้ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จารึกพระปรมาภิไธย ภปร. ที่หน้าบันมุขหน้าศาลาการเปรียญที่สร้างขึ้นเป็นผลับปลาที่ประทับ เป็นพระราชทานุสรณ์ ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้จารึกพระปรมาภิไธย ภปร. เหนือผ้าทิพย์แห่งพระพุทธรูปปางประทานพร ที่วัดสร้างขึ้นในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินครั้งนี้ และได้มีพระมหากรุณาธิคุณทรงบรรจุแผ่นทองคำ เงิน นาก ในเข้าพิธีหล่อพระ ทรงปลุกตันศรีมหาโพธิ์ซึ่งได้มาจากพุทธคยา ประเทศอินเดีย และทรงเยี่ยมราษฎร พระราชกรณียกิจที่ทรงบำเพ็ญทั้งปวงนี้ เป็นการพระราชทานพระมหากรุณาธิคุณแก่วัดและพสกนิกรชาวกาญจนบุรีเป็นอย่างยิ่ง

พระพุทธสุทิมงคล

ศาลา ภาปร

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ วัดเทวสังฆารามได้สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมและโรงเรียนพุทธศาสนาวินาทีตย์ที่มีอาคารเรียนแบบไทยประยุกต์ ๓ ชั้น กว้าง ๑๗ เมตร ยาว ๖๓ เมตร โดยได้รับบริจาคเงินจากคุณหญิงละมุน มีนะนันท์ และบริจาคจากผู้อื่น ๆ รวมกันเป็นเงินค่าก่อสร้าง ๒.๕ ล้านบาท และได้รับพระราชทานอัญเชิญจากสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในรัชกาลที่ ๗ เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๔

เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้กราบทูลเชิญ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดา (พระยศขณะนั้น ปัจจุบันคือ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ (พระยศขณะนั้น ปัจจุบันคือ สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี) เสด็จทรงประกอบพิธีเปิดอาคารโรงเรียนแห่งนี้ซึ่งมีชื่อว่า อาคาร “รวีเทวานันท์” เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ และนำมาใช้เป็นสถานที่ศึกษาพระปริยัติธรรม โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และห้องเรียนของนักเรียนโรงเรียนเทพมงคลรังษี

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ วัดได้สร้างอาคารพิพิธภัณฑ์เพื่อรวบรวมบรรดาวัตถุโบราณที่มีในวัดเข้าไว้ในที่เดียวกันเป็นอาคารคอนกรีตสองชั้นพื้นปูด้วยหินอ่อนทั้งสองชั้น โดยต้นทุนการก่อสร้างประมาณ ๔ แสนบาท

ในปีเดียวกันท่านเจ้าอาวาส องค์ปัจจุบันและคณะกรรมการตกลงสร้างอาคารกายภาพบำบัดให้แก่โรงพยาบาลพหลพลพยุหเสนา โดยมีความเห็นร่วมกันว่า ควรจะได้สร้างสิ่งสาธารณูปโภคถวายท่านเจ้าคุณพระเทพมงคลรังษี (ดี พุทธิโชติเถร) อดีตเจ้าอาวาส ซึ่งได้ครองวัดมานานยิ่งกว่าเจ้าอาวาสองค์ใด และได้กราบทูลอัญเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (พระยศขณะนั้น) เสด็จฯ ให้แก่วัดเทวสังฆาราม และได้ทำพิธีเปิดอาคาร “พระเทพมงคลรังษี” เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ อาคาร “พระเทพมงคลรังษี” นี้มีค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น ๔.๕ ล้านบาท โดยชั้นล่างใช้เป็นสถานกายภาพบำบัด ส่วนชั้นบนเป็นห้องผู้ป่วยพิเศษและผู้ป่วยสามัญเพื่อให้บริการทางการแพทย์ ในวัดเทวสังฆาราม เป็นส่วนหนึ่งในการกระทำพิธีเทศน์และบูชาตาราของวัดนี้ให้เจริญก้าวหน้าเป็นปึกแผ่นให้แก่ชุมชนและสังคมอย่างกว้างขวาง และสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่พระพุทธศาสนาและวัดตลอดจนถึงปัจจุบัน

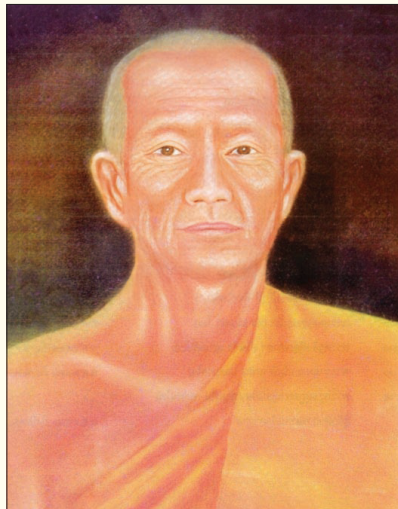

ประวัติเจ้าอาวาสวัดเทวสังฆาราม

เจ้าอาวาส องค์ที่ ๑

ท่านสมภารเสียง

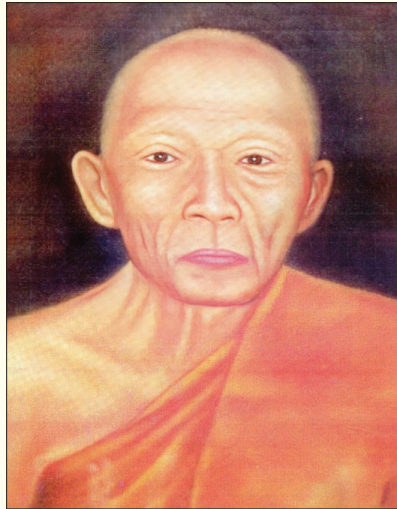
(พ.ศ. ๒๓๔๘ - ๒๓๖๘)

เจ้าอาวาส องค์ที่ ๒

ท่านอธิการจุม

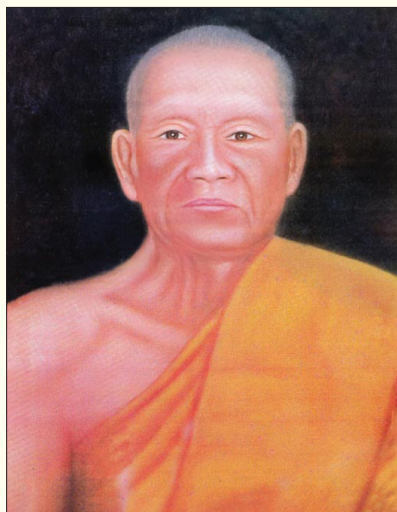
(พ.ศ. ๒๓๖๘ - ๒๓๗๕)

เจ้าอาวาส องค์ที่ ๓

ท่านอธิการอินทร์

(พ.ศ. ๒๓๗๕ - ๒๓๘๐)

เจ้าอาวาส องค์ที่ ๔

ท่านอธิการแดง

(พ.ศ. ๒๓๘๐ - ๒๓๘๗)

เจ้าอาวาส องค์ที่ ๕

ท่านอธิการอ่อน

(พ.ศ. ๒๓๘๗ - ๒๔๑๑)

เจ้าอาวาส องค์ที่ ๖

ท่านอธิการกลั่น

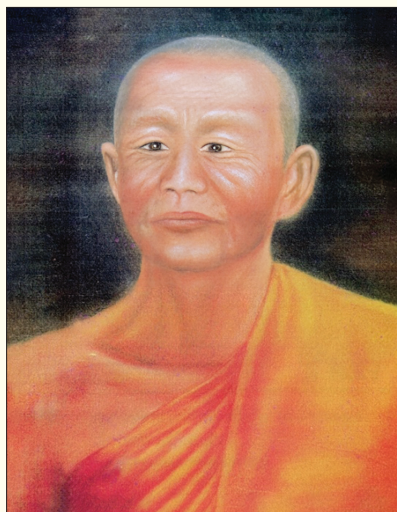
(พ.ศ. ๒๔๑๑ - ๒๔๒๐)

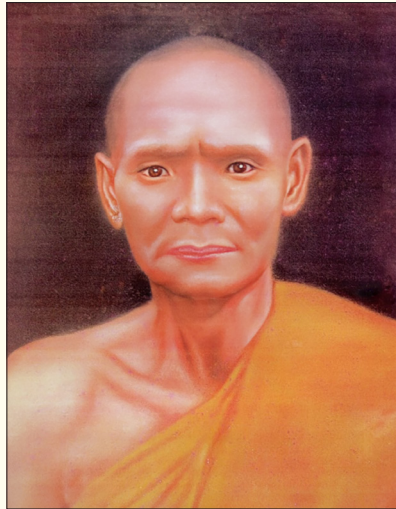
เจ้าอาวาส องค์ที่ ๗

ท่านอธิการเอี่ยม

(พ.ศ. ๒๔๒๐ - ๒๔๒๙)

เจ้าอาวาส องค์ที่ ๘
พระครูสิงคิบุรคณาจารย์ (สุด)
(พ.ศ. ๒๔๒๙ - ๒๔๕๔)

นามเดิมชื่อสุด เกิดเมื่อวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๔๐๔ ที่ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี อุปสมบทเมื่อเดือน ๑๒ ปีมะเส็ง พ.ศ. ๒๔๒๔ ที่วัดอินทาราม (หนองขาว) ตำบลหนองขาว อำเภอดำม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นพระอธิการเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๙ ได้รับพระราชทานสัญญาบัตรสมณศักดิ์ เป็นพระครูเจ้าคณะรองเมืองกาญจนบุรีเมื่อปีฉลู พ.ศ. ๒๔๔๔ มรณภาพ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔ รวมเวลาที่ท่านครองวัด ๒๕ ปี

เจ้าอาวาส องค์ที่ ๙
พระเทพมงคลรังษี (ดี พุทธิโชติเถร)

(พ.ศ. ๒๔๕๔ - ๒๕๑๐)

นามเดิม ดี เอกฉันท์ เกิดเมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๑๖ ตรงกับวันขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๓ ปีระกา ที่ตำบลทุ่งเสมอ อำเภอนวมทวน จังหวัดกาญจนบุรี เป็นบุตรนายเทศ นางจันทร์ เอกฉันท์ เมื่ออายุได้ ๑๘ ปี ได้บวชเณร โดยสมภารวัดทุ่งเสมอ ซึ่งมีศักดิ์เป็นปู่ของท่านเป็นผู้บวชให้ ในระหว่างเป็นเณรได้เล่าเรียนภาษาไทยเพิ่มเติม จนมีความรู้พออ่านออกเขียนได้ ท่านบวชเณรอยู่ได้ ๖ เดือน ก็สึกออกมาช่วยบิดามารดาทำนา

เมื่ออายุครบบวช ได้บวช ณ วัดเดียวกับที่บวชเณรคือวัดทุ่งเสมอ มีท่านพระครูวิสุทธิรังษี (หลวงพ่อช้าง วัดบ้านทวน) เป็นอุปัชฌาย์ ท่านอาจารย์รอด (สมภารวัดทุ่งเสมอ ซึ่งเป็นปู่ของท่าน) และพระใบฎีกาเปลี่ยน วัดใต้ (ต่อมาได้รับสมณศักดิ์เป็นที่พระวิสุทธิรังษี เจ้าคณะจังหวัดกาญจนบุรี) เป็นพระกรรมวาจาจารย์ ฉายา “พุทธิโชติ” พรรษาแรกได้ขอต่อปาฏิโมกข์จากพระที่สวดได้วันละเล็กน้อย จนสามารถท่องจบบริบูรณ์ในพรรษาที่สอง เมื่อออกพรรษาได้รุ่งคึกไป พระพุทธบาทสระบุรี พรรษาที่ ๓ ไปเรียนวิปัสสนากับท่านอาจารย์เกิด วัดกกตาล อำเภอนครชัยศรี พรรษาที่ ๔ มา วัดใต้พักหนึ่งแล้วไปเรียนบาลีกับท่านอาจารย์สี วัดรังษี (ปัจจุบันรวมเข้าเป็นวัดบวรนิเวศ) จนออกพรรษาที่ ๕ จึงกลับมาอยู่วัดทุ่งเสมอ พรรษาที่ ๖ ไปจำพรรษา ณ วัดโบสถ์ เมืองนนทบุรี แต่ลำบากเรื่องบิณฑบาตเพราะท่านพายเรือไม่เป็นจึงกลับมาอยู่วัดทุ่งเสมอ หลังพรรษาที่ ๗ สมภารได้มอบให้ท่านสวดกฐิน พรรษาที่ ๘ หลวงพ่อยิ้ม อดีตเจ้าอาวาสวัดหนองบัวให้ท่านสวดนาค พรรษาที่ ๑๒ กลับไปอยู่วัดรังษีอีกเพื่อเรียนบาลี แต่ไม่ได้เรียนจึงเรียนปาฏิโมกข์แปล เมื่อออกพรรษาได้ติดตามพระครูสังคิบุตรคณาจารย์ ไปนมัสการพระเจดีย์ชะเวดากอง เมืองย่างกุ้ง ประเทศพม่า พักอยู่เดือนเศษจึงกลับ ต่อมาอีก ๒ ปี พระครูสังคิฯ ป่วยด้วยโรคเรื้อรังจึงนิมนต์ให้มาจำพรรษาที่วัดเทวสังฆาราม เมื่อมาแล้ว ท่านได้ช่วยปาฏิโมกข์และเทศน์แทนเจ้าอาวาส ต่อมาเมื่อพระครูสังคิฯ ถึงแก่กรรมภาพ ท่านได้รับการขอร้องจากชาวบ้านจึงยอมรับเป็นเจ้าอาวาสในปี พ.ศ. ๒๔๕๔

ในปี พ.ศ. ๒๔๕๕ ท่านพร้อมด้วยพระอีก ๔ องค์ ได้พร้อมใจกันเปลี่ยนการห่มผ้าจากแบบเดิมเป็นห่มแหวก และปฏิบัติพระวินัยโดยเคร่งครัด จนได้รับการยกย่องเป็นตัวอย่างของบรรดาวัดทั้งหลายจากสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส งานด้านปกครอง พ.ศ. ๒๔๕๔ เป็นเจ้าอาวาส พ.ศ. ๒๔๖๖ เป็นพระอุปัชฌาย์ พ.ศ. ๒๔๖ - ๒๕๔๗ เป็นเจ้าคณะแขวงอำเภอท่ามะกา พ.ศ. ๒๔๖๙ - ๒๕๙๐ เป็นรองเจ้าคณะจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. ๒๔๙๐ - ๒๕๑๐ เป็นเจ้าคณะจังหวัดกาญจนบุรี สมณศักดิ์ พ.ศ. ๒๔๕๘ เป็นที่พระครูอดุลยสมณกิจ พ.ศ. ๒๔๙๐ เป็นที่พระวิสุทธจริงษ์ พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นที่พระวิสุทธจริงษ์ (ชั้นราชา) พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นที่พระเทพมงคลรังษี ท่านถึงแก่มรณภาพเมื่อ วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๑๐ รวมอายุได้ ๙๕ ปี ท่านปกครองวัดนี้มายาวนานถึง ๕๖ ปี ท่านได้สร้างความเจริญให้แก่วัดเทวสังฆารามยิ่งกว่าสมัยเจ้าอาวาสอื่นใดในอดีตที่ผ่านมา

พระเทพมงคลรังษี ได้สร้างความเจริญแก่วัดเทวสังฆาราม ที่สำคัญ ๆ คือ

๑. โรงเรียนเทวานุกูล เป็นตึกโครงคอนกรีต ๒ ชั้น มีมุขกลางซึ่งสำหรับใช้เป็นโรงเรียนปริยัติธรรม สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๓

๒. พระอุโบสถ โบสถ์ที่สร้างตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๕ ได้ชำรุดทรุดโทรมลงตามกาลเวลาที่ล่วงไป ท่านเจ้าคุณพระเทพมงคลรังษีมีปณิธานที่จะสร้างโบสถ์ขึ้นใหม่ให้ใหญ่โตพอที่จะจุคนได้มากในคราวมีพิธีทางศาสนาต่าง ๆ เมื่อได้หารือพร้อมกันแล้ว ท่านจึงได้ปรารภเรื่องนี้กับ พลเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา (พจน์ พหลโยธิน) นายกรัฐมนตรีในเวลานั้น และ คุณหญิงพิศ พหลพลพยุหเสนา ซึ่งเป็นชาวกาญจนบุรี ในคราวที่ท่านทั้งสองไปจังหวัดกาญจนบุรี ในครั้งหนึ่งพลเอกพระยาพหลพลพยุหเสนาได้รับช่วยอุปการะ เริ่มด้วยชักนำให้สโมสรรณะราษฎรไปทอดกฐินถวายทุนสร้างโบสถ์เป็นประเดิมเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๘ และทางวัดได้ตั้งคณะกรรมการดำเนินงานบอกบุญเรียไร้ข้าราชการพ่อค้าประชาชนทั่วไป เมื่อรวมทุนได้พอสมควรที่จะเริ่มก่อสร้างได้แล้ว ก็ได้เริ่มเลือกผู้รับเหมาก่อสร้างด้วย ใช้วิธีสืบราคาตามแบบแปลนที่ตกลงกันแล้ว ในที่สุดเลือกให้ นายฮวด พูนสวัสดิ์ ผู้เสนอราคา ต่ำที่สุดเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างในราคาสองหมื่นบาท (เป็นค่าสิ่งของค่าแรงทั้งหมด เว้นแต่อิฐ ปูน ทราชซึ่งทางวัดจัดหาให้) จึงได้เริ่มทำการก่อสร้างตั้งแต่วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๘๐ มีขนาดดังนี้ รวมนโบสถ์กว้าง ๔ วา ยาว ๙ วา ๒ ศอก ๑๙ นิ้ว ระเบียงข้างกว้าง ๔ ศอกคืบ โดยรอบ สูงจากพื้นดินถึงพื้นภายในโบสถ์ ๓ ศอกคืบ ถึงพื้นระเบียงสูง ๒ ศอกคืบ ได้เชิญพระประธานจากศาลาเข้าประดิษฐานในโบสถ์นี้ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๒ เวลา ๐๗.๓๔ น. สโมสรรณะราษฎรได้นำกฐินมาทอดสมทบทุนสร้างโบสถ์อีก ๒ ครั้ง พลเอกพระยาพหลพลพยุหเสนาได้นำกฐินมาทอดขณะที่อยู่สมทบเป็นพระภิกษุเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕ และได้ส่งแบบตราสโมสรรณะราษฎรขยายเท่าหน้าบันโบสถ์ เพื่อเป็นแบบปั้นหน้าบันโบสถ์ เมื่อการก่อสร้างเสร็จขึ้นไปถึงโครงหลังคาที่ต้องหยุดชะงักลงเพราะสงครามโลกครั้งที่ ๒ สิ่งก่อสร้างราคาสูงมาก เมื่อสงครามสงบแล้ว คณะกรรมการวัดจัดให้มีเทศน์มหาชาติขึ้นคราวหนึ่งเพื่อสมทบทุนสร้างโบสถ์ต่อคณะผู้ศรัทธา มีนายจำลอง ธนโสภณ เป็นหัวหน้า นำกฐินมาทอดคราวหนึ่ง นายณรงค์ ตามสมบัติ เป็นหัวหน้านำกฐินมาทอดอีกคราวหนึ่งเพื่อสมทบทุนสร้างโบสถ์ต่อ คณะกรรมการจึงได้จัดหาช่างมาทำการสร้างโบสถ์ที่ค้างอยู่ต่อไป ได้จัดงานยกช่อฟ้าขึ้นเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๒ ปีต่อมาได้จัดงานผูกสีมา พระสงฆ์ได้ทำพิธีสมมติสีมาในวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ต่อมาได้จัดหาช่างมาแกะสลักบานประตูหน้าต่างใน พ.ศ. ๒๔๙๖ และได้

ก่อสร้างส่วนต่าง ๆ ที่ยังไม่สำเร็จ จนเสร็จเรียบร้อยเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ รวมเวลาก่อสร้าง ๑๙ ปี ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างทั้งสิ้น ๗๐๑,๗๒๓ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖

๓. อาคารเรียนโรงเรียนวัดเทวสังฆาราม เนื่องจากในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติเงินจำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อสร้างอาคารเรียนหลังใหม่ของโรงเรียนวัดเทวสังฆาราม ซึ่งอาคารเรียนเดิมชำรุดทรุดโทรมไปตามกาลเวลา คณะกรรมการฯ ด้วยความเห็นชอบของท่านเจ้าคุณพระเทพมงคลรังษีมีความเห็นว่า หากจะสร้างก็ควรจะสร้างเป็นตึกคอนกรีตสองชั้นขนาดยาว ๗๒ เมตร กว้าง ๙ เมตร มีจำนวน ๒๐ ห้อง รวมราคาค่าก่อสร้างเป็นเงินประมาณ ๖๗๐,๐๐๐ บาทเศษ และได้ใช้เป็นสถานที่ศึกษาแล้วในปีการศึกษา ๒๕๐๙ นี้

เจ้าอาวาส องค์ที่ ๑๐

พระอุดมญาณเถร (หัง ธมฺมสรโณ)

(พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๒๕)

นามเดิมชื่อตั้ง หอมเย็น เกิดที่บ้านหัวหิน ตำบลท่ามะขาม อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เมื่ออายุครบบวช ได้อุปสมบท ณ วัดเทวสังฆาราม มีท่านพระอธิการยิ้ม เจ้าอาวาสวัดศรีอุปการาม (วัดหนองบัว) เป็นพระอุปัชฌาย์ ท่านพระครูสิงคิบุรคณาจารย์ (สุด) และท่านพระครูวิสุทธีรังษี (เปลียน) วัดใต้ เป็นพระกรรมวาจาจารย์ ฉายา “ธมฺมสรโณ” เมื่อบวชแล้วได้ศึกษาเล่าเรียนในสำนักวัดนี้โดยตลอด และเมื่อท่านเจ้าคุณพระเทพมงคลรังษี (ดี พุทฺธโชติเถร) ถึงแก่มรณภาพ ชาวบ้านพร้อมคณะสงฆ์ได้พร้อมใจกันเชิญท่านเป็นเจ้าอาวาส เมื่อท่านได้รับตำแหน่ง ท่านก็ได้บริหารงานของวัดให้ดำเนินไปตามรอยของพระเทพมงคลรังษีทุกประการ ต่อมาท่านประสบอุบัติเหตุทกล้ม กระดูกต้นขาหัก บรรดาศิษย์ได้พาไปรักษา ณ ศิริราชพยาบาล แต่เพราะความชราของท่านทำให้กำลังด้านทานไม่พอ ท่านจึงถึงแก่มรณภาพที่โรงพยาบาลนั้น เมื่อวันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๕ สิริรวมอายุได้ ๙๕ ปี รวมเวลาที่ท่านปกครองวัด ๑๕ ปี

เจ้าอาวาส องค์ที่ ๑๑
พระครูสังคีตคุณธาดา (กิมซ่า ญาณส่วโร)
 (พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๖)

นามเดิมกิมซ่า พุ่มสุวรรณ เกิดที่ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เป็นบุตรนายฉายนางฉิม เมื่ออายุ ๑๖ ได้บวชเณร ณ สำนักวัดนี้ จนอายุครบบวชได้อุปสมบท โดยมีท่านเจ้าคุณพระเทพมงคลรังษี (สมัยเป็นพระครูอดุลย์สมณกิจ) เจ้าอาวาสวัดเทวสังฆาราม เป็นพระอุปัชฌาย์ พระโสภณสมาจาร (สมัยพระครูนิวิฐสมาจาร) เจ้าอาวาสวัดหนองบัว เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และพระปลัดหรั่ง รุ่งเช้า เจ้าอาวาสวัดทุ่งสมอ เป็นพระอนุสาวนาจารย์ ฉายา “ญาณส่วโร” บวชแล้วได้จำพรรษา ณ สำนักนี้ตลอดมา ท่านเป็นผู้เคร่งในระเบียบวินัยและชอบช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ที่สมควร ทั้งยังถวายทรัพย์อันเป็นมรดกให้แก่วัดทั้งหมด เป็นคนพูดตรงไปตรงมา มีเหตุผล และยึดเหตุผลเป็นใหญ่ไม่ยอมใครง่าย ๆ นับว่าเป็น เจ้าอาวาสท่านหนึ่งที่เป็นกำลังสำคัญทั้งทางด้านการศึกษา ความประพฤติปฏิบัติและการพัฒนาวัดมาโดยตลอด ท่านได้รับตำแหน่งเจ้าอาวาสสืบต่อจากท่านเจ้าคุณพระอุดมญาณเถร แต่เนื่องจากสุขภาพของท่านไม่แข็งแรง จึงล้มป่วยและถึงแก่กรรมภาพ เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๖ สิริรวมอายุได้ ๘๐ ปี รวมเวลาที่ เป็นเจ้าอาวาส เพียง ๑ ปี ๖ เดือน

เจ้าอาวาส องค์ที่ ๑๒
พระราชมงคลโมลี (สนั่น ปญญารโ) (พ.ศ. ๒๕๒๖ - ๒๕๕๐)

พระครูสังคีตคุณาทร ฉายา ปญญารโ อายุ ๖๗ พรรษา ๔๗ นักรธรรมเอก วัดเทวสังฆาราม ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดเทวสังฆาราม (วัดเหนือ) พระอารามหลวง สถานะเดิม ชื่อ สนั่น นามสกุล ดอกกรัก เกิดเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๔๖๕ ปีกุน บิดา นายรส มารดา นางสั้น บ้านเลขที่ ๖ บ้านใหม่ดอนรัก ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี อุปสมบท วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๘๖ ณ พัทธสีมาวัดเทวสังฆาราม อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พระเทพมงคลรังษี (ดี พุทธิโชติ) เป็นพระอุปัชฌาย์

วิทยฐานะ

พ.ศ. ๒๔๗๕ สอบไล่ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนประชาบาลวัดเทวสังฆาราม ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

พ.ศ. ๒๔๙๐ สอบไล่ได้นักรธรรมชั้นเอก สำนักวัดเทวสังฆาราม อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี การศึกษาพิเศษ พ.ป.

งานปกครอง

พ.ศ. ๒๔๙๑ เป็นผู้รักษาการเจ้าอาวาส วัดเขาวงจินตาราม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

พ.ศ. ๒๔๙๓ เป็นเลขานุการคณะกรรมการสงฆ์อำเภอเมือง (ท.ร.บ. ๒๔๘๔)

พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นเจ้าคณะตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง

พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นเจ้าอาวาสพระอารามหลวง

พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นพระอุปัชฌาย์

พ.ศ. ๒๕๓๙ ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิตกิตติมศักดิ์ โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน จากสถาบันราชภัฏกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

งานศึกษา

พ.ศ. ๒๕๙๐ เป็นครูสอนธรรมสำนักวัดศรีอุปการาม อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี เป็นครูสอนปริยัติธรรมแผนกธรรมวัดเทวสังฆาราม

พ.ศ. ๒๕๙๑ เป็นครูสอนธรรมวัดเขาวงจินตาราม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

พ.ศ. ๒๕๙๑ เป็นกรรมการตรวจข้อสอบธรรมสนามหลวง

พ.ศ. ๒๕๙๕ องค์การศึกษาคณะกรรมการสงฆ์อำเภอเมือง (พรบ. ๒๕๘๔)

พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นผู้จัดตั้งสำนักเรียนบาลีและดำเนินการมาจนถึงปัจจุบัน เป็นผู้อำนวยการศาสนศึกษาวัดเทวสังฆาราม

พ.ศ. ๒๕๑๓ เป็นผู้ก่อตั้งเปิดสอนโรงเรียนพุทธศาสนาวินอาทิตยและเป็นอาจารย์ใหญ่

พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นเจ้าสำนักเรียนวัดเทวสังฆาราม เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธศาสนาวินอาทิตยเป็นกรรมการศึกษาโรงเรียนเทศบาล ๑ - ๒ - ๓ - ๕

พ.ศ. ๒๕๒๗ ได้รับเลือกเป็นประธานกรรมการศึกษาของทุกโรงเรียนที่กล่าวมา

งานเผยแผ่

พ.ศ. ๒๕๐๖ บรรยายธรรมตำราวจ ผู้ต้องขังในเรือนจำ อบรมศีลธรรมแก่นักเรียน นักศึกษาตามโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดและเทศน์สอนอบรมประชาชนประจำ

พ.ศ. ๒๕๒๖ เปิดเป็นสำนักอบรมกัมมัฏฐานในวัดเทวสังฆารามทุกคืนมีผู้ปฏิบัติจนถึงปัจจุบัน

พ.ศ. ๒๕๓๑ เปิดศูนย์และการอบรมกัมมัฏฐานที่หน่วยกองทหารผสมสัตว์ ตำบลเกาะสำโรง อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

งานสาธารณูปการ

พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นกรรมการและเป็นกำลังประสานงานรวมทั้งควบคุมการก่อสร้างโรงเรียนประถมศึกษาวัดเทวสังฆาราม

พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นกรรมการและควบคุมการก่อสร้างเมรุ ศาลาธรรมสังเวช

พ.ศ. ๒๕๑๑ เป็นกรรมการควบคุมการก่อสร้างเขื่อนกันตลิ่ง

พ.ศ. ๒๕๑๔ สร้างโรงเรียนปริยัติธรรม โรงเรียนพุทธศาสนาวินอาทิตย

พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นกรรมการและประสานงานควบคุมการก่อสร้างโรงเรียนเทพมงคลรังษี (ร.มัธยมศึกษาภายในวัด)

พ.ศ. ๒๕๒๙ สร้างพิพิธภัณฑ์เทพมงคลรังษี ศาลาธรรมสังเวช ๒ หลัง

พ.ศ. ๒๕๓๐ สร้างตึกพระเทพมงคลรังษี (อาคารกายภาพบำบัด) ให้โรงพยาบาลพหลพลพยุหเสนา
งานบูรณะปฏิสังขรณ์

พ.ศ. ๒๕๒๗ ซ่อมบูรณะเสนาสนะสงฆ์ ๑ แถว รวม ๗ หลัง

พ.ศ. ๒๕๒๗ ซ่อมบูรณะเจดีย์ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

พ.ศ. ๒๕๓๑ ซ่อมบูรณะพระอุโบสถ ปูหินอ่อน ที่หล่งหน้าบัน บานประตู หน้าต่าง สีผนัง และเทพื้นคอนกรีต
รอบพระอุโบสถรวมทั้งถนนเข้าวัด

พ.ศ. ๒๕๕๖ ซ่อมพระวิหาร มณฑปที่ประดิษฐานพระพุทธรูป และหอรบขัง

พ.ศ. ๒๕๕๘ ซ่อมบูรณะเสนาสนะสงฆ์ครั้งไม้ครั้งตึก ๒ หลัง ตึก ๓ หลัง

สมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๙๒ เป็น พระใบฎีกา ฐานาพระวิสุทธิรังษี (ดี พุทธโชติ)

พ.ศ. ๒๕๐๑ เป็น พระครูสมุห์ ฐานาของพระเทพมงคลรังษี (ดี พุทธโชติ)

พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็น พระครูปลัด ฐานาของพระเทพมงคลรังษี (ดี พุทธโชติ)

พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็น พระครูสัญญาบัตร ที่ พระครูสิริคุณากร

พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็น พระครูสัญญาบัตรเจ้าอาวาสพระอารามหลวงชั้นเอก

มรณภาพ

วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐ เวลา ๑๕.๑๕ น. ด้วยโรคติดเชื้อในกระแสเลือด

เจ้าอาวาส องค์ที่ ๑๓
พระกิตติสุวฒนาภรณ์ (บุญเพิ่ม อานนโท)
(พ.ศ. ๒๕๕๐ - ปัจจุบัน)

ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๐ จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๖) เกิดวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖
ที่บ้านดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

งานศึกษา

น.ธ. เอก, ป.ธ. ๔, พธ.บ. (พุทธศาสนา) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) มจร.ธนบุรี, ปรี.ด.
(รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สมณศักดิ์

พระสมุห์/พระปลัด
ฐานานุกรมในพระครูสังคีตคุณาทร (พระราชมงคลโมลี สนั่น ปญญาธโร)
พระครูอนุกุลกาญจนกิจ
พระครูสัญญาบัตร ชั้นโท ผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง (พ.ศ. ๒๕๓๘)
พระครูสัญญาบัตร ชั้นเอก ผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวง (พ.ศ. ๒๕๔๕)
พระครูสัญญาบัตร ชั้นเอก เจ้าอาวาสพระอารามหลวง (พ.ศ. ๒๕๕๒)
พระกิตติสุวฒนาภรณ์
พระราชาคณะ ชั้นสามัญ เจ้าอาวาสวัดพระอารามหลวง (พ.ศ. ๒๕๕๖)

รางวัล

ได้รับโล่เชิดชูเกียรติ “คนดีศรีสง่ากาญจนบุรี” สาขาด้านศาสนา จากสมาคมศูนย์ประสานงาน องค์การเอกชน ประจำจังหวัดกาญจนบุรี ประจำปี ๒๕๖๐

วัดเทวสังฆารามนี้ ครั้งหนึ่งสมเด็จพระญาณสังวร พระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (พ.ศ. ๒๔๕๖ - ๒๕๕๖) ทรงบรรพชาเป็นสามเณรใน พ.ศ. ๒๔๖๙ ขณะมีพระชันษาได้ ๑๔ ปี โดยมีพระเทพมงคลรังสี (ดี พุทธิโชติ) เจ้าอาวาสวัดเทวสังฆารามเป็นพระอุปชฌาย์ และพระครูนิวาสมาจร (เหรียญ สุวณฺณโชติ) เจ้าอาวาสวัดศรีอุปการาม เป็นพระอาจารย์ให้สมณะและศีล และได้รับประทานนามฉายาจากสมเด็จพระสังฆราชว่า “สุวฑฺฒโน” หมายความว่า ผู้เจริญดี การบรรพชาครั้งนี้เพื่อแก้บนที่หายจากการป่วยหนักในวัยเด็ก

พ.ศ. ๒๔๗๖ พระองค์ทรงอุปสมบทเป็นพระภิกษุที่พระอุโบสถวัดเทวสังฆาราม ภายหลังจึงเดินทางเข้ามาจำพรรษา ณ วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร เพื่อทรงศึกษาพระธรรมวินัย และได้เข้าอุปสมบทซ้ำในธรรมยุติกนิกาย เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๗ โดยมีสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ ทรงเป็นพระอุปชฌาย์ พระเทพเมธี (จู อิศรธญาโณ) เป็นพระกรรมวาจาจารย์

จิตรกรรมฝาผนังวัดเทวสังฆาราม

ภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดเทวสังฆาราม ในพระอุโบสถหลังเก่ามีความงดงามและสมบูรณ์ที่สุดในจังหวัดกาญจนบุรี สันนิษฐานว่าภาพจิตรกรรมสร้างในช่วง พ.ศ. ๒๔๓๑ - ๒๔๓๕ ด้วยเป็นปีที่บูรณะพระอุโบสถหลังเดิม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานทรัพย์ร่วมสมทบในการก่อสร้าง ๑๐ ชั่ง ฝีมือช่างเป็นช่างหลวง โดยมีเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติในปฐมสมโพธิกถา ความเชื่อเรื่องบาปบุญ และมีการผสมผสานวิถีชีวิตชาวต่างชาติในช่วงเวลานั้นด้วย

การชมภาพจิตรกรรมฝาผนัง หันหน้าเข้าหาพระประธาน เริ่มจากผนังด้านซ้าย ช่องที่ ๒ แล้วเวียนซ้ายไปที่ละช่องหน้าต่าง ผนังด้านสกัดตรงข้ามพระประธาน เป็นผนังช่องที่ ๗ - ๘ แล้วหักมุมเวียนซ้ายต่อไปผนังช่องที่ ๑๐ ด้านขวาของพระประธาน ต่อเนื่องไปเรื่อยไปยังผนังช่องที่ ๑๑ - ๑๓ จนจบช่องที่ ๑๔ เรื่องราวลำดับ ดังนี้

๑. อภิเษกสมรส เจ้าชายสุทโธทนะกับพระนางสิริมหามายา (ช่อง ๒)

เมื่อพระเจ้าสีหฬุศากยะแห่งกรุงกบิลพัสดุ์ตัดสินใจให้พระราชโอรสสุทโธทนะวิวาห์กับพระนางสิริมหามายา แห่งกรุงเทวทหะ พระอินทร์ พระพรหม หมู่เทวดา เสด็จลงมาช่วยยินดี

๒. พระนางสิริมหามายาประสูติเจ้าชายสิทธัตถะ (ช่อง ๓)

พระนางสิริมหามายาเหนี่ยวกิ่งต้นรัง ประสูติกุมารในม่านล้อมวงท่ามกลางหมู่ นางสนม ได้ร่มไม้ในลุมพินีวันสถาน

๓. พิธีอภิเษกสมรสระหว่างเจ้าชายสิทธัตถะกับพระนางพิมพาและออกสู่มหาภิเนษกรรม (ช่อง ๔)

เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะมีพระชันษา ๑๖ ปี พระราชบิดาจัดให้มีพิธีอภิเษกสมรสกับพระนางยโสธราพิมพา ณ กรุงกบิลพัสดุ์ และพิธีราชาภิเษก

เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จประพาสอุทยานนอกพระนครกบิลพัสดุ์ ๔ วัน ได้พบเห็นคนแก่ เจ็บ และตาย

นายฉันทะอำมาตย์ได้ผูกม้ากัณฐกะกายสีขาวเตรียมให้เจ้าชายสิทธัตถะออกสู่มหาภิเนษกรรม
๔. เจ้าชายสิทธัตถะบรรพชาและเดินบิณฑบาตโปรดประชาชนในกรุงราชคฤห์ (ช่อง ๕)

เจ้าชายสิทธัตถะตัดพระโมลีของพระองค์เองด้วยพระขรรค์แก้วที่ตกลงมาจากอากาศ

ทำวชิการพรหมสหายของสมณสิทธัตถะเมื่อครั้งเสวยพระชาติเป็นโชติกาลมาณพ สมัยพระพุทธกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้นำเครื่องบริขารทั้งแปดจากกัลปฤกษ์ในพรหมโลกมาถวาย

สมณสิทธัตถะประทับอยู่ ณ ริมเขابันตวบรรพตแห่งกรุงราชคฤห์ พระเจ้าพิมพิสารผู้ครองกรุงราชคฤห์ ได้เสด็จมาพบพระองค์

๕. สมณสิทธิ์ตะถะบำเพ็ญทุกรกิริยา (ช่อง ๒)

สมณสิทธิ์ตะถะอดอาหารจนผ่ายผอม เมื่อพระอินทร์เห็นว่าพระองค์บำเพ็ญทุกรกิริยาอย่างเต็มที่ จึงได้นำพินสามสายมาติดให้พระองค์ฟัง

นางสุชาดาถวายข้าวมธุปายาสใส่ถาดทองคำหนึ่งแสนกหาปณะให้กับสมณสิทธิ์ตะถะ ด้วยความที่เข้าใจว่าพระองค์เป็นเทวดาที่มารับปลีกรรม

๖. ลอยถาดอชิษฐาน (ช่อง ๓)

หลังจากที่สมณสิทธิทัศเสวยข้าวมธุปายาสหมดแล้ว ก็ลุกขึ้นนำถาดทองไปริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ทรงอชิษฐานว่า หากพระองค์จะตรัสรู้ธรรมได้ ขอให้ถาดทองลอยทวนกระแสน้ำขึ้นไป ถาดทองนั้นลอยทวนกระแสน้ำขึ้นไปไกลประมาณ ๘๐ ศอก เมื่อถึงน่านแห่งหนึ่งก็จมลงไปถึงหน้าวิมานของพญานาค ไปกระทบกับถาดทองอีก ๓ ใบที่พระพุทธเจ้าในอดีต ๓ พระองค์เคยอชิษฐานจิตและลอยถาดเสียงหายไป

๗. มารวิชัย (ช่อง ๘)

ขณะที่สมณสิทธิ์ตั้งกระทู้บอญุโคณตันโพ พญาวสวัตติมารเห็นว่าถ้าไม่รีบขัดขวาง พระองค์จะพ้นจากอำนาจของพญาวสวัตติมารไปได้ จึงระดมเสนามาร พญามาร นั่งบนช้างคิริเมฆล สูง ๑๕๐ โยชน์ พร้อมเนรมิตแขนข้างละหนึ่งพันทรวงอาวุธ เคลื่อนกองกำลังเข้าโจมตีสมณสิทธิ์ตถะ หมายให้พระองค์ลุดจากที่นั่ง

เมื่อขับไล่ไม่สำเร็จ พญามารจึงอ้างว่าที่สมณสิทธิ์ตถะประทับอยู่เป็นของตน สมณสิทธิ์ตถะจึงร้องขอแม่พระธรณี เป็นพยาน แม่พระธรณีได้ปรากฏกายบิบบวยผม ทำให้มีน้ำหลังทะเลลือกออกมาท่วมกองทัพพญามารจนแตกพ่าย

๘. เสวยวิมุตติสุข (ช่อง ๙)

หลังจากตรัสรู้ พระพุทธเจ้าประทับที่ต้นมุจลินท์ ริมสระโบกขรณี มีฝนตกติดต่อกัน ๗ วัน พญานาคราชเห็นพระฉัพพรณรังสีก็รู้ว่าบุรุษผู้นี้เป็นพระพุทธเจ้า พญานาคต้องการบุญกุศลจึงขดกาย ๗ รอบโอบล้อม แล้วแผ่พังพานกันฝนถวายเป็นเวลา ๗ วัน

ตปุสสะและภัลลิกะ พ่อค้าสองพี่น้องบรรทุกลินค้าเดินทางมาพบพระพุทธเจ้า ได้ถวายข้าวสัตตุดูโดยกราบทูลขอพระพุทธเจ้าและพระธรรมเป็นที่พึ่ง ทั้งสองจึงเป็นปฐมอุบาสก พระพุทธเจ้าประทานเทศาให้ ๘ องค์

๙. ตำนานเจดีย์ชเวดากอง (ช่อง ๑๐)

ช่างหลวงได้วาดเรื่องราวหลังจากตปฐสยะและภคิลิกะ ได้พระเกศา ๘ องค์ จากพระพุทธเจ้า แล้วเดินทางค้าขายต่อไป ในช่องนี้มีเรื่องราวที่ผสมผสานระหว่างพุทธประวัติกับตำนานเจดีย์ชเวดากอง ซึ่งเป็นที่เลื่อมใสของชาวกาญจนบุรีในขณะนั้น

๑๐. ปฐมเทศนา (ช่อง ๑๑)

พระพุทธเจ้าได้แสดงปฐมเทศนา พระธัมมจักกัปปวัตตนสูตร สอนเหล่าปัญจวัคคีย์ ปวงเทพพร้อมพรหม ๑๖ ชั้น (ซ้ายของภาพ) พระพุทธเจ้าเสด็จมาที่อุรุเวลาประเทศ มาโปรดเหล่าชฎิลและบริวาร ให้ได้บวชเป็นพระภิกษุ

๑๑. พระพุทธเจ้าโปรดพระประยูรญาติ ณ กรุงกบิลพัสดุ์ (ช่อง ๑๒)

พระพุทธเจ้าตรัสพระธรรมเทศนาโปรดพระเจ้าสุทโธทนะ จนสำเร็จเป็นพระโสดาบัน พระเจ้าสุทโธทนะ จึงรับบาตรของพระพุทธเจ้า แล้วอาราธนาพระพุทธองค์กับหมู่พระอริยสงฆ์ขึ้นสู่พระมหาปราสาท นิมนต์ให้นั่งเสวยในปราสาท พระมหาปชาบดีโคตมีและนางสนมมาถวายนมัสการ

๑๒. เสด็จลงจากเทวโลก ประชวรและปรินิพพาน (ช่อง ๑๓)

วันเพ็ญ ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ พระพุทธเจ้าทรงปวารณาพระวัสสา เทศน์โปรดพระมารดา พระพุทธองค์ได้เสด็จลงจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ด้วยบันไดแก้วตรงกลางที่พระอินทร์เนรมิตไว้ ในวันนั้นพระพุทธเจ้าทรงใช้พุทธธานุภาพเปิดโลกให้สัตว์ทั้งปวงมองเห็นกันและกันทั้งสามโลก คือ โลกมนุษย์ โลกสวรรค์ และโลกนรก

ในพรรษากาลที่ ๔๕ พระพุทธเจ้าประชวรหนัก พระพุทธองค์เสด็จพระราชดำเนินพร้อมพระภิกษุไปยังเมืองกุสินาราเพื่อเสด็จปรินิพพานที่นั่น ระหว่างทางพระพุทธองค์ทรงต้องการเสวยน้ำ พระอานนท์จึงถือบาตรลงไปตักน้ำที่ยังชุ่ม เนื่องจากเพิ่งมีเกวียน ๕๐๐ เล่มผ่านไป เมื่อพระอานนท์ตักน้ำแล้วน้ำกลับใสทันที

หลังจากที่พระพุทธองค์อนุญาตให้สุภทัตพริพาชกเข้ามาในม่านเพื่อฟังธรรม และสุภทัตพริพาชกขอบรรพชา พระพุทธองค์ตรัสให้พระอานนท์บวชสุภทัตพริพาชกเป็นพระภิกษุ นับเป็นปัจฉิมสาวก และสุภทัตภิกษุ ได้บรรลุดุธรรมเป็นอรหันต์ในคืนนั้น ก่อนที่จะเสด็จปรินิพพาน

๑๓. ถวายพระเพลิงพุทธสรีระ (ช่อง ๑๔)

พระเมรุพระพุทธเจ้า มีทั้งมัลลกษัตริย์และพระสงฆ์ ฝ่ายพุทธจักรและอาณาจักรมาเฝ้าโดยพร้อมเพียงกัน และมีมหรสพ (ภาพขว) พระมหากัสสปถวายอัญชลีทำประทักษิณ อธิษฐานขอให้พระบาททั้งสองข้างของพระองค์ ออกจากหีบพระศพ พระพุทธองค์แสดงปาฏิหาริย์ด้วยการเหยียดพระบาทออกนอกหีบพระศพ พระมหากัสสปลง ไปเช็ดที่พระบาท จากนั้นพระบาทกลับเข้าไปดังเดิม สามารถจุดไฟถวายพระเพลิงพระบรมศพของพระพุทธเจ้าได้

อานวัณนธรรมชาวกาญจนบุรีผ่านภาพจิตรกรรม

นอกจากพุทธประวัติแล้ว ช่างหลวงยังได้สอดแทรกวิถีชีวิตของชาวกาญจนบุรีกับเมืองหลวง ในช่วงรัชกาลที่ ๕ สามารถแบ่งเป็นกลุ่มได้ดังนี้

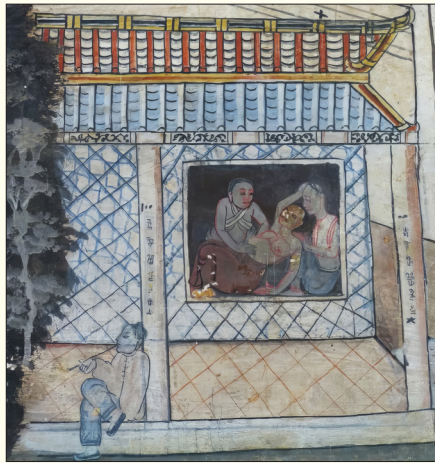
วิถีชีวิตชาวไทย

เรือกระแซง

เรือขายของ

การคลอตุ๊ก

การโปรยทานในงานพระบรมศพ

การแสดงหนังใหญ่ การเล่นเบ็กรอง จับลิงหัวค้ำ และปี่พาทย์เครื่องห้า

คนเล่นว่าว

ดาวหางกลุ่มครอดซ์ที่เกิดขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๒๕

ราหูอมจันทร์ อุปมาของมฤจิกัมยตาญาณ หมายถึง วิปัสสนาญาณ ๖ แสดงภาวะจิตที่เปื้อนหาย ต้องการพ้นสภาพ

เหมือนดวงจันทร์ที่ต้องการพ้นจากการยึดครองของราหูในวันจันทร์คราส

มาเหมี่ยว

คนป่าพวกหนึ่ง มีลักษณะตัวดำ หน้าตาบ้าน ๆ อยู่เป็นครอบครัวในป่าลึก ปรากฏในวรรณคดีช่วงรัตนโกสินทร์ ตอนต้น เช่น สังข์ทอง นิราศอิเหนา ในจิตรกรรมฝาผนังมักพบที่วัดในกรุงเทพฯ และภาคกลาง

มาเหมี่ยวถือช่อดอกไม้ฝากสาว

มาเหมี่ยวพลอดรักริมโขดหิน

ตัวเงินตัวทอง อาหารของมาเหมี่ยว

สูบกัญชา

นักสิทธิ์ วิทยากร สูบกัญชาด้วยตุ้งก่า มีนัยยะว่า ในช่วงเวลานั้น ชนชั้นปัญญาชนได้ใช้กัญชาในชีวิตประจำวันด้วย

คนจีน

ภาพคนจีนที่ปรากฏในจิตรกรรมนี้ เป็นชาวจีนแมนจู สมัยราชวงศ์ชิง (พ.ศ. ๒๑๗๙ - ๒๔๕๕) ราชวงศ์สุดท้ายที่ปกครองจีน ชายจีนต้องโกนผมไว้เปีย ภาพสาวจีนในอิริยาบถนั่งสง่างามให้ชายคนรัก สันนิษฐานว่าเป็นการเตรียมถักเปียตามคตินิยมของชาวจีน

ศาลเจ้าจีน

เทพเจ้าจีนจากวรรณกรรมเรื่อง ไซอิ๋ว

เง็กเซียนฮ่องเต้ (จักรพรรดิหยก) กับพระชายาคือเจ้าแม่ซีหวังหมู่ เจ้าแม่สวรงค์ทิศประจิม ผู้ควบคุมกาลเวลา มิติ และความตาย

เทพแห่งเจีย จากเรื่องไซอิ๋ว

ตือโป๊ยก่าย

ชาวตะวันตก

ชาวไทยและชาวตะวันตกกำลังรอรบเสด็จ

ทหารตะวันตก

ชาวตะวันตกกับสุนัขสวมปลอกคอ

การแก้ปัญหและความขบขันของช่าง

วัฒนธรรมมอญ

ที่มาของภาพ : <https://readthecloud.co/sangkhlaburi-travel-guide/>

ชื่อทางการ: วังกะ

ชื่อท้องถิ่น: หม่องสะเทอ

ความเป็นมาของชื่อชุมชน:

ชุมชนบ้านวังกะเดิมเริ่มจากหลวงพ่อดุตตะมนำประชาชนมารวมกัน ณ บริเวณที่แม่น้ำสามสายไหลมาบรรจบกัน เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ ชุมชนตั้งอยู่ริมน้ำซึ่งเป็นแหล่งวางไข่ของปลาหลากหลายชนิด หมู่บ้านเดิมเป็นชาวมอญจึงใช้ชื่อหมู่บ้านเป็นภาษามอญว่า “วังกะ” แปลเป็นภาษาไทยหมายความว่า “วังปลา” หรือแหล่งที่มีปลาชุกชุม แหล่งรวมของพันธุ์ปลาหลายชนิด

ประวัติศาสตร์ชุมชน

ชุมชนบ้านวังกะ หรือชุมชนหม่องสะเทอ เป็นชุมชนชาวมอญที่อพยพมาจากเมืองเมาะตะมะ หัวเมืองมอญที่สำคัญ ปัจจุบันอยู่ในประเทศพม่า

ชาวมอญเข้ามาอาศัยในประเทศไทย โดยการอพยพผ่านเส้นทางด่านพระเจดีย์สามองค์และทางแม่น้ำปิตลีสี่ ซึ่งสาเหตุการอพยพของชาวมอญเหล่านี้มาจากปัญหาความไม่สงบและการสู้รบในพม่าที่รุนแรงขึ้น (การต่อสู้ระหว่าง

รัฐบาลพม่าและชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์) โดยพบว่าชาวมอญที่อพยพเข้ามาในพื้นที่วังกะนี้ กลุ่มแรกมีการอพยพเข้ามาในช่วง พ.ศ. ๒๔๙๒ กลุ่มที่สองอพยพเข้ามาในราวเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ และกลุ่มที่สามอพยพเข้ามาในราวเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งกลุ่มที่สามที่อพยพเข้ามานี้เดินทางเข้ามาถึง ๔๐ ครอบครัว โดยมารวมเข้ากับ ๒ กลุ่มแรก ทำให้มีชาวมอญที่อพยพเข้ามารวมกันถึงประมาณ ๖๐ ครอบครัว ทั้งนี้บริเวณที่ชาวมอญอพยพเข้ามาในช่วงแรกนั้น ได้เดินทางเข้ามารวมตัวกันที่บ้านนิละเดิม บริเวณวังกะล่างหรือบริเวณแม่น้ำสามประสบ ซึ่งเป็นบริเวณที่มีแม่น้ำสามสายไหลมาบรรจบกัน ได้แก่ แม่น้ำซองกาเลีย แม่น้ำบีคลี่ และแม่น้ำรันตี

ชาวมอญที่อพยพเข้ามาได้มีการสร้างบ้านเรือน สร้างวัดขึ้นโดยการตั้งบ้านเรือนของชาวมอญในบริเวณนี้ยังได้รับการอนุญาตและการจัดแบ่งที่ดินจากปลัดเจริญ ซึ่งในขณะนั้นทำหน้าที่รักษาการหัวหน้ากิ่งอำเภอสังขละบุรีให้สามารถตั้งบ้านเรือนได้ จึงมีการอพยพเข้ามาเรื่อย ๆ จนเกิดเป็นชุมชนวังกะขึ้นมาในบริเวณวังกะล่าง โดยหลังก่อตั้งชุมชนแล้วมีการตั้งชื่อชุมชนแห่งนี้ว่า “วังกะ” เนื่องจากพื้นที่แห่งนี้มีความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้และในลำน้ำของชุมชนก็มีความสมบูรณ์ของปลานานาพันธุ์ เป็นแหล่งวางไข่ของพันธุ์ปลา จึงใช้ชื่อภาษามอญว่าวังกะ ซึ่งแปลเป็นไทยว่า วังปลา หรือแหล่งปลาชุกชุมตามลักษณะกายภาพของพื้นที่นั่นเอง ภายในชุมชนแห่งนี้ยังมีวัดเป็นศูนย์รวมทางศาสนา และศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน ชื่อว่า วัดวังกวีเวการาม โดยหลวงพ่อดุตตะ (พระราชอุดมมงคล) เป็นเจ้าอาวาส ซึ่งหลวงพ่อดุตตะถือเป็นบุคคลสำคัญมากของชุมชนวังกะ เพราะนอกจากเป็นเจ้าอาวาสประจำวัดที่สำคัญของชุมชนแล้ว ยังเป็นผู้นำชุมชนในการรวบรวมชาวบ้านและผู้มาในพัฒนาภายในชุมชนวังกะอีกด้วย

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ การไฟฟ้าแห่งประเทศไทยได้สร้างเขื่อนวชิราลงกรณ์ หรือเขื่อนเขาแหลมขึ้นมาเพื่อกักเก็บน้ำและเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า การสร้างเขื่อนนี้ได้ทำให้เกิดน้ำท่วมบริเวณอำเภอสังขละบุรีเดิม รวมไปถึงชุมชนมอญวังกะ วัดวังกวีเวการามเดิมต้องจมอยู่ใต้น้ำ ไร่นาถูกน้ำท่วมถึง ชาวบ้านที่อยู่อาศัยในชุมชนต้องอพยพย้ายขึ้นไปอยู่ในพื้นที่สูง ไปยังเนินเขาที่อยู่ริมแม่น้ำซองกาเลีย (อยู่ฝั่งตรงข้ามสถานที่ตั้งใหม่ของตัวอำเภอ หน่วยราชการ และหมู่บ้านฝั่งอำเภอ) คือในบริเวณบ้านวังกะ ตำบลหนองลู ในปัจจุบัน โดยได้มีการสร้างวัดวังกวีเวการามขึ้นมาใหม่ สร้างสะพานอุตตมานุสรณ์ สะพานไม้ที่ยาวที่สุดของประเทศไทย และยาวเป็นอันดับสองของโลก เพื่อข้ามไปยังตัวอำเภอ ซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามแม่น้ำ

การสร้างเขื่อนได้ส่งผลอย่างมากต่อชาวมอญ เนื่องจากชาวมอญเป็นต่างด้าวที่ไม่สามารถมีที่ดินเป็นของตนเอง และไม่ได้รับการชดเชยที่ดินจากการสร้างเขื่อน ทำให้คนเหล่านี้ไร้ที่ดิน (การไฟฟ้ามอบที่ดินชดเชย ๖๑๔ ไร่ให้แก่วัดเท่านั้น) แต่ด้วยความอนุเคราะห์ของหลวงพ่อดุตตะ ท่านได้แบ่งที่ดินของวัดวังกวีเวการามให้ชาวมอญได้อยู่อาศัย ซึ่งมีกว่า ๔๐๐ ครอบครัว ทำให้ชาวมอญสามารถมีที่อยู่อาศัยสืบถึงปัจจุบัน และท่านยังได้บริจาคที่ดินเพื่อสร้างโรงเรียนชุมชนอีกด้วย

หลวงพ่อดุตตะ ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจชุมชน เป็นผู้นำและผู้สร้างชุมชนมาจนถึง พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยหลวงพ่อดุตตะได้มรณภาพในวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของชุมชนวังกะแห่งนี้ เพื่อระลึกถึงหลวงพ่อดุตตะ ชาวบ้านจึงได้รวมใจกันบรรจุสังขาลของหลวงพ่อดุตตะไว้ที่ปราสาทเก้ายอด วัดวังกวีเวการาม

เพื่อเป็นที่กราบไหว้บูชาและระลึกถึงแก่ประชาชนในพื้นที่จนถึงปัจจุบัน

ในปัจจุบันชุมชนบ้านวังกะ ถือเป็นสถานที่สำคัญในการท่องเที่ยวและศึกษาวิถีชีวิตชาติพันธุ์มอญแห่งหนึ่งในประเทศไทย โดยภายในชุมชนนอกจากท่องเที่ยวเรียนรู้ไปกับวิถีชีวิตของชาวบ้านภายในชุมชนแล้วนั้น ยังมีสถานที่ที่น่าสนใจให้นักท่องเที่ยวได้เยี่ยมชมความสวยงาม เช่น สะพานไม้อุตตมานุสรณ์ วัดไต้ น้ำ วัดวังวิการาม เจดีย์พุทธคยา เป็นต้น ภายในชุมชนยังมีกิจกรรมที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว คือ การทำบุญตักบาตรตอนเช้าที่สะพานมอญ (สะพานไม้อุตตมานุสรณ์) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นอกจากได้บุญแล้วยังได้ชื่นชมความสวยงามของประเพณีวัฒนธรรมในพื้นที่ รวมถึงชื่นชมความสวยงามสถานที่ในช่วงเช้าอีกด้วย

วัฒนธรรมมอญสังขละบุรี

วันรำลึกบรรพชนมอญ (วันชาติมอญ) ชาวมอญยึดถือปฏิบัติทางจันทรคติ คือ วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๓ โดยนับเอาดิถีมงคลเมื่อวันแรกสร้างกรุงหงสาวดี อาณาจักรอันเกรียงไกรของชนชาติมอญเมื่อปี พ.ศ. ๑๑๑๖ ภายในงานวันรำลึกบรรพชนมอญ (วันชาติมอญ) ประกอบด้วยการทำบุญถวายภัตตาหารเพลแด่พระภิกษุสงฆ์มอญจากวัดต่าง ๆ ในพื้นที่อุทิศถวายแด่บูรพกษัตริย์ไทยและมอญ ตลอดจนบรรพชนมอญผู้ล่วงลับ มีการแสดงนิทรรศการประวัติศาสตร์ สังคมเชิงวิชาการ นิทรรศการการแต่งกายเคลื่อนที่ของชาวมอญจากชุมชนต่าง ๆ รวมทั้งการแสดงรำและการละเล่นของชาวมอญในอดีต เพื่อให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ได้มีโอกาส เรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์ต่อไป

ประเพณีสงกรานต์ (ฮะตาว จอ) ตามธรรมเนียมของชาวมอญที่ยึดถือปฏิบัติสืบเนื่องกันมาแต่โบราณ จะเตรียมสิ่งของต่าง ๆ เพื่อทำบุญ โดยคนในครอบครัวที่ไปทำงานต่างถิ่น หรือแยกบ้านเรือน จะเดินทางกลับมาในวันที่ ๑๑ - ๑๒ เมษายน ของทุกปี เพื่อร่วมทำบุญในเทศกาลสงกรานต์

ที่มารูปภาพ : <http://www.dhammathai.org/culture/songkransangkhlaburi.php>

ประเพณีแย่งศพมอญ ประเพณีแย่งศพมอญถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Cultural Heritage) ตาม “อนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้” Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage พ.ศ. ๒๕๔๖ ประเพณีแย่งศพมอญยังเป็นการแสดงออกถึงความกตัญญูรู้คุณอย่างหนึ่งของชาวมอญ ที่มีต่อพระภิกษุสงฆ์ที่ชาวบ้านเลื่อมใสศรัทธา เป็นประเพณีที่ชาวมอญยึดถือปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ และยังคงสืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งประเพณีแย่งศพมอญไม่ได้มีการจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ดังนั้นการที่ชาวมอญจัดพิธีมาปณกิจศพพระ โดยเฉพาะพระสงฆ์ที่มีสมณสูงจึงต้องกระทำการแสดงความเคารพสูงสุด และต้องจัดให้มีความแตกต่างจากคนธรรมดาทั่วไป ซึ่งประเพณีการแย่งศพมอญแต่ละที่จะมีรูปแบบการจัดงานที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมและแรงศรัทธาของคนในชุมชน มีการสร้างเมรุเผาศพที่มีลักษณะคล้ายปราสาทในรูปแบบศิลปวัฒนธรรมมอญ ปราสาททุกหลังที่จัดทำขึ้นมานั้น เป็นการถวายเกียรติคุณแก่พระสงฆ์อย่างสูงสุดในฐานะที่ท่านได้สร้างคุณประโยชน์แก่พุทธศาสนา เนื่องจากพระสงฆ์เป็นบุคคลที่ชาวมอญให้ความเคารพเป็นอย่างมาก โดยรูปแบบการแย่งศพมอญบางที่อาจทำเพียงตั้งถอยหลังย้อเดินหน้า กระทำ ๓ ครั้ง เปรียบเสมือนเป็นการแย่งศพ

ที่มารูปภาพ : <https://www.tnews.co.th/variety/384071>

ที่มารูปภาพ : <https://www.naewna.com/likesara/714643>

ที่มารูปภาพ : <https://www.tnews.co.th/variety/384071>

งานบุญหม้อเงิน หม้อทอง ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๙ ชาวบ้านจะทำบุญหม้อเงิน หม้อทอง ซึ่งสมัยก่อนจะใช้หม้อดิน แต่ปัจจุบันหม้อดินหายาก จึงใช้กะละมังขนาดใหญ่แทน โดยใส่มะพร้าว ผงซักฟอก ข้าวสาร เงิน ทราาย กะปิ น้ำปลา ฯลฯ ชาวบ้านจะทูนหัวหรือแบกไปทำพิธีที่วัด เมื่อพระสงฆ์ทำพิธีแล้ว ชาวบ้านส่วนใหญ่จะถวายหม้อเงิน หม้อทองให้พระสงฆ์ เนื่องจากมีความเชื่อว่า ชาติหน้าจะไม่ลำบากและมีกินมีใช้ โดยจะนำทราายและข้าวสารกลับบ้าน นำมาสาดในบ้านและบริเวณบ้าน เพื่อเป็นสิริมงคลต่อครอบครัว

งานวันคล้ายวันเกิดหลวงพ่อดุดตมะ การจัดงานวันคล้ายวันเกิดของหลวงพ่อดุดตมะ จะจัดขึ้นในวันขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๔ ซึ่งยึดจากวันคล้ายวันเกิดของหลวงพ่อดุดตมะ การจัดงานสมโภชนี้พระสงฆ์ที่วัดวังแก้วเวภารามจะสวดมนต์ที่บันเจ็ดียพุทธคยาจำลองก่อนวันเกิดหลวงพ่อเป็นเวลา ๙ วัน ซึ่งชาวบ้านจะไปเข้าร่วมพิธี นอกจากนี้ภายในงานจะมีการจัดมหรสพรื่นเริงอย่างน้อย ๕ วัน ๕ คืน ในตอนกลางคืนจะมีเวทีมวยคาดเชือกและบริเวณศาลาวัดจะมีการแสดงรำมอญ ส่วนในตอนกลางวันจะมีการละเล่น การแสดงทะเลมอญ การแสดงดนตรีมอญ เป็นต้น ทั้งนี้ภายในงานจะมีการออกร้านขายสินค้าต่าง ๆ มากมายแก่ผู้คนที่ผ่านไป งานนี้ถือเป็นงานประจำปีและงานใหญ่งานหนึ่งที่จัดขึ้นอย่างรื่นเริงภายในชุมชนวังกะ

ที่มาของภาพ : <https://wikicomcommunity.sac.or.th/community/470>

หลวงพ่อดุดตมะ (หลวงพ่อดุดตมมงคล) เดิมชื่อ เอหม่อง เกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๓ ที่หมู่บ้านโมกกะเนียง ตำบลเกลาสะ อำเภอยะ จังหวัดเมาะล่ำเล็ง ประเทศพม่า จากเหตุการณ์ความไม่สงบในประเทศพม่าช่วงปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ทำให้ท่านได้เดินทางเข้าสู่ประเทศไทย โดยขณะที่จำพรรษาอยู่ที่วัดเกาะ อำเภอนิพัทธราชม จังหวัดราชบุรี มีคนมาแจ้งข่าวว่าที่สังขละบุรีมีชาวมอญจากบ้านเดิมของท่านอพยพเข้าเมืองไทย และต้องการนิมนต์ท่านไปพบกับชาวมอญที่อพยพมาจากโมกกะเนียง เจ้าคะเล และมะละแหม่ง ท่านได้พาชาวมอญเหล่านี้ไปอาศัยอยู่ที่บ้านวังกะล่าง ถือเป็นจุดกำเนิดของชุมชนชาวมอญวังกะในสังขละบุรี ในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ หลวงพ่อดุดตมะร่วมกับชาวบ้านชาวกะเหรี่ยงและชาวมอญ ได้พร้อมใจกันสร้างศาลาวัดขึ้น เป็นสำนักสงฆ์ แต่ชาวบ้านโดยทั่วไปเรียกว่า วัดหลวงพ่อดุดตมะ ตั้งอยู่บนเนินสูงในบริเวณที่เรียกว่าสามประสบ เพราะมีแม่น้ำ ๓ สายไหลมาบรรจบกัน คือแม่น้ำของกาเลีย แม่น้ำปีคลี และแม่น้ำรันตี ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้รับอนุญาตจากกรมการศาสนาให้ใช้ชื่อว่า “วัดวังแก้วเวภาราม” ซึ่งตั้งตามชื่ออำเภอวังกะ ในวัดมีการก่อสร้าง

เจดีย์จำลองแบบจากวัดมหาโพธิ เมืองพุทธคยา ประเทศอินเดีย เริ่มก่อสร้าง พ.ศ. ๒๕๑๘ แล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๙ ทั้งนี้ท่านถือเป็นบุคคลสำคัญอย่างมากกับชาวชุมชนวังกะ เพราะนอกจากจะเป็นเจ้าอาวาสประจำวัดวังกวีเวการามแล้วยังเป็นผู้นำชุมชนช่วยชาวบ้านก่อตั้งฟื้นฟูชุมชนบ้านวังกะถึงสองครั้ง ในปัจจุบันร่างของหลวงพ่อดุตตะมะบรรจุอยู่ภายในปราสาทมอญที่วัดวังกวีเวการาม ซึ่งประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปสักการะและกราบไหว้ขอพรเพื่อเป็นการระลึกถึงและเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต

วัดวังกวีเวการาม

ที่มาของภาพ : <https://www.checkinchill.com/content/kanchanaburi-travel/>

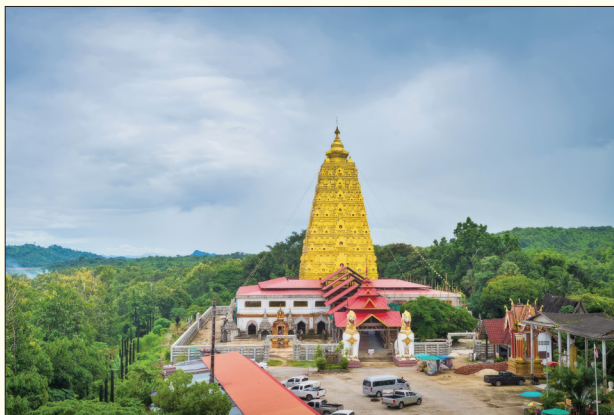
วัดวังกวีเวการาม หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า วัดหลวงพ่อดุตตะมะ ตั้งอยู่บนเนินสูงในบริเวณที่เรียกว่า สามประสบ ซึ่งเป็นจุดที่มีแม่น้ำ ๓ สาย คือ แม่น้ำของกาเลีย แม่น้ำปีคลี และแม่น้ำรันตี ไหลมาบรรจบกัน เป็นวัดที่หลวงพ่อดุตตะมะ ร่วมกันสร้างขึ้นกับชาวกะเหรี่ยงและชาวมอญที่อพยพพลัดถิ่นมา ตัววัดก่อสร้างด้วยศิลปะพม่าและไทยประยุกต์ ภายในวัดมีวิหาร ประดิษฐานพระพุทธรูปหินอ่อน ปราสาทเก้ายอด งาช้างแมมมอธ พระบรมสารีริกธาตุที่เจดีย์พุทธคยาจำลอง รวมถึงหลวงพ่อดุตตะมะ

อุโบสถหลังเก่า วัดวังกวีเวการาม

ที่มาของภาพ : <https://www.checkinchill.com/content/kanchanaburi-travel/>

เจดีย์พุทธคยา

ที่มาของภาพ : <https://www.checkinchill.com/content/kanchanaburi-travel/>

เจดีย์พุทธคยา เป็นเจดีย์ที่สร้างโดยหลวงพ่อดุตตะมะ ตั้งอยู่ใกล้กับอุโบสถหลังเก่าที่จมน้ำเพราะการสร้างเขื่อนเขาแหลม อยู่บนพื้นที่เก่าของวัด ส่วนหมู่บ้านมอญตรงกลาง เป็นพื้นที่ที่หลวงพ่อดุตตะมะจัดสรรให้ชาวบ้านในสมัยก่อน โดยตัวเจดีย์จำลองมาจากเจดีย์พุทธคยา ประเทศอินเดีย มีสี่เหลี่ยมทอง งามอลังการ มีสิงห์ ๒ ตัวเฝ้าอยู่หน้าบันไดทางขึ้น ภายในประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ มีรอยพระพุทธรูปบาทจำลอง และรูปหล่อหลวงพ่อดุตตะมะ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สักการะกราบไหว้

สะพานอุตตมานุสรณ์

ที่มาของภาพ : <https://www.checkinchill.com/content/kanchanaburi-travel/>

สะพานอุตตมานุสรณ์ หรือที่นิยมเรียกกันว่า สะพานมอญ เป็นสะพานไม้ที่ยาวที่สุดในประเทศไทย มีความยาว ๘๕๐ เมตร และเป็นสะพานไม้ที่ยาวเป็นอันดับ ๒ ของโลกรองจากสะพานไม้อูเบ็ง ในประเทศพม่า เป็นสะพาน

ที่ข้ามแม่น้ำของกาเลีย ที่ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

สะพานนี้สร้างขึ้นโดยดำริของ หลวงพ่ออุตตมะ เจ้าอาวาสวัดวังแก้วเวภาราม ในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ จนถึง พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยใช้แรงงานของชาวมอญ เป็นสะพานไม้ที่ใช้สัญจรไปมาของชาวมอญและชาวไทยที่อาศัยอยู่บริเวณนี้ ปัจจุบันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของจังหวัดกาญจนบุรี ในวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ สะพานอุตตมานุสรณ์ ได้พังทลายขาดเป็น ๒ ท่อนในช่วงกลางสะพาน ความยาวประมาณ ๓๐ เมตร เนื่องจากเกิดเหตุฝนตกหนักติดต่อกันนานถึง ๓ วัน ทำให้เกิดน้ำป่าไหลเชี่ยวกรากจากทุ่งใหญ่นเรศวร พัดขยะตอไม้ลงสู่แม่น้ำของกาเลีย ปะทะกับเสาสะพานทำให้สะพานพังขาดเป็น ๒ ท่อน ช่วงกลางเสียหายเพิ่มเป็น ๗๐ เมตร หลังจากผ่านไป ๑ ปี การซ่อมแซมสะพานแห่งนี้ก็ยังไม่แล้วเสร็จ และเกินสัญญาว่าจ้าง ๑๒๐ วัน

สะพานอุตตมานุสรณ์ได้รับการซ่อมแซม จากทหารช่างจากกองพลทหารราบที่ ๙ (พล.ร.๙) ค่ายสุรสีห์ ร่วมกับชาวบ้านอำเภอสังขละบุรี ใช้เวลาเพียงแค่ ๒๙ วัน และมีพิธีเปิดใช้อีกครั้งอย่างเป็นทางการในวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นวันครบรอบชาติกาล ๑๐๔ ปี ของหลวงปู่อุตตมะ

แนะนำสถานที่ท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ : สมัยประวัติศาสตร์

อุทยานแห่งชาติประวัติศาสตร์เมืองสิงห์

อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์

ที่มาของภาพ : <http://virtualhistoricalpark.finearts.go.th/muangsing/index.php/th/about-us.html>

อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์เป็นหนึ่งในอุทยานประวัติศาสตร์ของประเทศไทย ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำแควน้อย ทางทิศเหนือในเขตตำบลสิงห์ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี แวดล้อมด้วยทิวเขาเป็นแนวยาวอยู่โดยรอบ ลักษณะผังเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กำแพงเมืองก่อด้วยศิลาแลง กว้างประมาณ ๘๐๐ เมตร หมายถึงส่วนกว้างของเมือง ยาวประมาณ ๘๕๐ เมตร และกำแพงสูง ๗ เมตร มีประตูเข้าออก ๔ ด้าน มีคูน้ำคันดินล้อมรอบ ภายในเมืองมีสระน้ำ ๖ สระ

ประตูเมืองกาญจนบุรี

ที่มาของภาพ : <https://www.kanchanaburi.go.th/travel/detail/44>

ประตูเมืองกาญจนบุรีเป็นประตูเมืองก่ออิฐถือปูน สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สร้างในรัชสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๗๔ เมื่อครั้งย้ายเมืองกาญจนบุรีเก่าจากตำบลลาดหญ้ามาตั้งที่ตำบลปากแพรก เดิมมี ๘ ประตู ประกอบด้วย ประตูเมือง ๖ ประตูและประตูช่องกุด ๒ ประตู ปัจจุบันคงเหลือเฉพาะประตูเมืองด้านหน้าและกำแพงเมืองบางส่วนที่อยู่ติดกันโดยได้มีการบูรณะ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙

ด่านเจดีย์สามองค์

ที่มาของภาพ : <https://www.checkinchill.com/content/kanchanaburi-travel/>

ชายแดนประเทศพม่ามีเจดีย์สีขาวตั้งเรียงกัน ๓ องค์ เป็นที่มาของชื่อ ด่านเจดีย์สามองค์ เป็นเจดีย์สูงประมาณ ๖ เมตร ตั้งห่างกัน ๕ - ๖ เมตร สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยอยุธยา ทั้งยังมีการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานแห่งชาติ โดยองค์เจดีย์เปรียบเสมือนพรมแดนเชื่อมระหว่างอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี และ อำเภอพญาทองซู รัฐกะเหรี่ยง ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เขตสุดแดนภาคตะวันตก มีพ่อค้าแม่ค้าทั้งจากไทยและพม่าวางจำหน่ายสินค้ามากมาย นอกจากนี้ยังสามารถข้ามฝั่งไปยังประเทศพม่า เพื่อไปยังตลาดพญาทองซู ซึ่งก่อนข้ามฝั่งต้องติดต่อเจ้าหน้าที่ ทำเอกสารที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองสังขละบุรี

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ : สงครามโลกครั้งที่ ๒

ทางรถไฟสายมรณะ

ที่มาของภาพ : <https://www.checkinchill.com/content/kanchanaburi-travel/>

ทางรถไฟสายมรณะสร้างขึ้นในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ เพื่อใช้เป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ผ่านประเทศพม่า หลังสงครามทางรถไฟบางส่วนถูกรื้อทิ้ง บางส่วนจมอยู่ใต้อ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณ์ ถือเป็นอนุสรณ์ของโลกให้รำลึกถึงเหตุการณ์สงครามในครั้งนั้น รำลึกถึงความโหดร้ายทารุณของสงครามโลกครั้งที่ ๒ และเป็นอนุสรณ์แก่ผู้เสียชีวิตในสงคราม เพราะการสร้างทางรถไฟเป็นไปด้วยความยากลำบาก การทารุณ ขาดแคลนอาหาร และโรคภัย ทำให้แรงงานที่เป็นเชลยศึกจำนวนหลายหมื่นต้องเสียชีวิตลง มีจุดเริ่มต้นจากสถานีชุมทางหนองปลาดุก ในอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ผ่านจังหวัดกาญจนบุรี ข้ามแม่น้ำแควใหญ่ โดยสะพานข้ามแม่น้ำแคว ไปทางทิศตะวันตกจนถึงด่านเจดีย์สามองค์ ปลายทางคือเมืองตาน - พยุหะยะ ระยะทางรวม ๔๑๕ กิโลเมตร เริ่มสร้างเขตไทย เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๕ ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๖ ทางบรรจบกันที่อำเภอสังขละบุรี กองทัพอากาศญี่ปุ่นได้ฉลวงสะพานและทางรถไฟสายนี้เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๖

ในการสร้างทางรถไฟสายนี้ กองทัพอญี่ปุ่นได้เกณฑ์ชาวออสเตรเลีย อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ ฯลฯ เกือบ ๓๐,๐๐๐ คน และคนงานท้องถิ่นจากประเทศ จีน สิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย อินเดีย เกือบ ๑๐๐,๐๐๐ คน ให้ทำงานก่อสร้างทางรถไฟสายนี้อย่างเร่งรีบและเสร็จในระยะเวลา ๑๖ เดือน เชลยศึกต้องสังเวทชีวิตให้กับการสร้างทางรถไฟสายนี้ ๑๖,๐๐๐ คน และคนงานท้องถิ่นจากประเทศต่าง ๆ เกือบ ๑๐๐,๐๐๐ คน เนื่องจากต้องเผชิญภัยกับไข้ป่า ความขาดแคลนอาหาร ยารักษาโรค และการทำงานหนัก จนกระทั่งทางรถไฟสายนี้ถูกเปรียบเทียบกับว่า “ไม่หมอนแต่สะท้อนตลอดทางรถไฟสายนี้เท่ากับชีวิตของเชลยศึกและคนงานที่ต้องล้มตายลงจากการสร้างทางรถไฟนี้ทีเดียว”

สะพานข้ามแม่น้ำแคว

ที่มาของภาพ : <https://www.checkinchill.com/content/kanchanaburi-travel/>

สะพานข้ามแม่น้ำแควสร้างขึ้นในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางรถไฟของกองทัพญี่ปุ่นจากสถานีชุมทางหนองปลาตุก อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ไปเมืองอันบูชายัต ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งการสร้างทางรถไฟเส้นทางดังกล่าว บางแห่งต้องทำสะพานข้ามน้ำลึกและเขี้ยวกราก

กองทัพญี่ปุ่นเลือกสร้างสะพานข้ามน้ำแควใหญ่ที่บริเวณบ้านท่ามะขาม (สมัยนั้นเรียกว่าบ้านท่าม้าข้าม) ตำบลท่ามะขาม อำเภอเมืองกาญจนบุรี เนื่องจากพื้นดินด้านล่างมีความหนาแน่น ระยะเวลาสร้างเป็นสะพานไม้ชั่วคราวก่อนห่างจากสะพานปัจจุบัน ๑๐๐ เมตร ใช้เวลาในการก่อสร้าง ๓ เดือน ต่อมาสร้างเป็นสะพานเหล็กถาวรโดยนำเหล็กจากมลายูมาประกอบกัน วางรางโดยเชลยศึกชาวอังกฤษ สะพานมีความยาวทั้งหมด ๓๐๐ เมตร แบ่งเป็น ๑๑ ช่วงต่อม็อคอนกรีต เปิดใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๖ ต่อมาในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๗ ในระหว่างสงคราม สะพานข้ามแม่น้ำแควถูกทหารสัมพันธมิตรโจมตีทางอากาศโดยการทิ้งระเบิดอย่างหนักจนสะพานหักท่อนกลาง ซึ่งต่อมาญี่ปุ่นยอมแพ้สงครามในวันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๘

ช่องเขาขาด

ที่มาของภาพ : <https://www.checkinchill.com/content/kanchanaburi-travel/>

ช่องเขาขาด เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางรถไฟสายประวัติศาสตร์ไทย - พม่าในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ มีความยาว ๗๓ เมตร ลึกสูง ๒๕ เมตร เกิดจากการตัดเจาะภูเขาหินด้วยมือของทหารเชลยศึกชาวออสเตรเลียและอังกฤษ โดยเริ่มก่อสร้างและตัดช่องเขาเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๔๘๖ การก่อสร้างใช้เวลา ๓ เดือน เชลยศึกต้องทำงานถึง ๑๘ ชั่วโมงต่อวัน ในช่วงกลางคืนจะใช้น้ำมันตะเกียง แสงสลัวริบหรี่และเงาของเหล่าทหารเชลยศึกจะปรากฏบนผนังช่องเขาที่ถูกตัด จึงเป็นสถานที่ที่ได้รับการขนานนามว่าช่องไฟนรก ช่องเขาขาดตั้งอยู่ด้านหลังของพิพิธภัณฑสถานช่องเขาขาด โดยมีเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติจากพิพิธภัณฑสถานไปยังช่องเขาขาด

ถ้ำเชลย

ที่มาของภาพ : <https://kanchanaburi.center/ถ้ำเชลย/>

ถ้ำเขลยตั้งอยู่ ม. ๑๐ ตำบลลุ่มสุม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ก่อนถึงถ้ำกระแซ ด้านหน้ามีทางรถไฟตัดผ่านเป็นทางรถไฟที่มุ่งหน้าไปยังถ้ำกระแซ ซึ่งเป็นจุดที่สร้างทางรถไฟเลาะริมหน้าผา เป็นจุดที่ยากที่สุดมีเขลยศึกล้มตายตั้งไปไม่ร่วง ทั้งสองจุดอยู่ห่างกัน ๑ กิโลเมตร บริเวณถ้ำเขลยเป็นค่ายพักของเขลยศึกฝ่ายพันธมิตร ส่วนใหญ่เป็นชาวอังกฤษ ออสเตรเลีย เนเธอร์แลนด์ และพวกเขลยศึกจะใช้ถ้ำแห่งนี้เป็นที่หลบภัยจากการทิ้งระเบิดของเครื่องบินฝ่ายพันธมิตร

ถ้ำกระแซ

ที่มาของภาพ : <https://www.checkinchill.com/content/kanchanaburi-travel/>

ถ้ำกระแซ ทางรถไฟสายมรณะ เป็นจุดชมแม่น้ำแควที่เรียกว่าวิวดีที่สุดในเมืองกาญจนบุรี โดยที่นี้เป็นสถานีปลายทางของรถไฟสายมรณะ (กรุงเทพ - ถ้ำกระแซ) และเป็นจุดชมวิวของรถไฟที่เดินทางผ่านรางริมหน้าผาอีกด้วย ภายในมีพระพุทธรูปให้ผู้คนได้กราบไหว้ ภายนอกสถานนี้มีร้านอาหาร เครื่องดื่ม หรือเสื้อผ้าของที่ระลึกจำหน่ายตลอดทาง

พิพิธภัณฑ์สงครามอักษะและเชลยศึก

ที่มาของภาพ : <https://kancharoenraj.center/>พิพิธภัณฑ์สงครามอักษะแ/

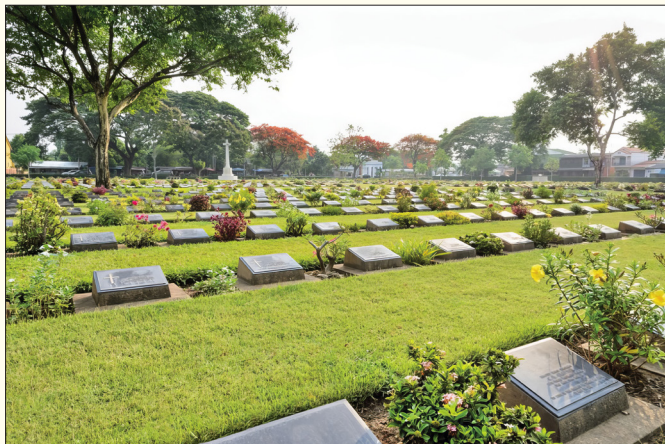
พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ซึ่งเก็บรวบรวมภาพถ่าย ภาพเขียนและบทความเกี่ยวกับการสร้างทางรถไฟ ซึ่งเริ่มจากหนองปลาตุ๊ก จังหวัดราชบุรี ผ่านเข้าสู่จังหวัดกาญจนบุรี และเข้าสู่ชายแดนประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาที่อำเภอสังขละบุรี จัดตั้งขึ้นโดยเจ้าคุณพระเทพปัญญาสุธี เจ้าอาวาสวัดไชยชุมพลชนะสงครามและเจ้าคณะจังหวัดกาญจนบุรี เปิดเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นพิพิธภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้การดูแลและจัดการของ วัดไชยชุมพลชนะสงคราม ภายในพิพิธภัณฑ์มีการจัดการแสดง ๓ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ อาคารจำลองที่พักเชลยศึกในระหว่างการสร้างทางรถไฟ เป็นอาคารไม้ไผ่หลังคามุงจาก ฝาขัดแตะด้วยไม้รวก ด้านในยกพื้นขึ้นฝ้าด้วยฟากไม้ไผ่

ส่วนที่ ๒ ภาพถ่ายและภาพเขียน แสดงถึงชีวิตความเป็นอยู่ของเชลยศึกในการสร้างทางรถไฟ โดยภาพถ่ายเป็นภาพที่ถ่ายจากเหตุการณ์สร้างทางรถไฟที่ถ่ายไว้โดยคุณบุญผ่อง สิริเวชชะพันธ์และเชลยศึกในสมัยนั้น ส่วนภาพเขียนเป็นภาพที่เขียนโดยเชลยศึกจากเหตุการณ์จริงแต่นำมาเขียนใหม่

ส่วนที่ ๓ เครื่องใช้ไม้สอยของเชลยศึกที่นำมาแลกเปลี่ยนและผลไม้กับคนไทยเมื่อขาดแคลน ได้รับมอบจากผู้มีจิตศรัทธา นอกจากนั้นยังมีอาวุธปืน ระเบิดและอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น หมวก รองเท้า ซ้อน ส้อม มีด

สุสานสัมพันธ์มิตรดอนรัก

ที่มาของภาพ : <https://www.checkinchill.com/content/kanchanaburi-travel/>

สุสานสัมพันธ์มิตรดอนรักให้ความรู้สึกถึงความโหดร้ายของสงคราม ที่รำลึกแต่ทหารผู้เหนื่อยล้าและหลับใหลอย่างสงบในที่สวยงามแห่งนี้ สุสานทหารสัมพันธ์มิตรดอนรัก หรือ “สุสานทหารสหประชาชาติ” หรือที่ชาวจังหวัดกาญจนบุรีทั่วไปเรียกว่า “ป่าช้าอังกฤษ” เป็นสุสานขนาดใหญ่บนพื้นที่ ๑๗ ไร่ บรรจุศพเชลยศึกที่เสียชีวิตระหว่างการสร้างทางรถไฟสายมรณะถึง ๖,๙๘๒ หลุม โดยเชลยศึก ๓๐๐ คนเสียชีวิตด้วยอหิวาตกโรคและฝังไว้ที่ค่ายนิเกะ (ประมาณ ๑๕ กิโลเมตร ก่อนถึงด่านเจดีย์สามองค์) ส่วนที่เหลือได้จากหลุมฝังศพเชลยศึกตามค่ายต่าง ๆ และยังมีสุสานช่องไก่ ซึ่งรัฐบาลไทยและฝ่ายสัมพันธมิตรได้ตกลงกันเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๗ เพื่อสร้างสุสานสองแห่งนี้ขึ้น บรรยากาศในสุสานเงียบสงบและร่มรื่น พื้นที่ภายในได้รับการตกแต่งไว้อย่างเป็นระเบียบสวยงาม เหนือหลุมฝังศพทุกหลุมมีแผ่นทองเหลืองจารึก ชื่อ อายุ และประเทศของผู้เสียชีวิต บรรทัดสุดท้ายเป็นคำไว้อาลัยที่โศกเศร้า ทุกปีจะมีวันที่รำลึกถึงผู้เสียชีวิตเฉพาะของคนชาติต่าง ๆ ได้แก่

วัน Anzac Day ๒๕ เมษายน ของชาวออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

วัน Armistice Day ๕ พฤษภาคม ของชาวเนเธอร์แลนด์

วัน Remembrance Day ๑๑ พฤศจิกายน ของชาวอังกฤษ

หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ สงบลงเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ ฝ่ายสัมพันธมิตรผู้ชนะสงครามได้ดำเนินการจัดสร้างอนุสรณ์สถานแก่ผู้เสียชีวิตขึ้นหลายแห่งในทวีปเอเชียซึ่งเป็นสมรภูมิสำคัญ มีอนุสรณ์สถานตั้งอยู่ในหลายประเทศ คือ ในประเทศไทย ๒ แห่ง พม่า ๓ แห่ง อินเดีย ๖ แห่ง บังกลาเทศ ๕ แห่ง ปากีสถานและศรีลังกาอย่างละ ๒ แห่ง

สำหรับในประเทศไทย รัฐบาลไทย และฝ่ายสัมพันธมิตรได้ตกลงกันเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๗ ในการสร้างสุสาน ๒ แห่ง คือ สุสานทหารสัมพันธ์มิตรดอนรัก (สุสานดอนรัก) และสุสานทหารสัมพันธ์มิตรเขาปูน (หรือสุสานช่องไก่) อยู่ที่จังหวัดกาญจนบุรี นอกจากนี้ที่กาญจนบุรียังมีอนุสรณ์สถานที่สร้างโดยทหารญี่ปุ่นเพื่อคารวะ

แต่ดวงวิญญาณผู้เสียชีวิตในระหว่างสงคราม คือ อนุสาวรีย์ไทยานุสรณ์ ส่วนกรรมกรชาวเอเชียอีกจำนวนมากที่เสียชีวิตไปโดยไม่มีใครจดบันทึกไว้ นั้น มีการสร้างอนุสาวรีย์กรรมกรและทหารนิรนามไว้ที่ป่าช้าวัดญวน และโครงกระดูกอีกส่วนหนึ่งของพวกเขาตั้งแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานสงครามโลกครั้งที่ ๒

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

วัดสระลงเรือ

ที่มาของภาพ : <https://www.checkinchill.com/content/kanchanaburi-travel/>

วัดสระลงเรือ เป็นวัดเก่าแกในอำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยอยุธยา ตอนกลาง โดดเด่นด้วยเรือสุพรรณหงส์จำลองใหญ่ที่สุดในโลก ภายในประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ สามารถเข้าไปกราบไหว้เพื่อความเป็นสิริมงคล และเดินชมข้างในเรือได้ นอกจากนี้ ภายในวัดยังมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้สักการะมากมาย ทั้ง หลวงพ่อใหญ่องค์ดำ ที่ผู้คนนิยมมาสักการะขอความสำเร็จ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) องค์ใหญ่ที่สุดในโลก เรียกสั้น ๆ ว่า หลวงปู่โต พระเกจิอาจารย์ชื่อดังที่เป็นที่นับถืออย่างมาก แม่นางเรือ ถวายเครื่องเซ่นไหว้ ชมเรือโบราณ พระเกจิอาจารย์ชื่อดัง พระราหู พระสังกัจจายน์ ท้าวเวสสุวรรณ ไปจนถึงเปาบุ้นจิ้น เทพเจ้าเงิน โดยวัดอยู่ห่างจากตัวเมืองราว ๆ ๕๘ กิโลเมตร

วัดทิพย์สุคนธาราม

ที่มาของภาพ : <https://www.checkinchill.com/content/kanchanaburi-travel/>

วัดทิพย์สุคนธาราม วัดขนาดใหญ่มีพื้นที่ ๓๐๐ ไร่ บนถนนอุทอง - บ่อพลอย ภายในวัดมีพระพุทธรูปองค์ยืนขนาดใหญ่ นามว่า พระพุทธเมตตาประชาไทยไตรโลกนาถคันธารราชอนุสรณ์ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปเนื้อสำริดปางขอฝน จัดสร้างขึ้นตามเจตนารมณ์ของอดีตเจ้าอาวาสวัดชนะสงคราม สมเด็จพระมหาธีราจารย์ (นิยม ฐานิสสร) เพื่อให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุขและแสดงถึงความมั่นคงของพระพุทธศาสนาในไทย เนื่องจากพื้นที่อำเภอห้วยกระเจา ค่อนข้างแห้งแล้ง เชื่อกันว่าการสร้างพระพุทธรูปจะทำให้พื้นที่บริเวณนี้เกิดความชุ่มชื้นมากขึ้น มีความเชื่อว่าหากได้มากราบไหว้ชีวิตจะพบแต่ความร่มเย็นเป็นสุข

วัดบ้านถ้ำ

ที่มาของภาพ : <https://www.checkinchill.com/content/kanchanaburi-travel/>

วัดบ้านถ้ำ วัดโบราณริมแม่น้ำแม่กลอง มีจุดเด่นตรงบันไดปากมังกรที่ขึ้นไปยังถ้ำด้านบนภูเขา ภายในมีหินงอกหินย้อยลักษณะคล้ายผู้หญิง เชื่อกันว่าเป็นนางบัวคลี่ เมียขุนแผน จากเรื่องขุนช้างขุนแผน และยังประดิษฐานหลวงพ่อใหญ่ชินราช พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวกาญจนบุรีนับถือ นอกจากนี้ยังมีพระอุโบสถหลังเก่าที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางสมาธิ พระมหาโมคคัลลานะ และพระสารีบุตรที่ทำจากหินทรายลงรักปิดทองซึ่งเป็นของโบราณที่มีมาแต่เดิม และพระอุโบสถหลังใหม่ ประดิษฐานพระพุทธรูปชินราชจำลอง

วัดถ้ำเสือ

ที่มาของภาพ : https://kanchanaburi.mots.go.th/news_view.php?nid=411

ที่มาของภาพ : https://kanchanaburi.mots.go.th/news_view.php?nid=411

วัดถ้ำเสือ ตั้งอยู่บนเนินเขา ในตำบลม่วงชุม อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นวัดที่มีชื่อเสียงอย่างมาก และมีพระพุทธรูปองค์ใหญ่ที่สุดในจังหวัดกาญจนบุรี พระเจดีย์ที่มีความสวยงามโดดเด่น สามารถมองเห็นในระยะไกล เพราะตั้งอยู่บนเนินเขา สามารถแวะเยี่ยมชมวัด สักการะพระบรมสารีริกธาตุภายในพระเจดีย์เกศแก้วปราสาท และนมัสการหลวงพ่อชินประทานพร

หลวงพ่อชินประทานพร

หลวงพ่อชินประทานพรเป็นพระพุทธรูปปางประทานพร ประจำวัดถ้ำเสือ องค์พระประดับด้วยกระเบื้องสีทองทั้งองค์ นับเป็นองค์พระที่มีขนาดใหญ่และมีความสวยงามยิ่ง มีความสูง ๙ วา ๙ นิ้ว หน้าตัก ๕ วา ๓ ศอก ๙ นิ้ว รอบองค์พระมีเรือนแก้วครอบลักษณะเดียวกับพระพุทธรูปชินราช

ภาพ : หลวงพ่อชินประทานพร

ที่มาของภาพ : https://chiangmaipress.com/wp-content/uploads/2021/11/IMG_202111150_145525.jpg

พระอุโบสถอัฐมุขทรงไทย

เป็นพระอุโบสถทรงไทยที่ประดับตกแต่งลวดลายไว้อย่างสวยงาม และ “เจดีย์เกศแก้วมหาปราสาท” เป็นเจดีย์ทรงแปดเหลี่ยม สีอิฐทั้งองค์ สูง ๖๙ เมตร กว้าง ๒๙ เมตร ภายในแบ่งเป็นชั้น ๆ ๙ ชั้น ตรงกลางมีบันไดเวียนสามารถเดินขึ้นไปถึงชั้นบนสุด แต่ละชั้นจะประดิษฐานพระพุทธรูปต่าง ๆ มากมาย และชั้นบนสุดเป็นที่ประดิษฐานของพระบรมสารีริกธาตุที่อัญเชิญมาจากประเทศอินเดีย และ “ถ้ำเสือ” เป็นถ้ำขนาดเล็กที่อยู่บริเวณด้านล่างวัด ภายในประดิษฐานพระประจำวันเกิด และเป็นจุดจำหน่ายวัตถุมงคลต่าง ๆ

ภาพ : พระอุโบสถอัฐมุขทรงไทย

ที่มาของภาพ : <https://www.travel2guide.com/Kanchanaburi/%E0%B8%A7%E0>

วัดเมตตารธรรมโพธิญาณ

เป็นวัดจีนนิกายมหายานที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองกาญจนบุรี วัดแห่งนี้เป็นวัดที่มีชื่อเสียงจากความสวยงามของสถาปัตยกรรมจีนภายในวัด และทิวทัศน์ทางธรรมชาติของภูเขาที่โอบล้อม มีบรรยากาศที่เงียบสงบ และจุดเด่นของวัดแห่งนี้คือประติมากรรมเทวรูปเจ้าแม่กวนอิมพันกรสีทศที่มีความยิ่งใหญ่และสง่างามเป็นอย่างมาก เป็นสถานที่ที่ชาวไทยเชื้อสายจีนนิยมมาไหว้พระขอพร ทำพิธีแก้ปวง และสักการะองค์เจ้าแม่กวนอิมเพื่อความเป็นสิริมงคล

วัดเมตตารธรรมโพธิญาณ ตั้งอยู่ที่ตำบลหนองหญ้า อำเภอเมืองกาญจนบุรี วัดแห่งนี้เป็นวัดจีน นิกายมหายาน มีชื่อเรียกเป็นภาษาจีนว่า “ฉื่อปุยซัวฝูที่เซียมยี่” การสร้างวัดเริ่มจากเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๗ พระอาจารย์เย็นหมง จากวัดโพธิ์เย็น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ได้เดินทางตรงเข้ามาถึงบริเวณนี้ และได้ขึ้นไปปฏิบัติธรรมในถ้ำบนภูเขาทางด้านเหนืออยู่เป็นเวลา ๕ เดือน และเกิดนิมิตมงคลว่าดินแดนแห่งนี้เหมาะสมกับการสร้างวัดและเผยแพร่พระพุทธศาสนา นิกายมหายาน ท่านจึงได้ตั้งจิตอธิษฐานและพิจารณาตัวเพื่อสร้างวัดนิกายมหายานขึ้นมาในบริเวณนี้ โดยได้รับความร่วมแรงร่วมใจจากประชาชนหลายฝ่าย โดยมีการก่อตั้งมูลนิธิเมตตารธรรมโพธิญาณขึ้น และขอซื้อที่ดินจากชาวบ้านรวม ๒๔๒ ไร่ และดำเนินการสร้างวัดตามขั้นตอนของทางราชการในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ปัจจุบันวัดแห่งนี้เป็นที่ศึกษาพระพุทธศานานิกายจีนในประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมะอีกด้วย โดยภายในวัดมีจุดที่เป็นไฮไลท์คือเทวรูปองค์เจ้าแม่กวนอิมพันกร ความสูง ๑๒ เมตร และศาลาโพธิญาณเฉลิมพระเกียรติ ที่ประชาชนทั่วไปนิยมเดินทางไปไหว้พระขอพรกันอย่างไม่ขาดสาย

ภาพ : รูปเคารพเจ้าแม่กวนอิม แกะสลักจากไม้สัก ๑๒ เมตร

ที่มาของภาพ : https://kanchanaburi.center/wp-content/uploads/2020/02/IMG_6511.jpg

สกายวอล์คเมืองกาญจนบุรี

ที่มาของภาพ : <https://www.checkinchill.com/content/kanchanaburi-travel/>

สกายวอล์คเมืองกาญจนบุรี หรือ จุดชมวิวแม่น้ำสองสี สะพานกระจกใสริมแม่น้ำ ซึ่งเป็นจุดที่แม่น้ำ ๓ สาย ไหลมาบรรจบกัน คือ แม่น้ำแควใหญ่ แม่น้ำแควน้อย และแม่น้ำแม่กลอง ตั้งอยู่ริมถนนสองแคว ถือเป็นจุดชมวิวอีกหนึ่งแห่ง เพราะสามารถมองเห็นวิวได้แบบ ๓๖๐ องศา ทั้งแม่น้ำ บ้านเรือนและภูเขา กระจกใสระยะทางประมาณ ๑๕๐ เมตร สูง ๑๒ เมตร เข้าชมได้รอบละไม่เกิน ๑ ชั่วโมง จำกัดจำนวนรอบละ ๑๐๐ - ๑๒๐ คน เดินชมวิว ถ่ายรูปได้ตามอัธยาศัย และควรปฏิบัติตามกฎของเจ้าหน้าที่อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ

ชุมชนปากแพรกและถนนสายปากแพรก

ที่มาของภาพ : ww2.kanchanaburi.go.th/travel/detail/47

ชุมชนปากแพรกและถนนสายปากแพรกเป็นชุมชนเก่าแก่ที่สุดของเมืองกาญจนบุรี คำว่าปากแพรกเพี้ยนมาจากภาษาจีนว่าปากเผ็ก ซึ่งแปลว่าทางแยก อาคารบ้านเรือนที่ตั้งเรียงรายตามแนวกำแพงเมืองทอดยาวขนานไปกับแม่น้ำแควใหญ่ รูปแบบการก่อสร้างเป็นเอกลักษณ์ บ่งบอกถึงประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับการก่อตั้งเมืองยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์และประวัติศาสตร์สากลที่ผูกพันใกล้ชิดกับสงครามโลกครั้งที่ ๒ การกำเนิดของย่านการค้าเก่าแก่ที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำสายหลักของเมืองกาญจนบุรี รวมทั้งภูมิหลังของบุคคลสำคัญระดับประเทศหลายคน

ในทุกวันเสาร์บริเวณชุมชนปากแพรกและถนนสายปากแพรก จะมีการจัดกิจกรรมถนนคนเดินและมีสินค้าจำหน่ายนักท่องเที่ยวและประชาชน

เอกสารอ้างอิง

- จังหวัดกาญจนบุรี. (2566). **ประตูเมืองกาญจนบุรี**. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2566, จาก <https://ww2.kanchanaburi.go.th/travel/detail/44>
- จังหวัดกาญจนบุรี. (2566). **ประวัติความเป็นมาของจังหวัดกาญจนบุรี**. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2566, จาก https://ww2.kanchanaburi.go.th/content/history_karn
- จังหวัดกาญจนบุรี. (2566). **สะพานอุตตมานุสรณ์**. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2566, จาก <https://ww2.kanchanaburi.go.th/travel/detail/1>
- เที่ยวกาญจนบุรี. (2566). **ถ้าเชลย**. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2566, จาก <http://virtualhistoricalpark.finearts.go.th/muangsing/index.php/th/about-us.html>
- เที่ยวกาญจนบุรี. (2566). **สุสานทหารสัมพันธมิตรดอนรัก**. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2566, จาก <https://ww2.kanchanaburi.go.th/travel/detail/28>
- ธนาคารกรุงเทพ จำกัด. (2532). **พระกฐินพระราชทาน ทอด ณ วัดเทวสังฆาราม พระอารามหลวง**. โรงพิมพ์ เรือนแก้ว การพิมพ์. กรุงเทพฯ.
- นิพัทธ์พร เฟ็งแก้ว. (2564). **จิตรกรรมวัดเทวสังฆาราม**. สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ. (2566). **อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์**. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2566, จาก <http://virtualhistoricalpark.finearts.go.th/muangsing/index.php/th/about-us.html>
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน). (2566). **วังกะ**. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2566, จาก <https://wikicom-munity.sac.or.th/community/470>
- สงวน สุนทรธา; และคนอื่น ๆ. ม.ป.ป. **พระราชพงศาวดาร (สนั่น ปญญาโร)**. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดกาญจนบุรี. (2566). **วัดถ้าเสือ กาญจนบุรี**. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2566, จาก https://kanchanaburi.mots.go.th/news_view.php?nid=411
- สำนักงานที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี. (2566). **ข้อมูลทั่วไปจังหวัดกาญจนบุรี**. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2566, จาก <https://www.dol.go.th/kanchanaburi/Pages/ข้อมูลทั่วไป.aspx>
- หรอยจัง. (2566). **35 ที่เที่ยวกาญจนบุรี**. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2566, จาก <https://rojjang.com/ที่เที่ยวกาญจนบุรี/>
- ceediz.com. (2566). **สุสานทหารสัมพันธมิตรดอนรัก กาญจนบุรี**. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2566, จาก <https://www.ceediz.com/th/travel/kanchanaburi/sp/a/สุสานทหารสัมพันธมิตรดอนรัก กาญจนบุรี.161290/>
- checkinchill. (2566). **30 ที่เที่ยวกาญจนบุรี**. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2566, จาก <https://www.checkinchill.com/content/kanchanaburi-travel/>
- The cloud. (2566). **สังขละบุรีคิกคัก**. สืบค้นเมื่อ 19 กันยายน 2566, จาก <https://readthecloud.co/sangkhlaburi-travel-guide/>

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ ๖๑๑๙ / ๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๖

ตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานผ้าพระกฐินมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษาถ้วนไตรมาส ในวันเสาร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ณ วัดเทวสังฆาราม ถนนเจ้าขุนเณร ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี นั้น

เพื่อให้การดำเนินการจัดพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสมและสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการต่างๆ ดังนี้

คณะกรรมการอำนวยการ

อธิการบดี	ประธานกรรมการ
รองอธิการบดีฝ่ายองค์กรฯและพัฒนากายภาพ	รองประธานกรรมการ
คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	กรรมการ
ผู้ช่วยอธิการบดีทุกฝ่าย	กรรมการ
ผู้อำนวยการสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ	กรรมการและเลขานุการ

ภาระหน้าที่

- วางแผนนโยบายการดำเนินงานพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
- สนับสนุนและให้คำปรึกษาการดำเนินงานพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
- ส่งเสริมและแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน แก่บุคลากรในหน่วยงานทราบและให้ความร่วมมือ

คณะกรรมการดำเนินงาน

รองอธิการบดีฝ่ายองค์กรฯและพัฒนากายภาพ	ประธานกรรมการ
ผู้อำนวยการสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ	รองประธานกรรมการ
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายองค์กรฯและพัฒนากายภาพ	รองประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์วรพล อร่ามรัศมีกุล)	

ประธานกรรมการฝ่ายต่างๆ	กรรมการ
ผู้อำนวยการส่วนบริหารงานกลาง	กรรมการและเลขานุการ
นางสาวนฤมล เมืองวงศ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวปริศนา ศรีบูรณากาญจน์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นายสารสิน กาลัญญู	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ภาระหน้าที่

ประสานงานและเชื่อมโยงการปฏิบัติงานระหว่างประธานแต่ละฝ่าย และประสานงานกับกรรมการในฝ่าย เพื่อให้งานพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ประธานและกรรมการฝ่ายต่างๆ

๑. ฝ่ายพิธีการและหนังสือที่ระลึก

ผู้อำนวยการสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ	ประธานกรรมการ
รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ	รองประธานกรรมการ
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ	รองประธานกรรมการ

กรรมการ

อาจารย์ ดร.สายชล ปัญญชิต	นางสาวอุษณีย์ เล้าเจริญ	
นายกฤตศณัฐ์ ดิลกศิริธนาภัทร์	นายวิวิวัฒน์ สมตน	
นางสาวภทรพรรณ พิซเงิน	นางสาวชนาพร กองจินดา	
นางสาวพิจนันท์ ทองพรรณกุล	นางสาวพิมินา ทรัพย์วิริยะกุล	
นางสาวกนกนิจ บงกขศุภภา	นายภาณุมาศ พุกกลิ่น	
นางสาวกิตติยา ชูชมฉาย	นางสาวอรุณกมล มุลกลาง	
นายเอกมงคล แก้วกล้า	นายธนากร ละอองเงิน	
นายจระไน ไชโยธา		กรรมการและเลขานุการ
นางสาวสโรชา เมฆอรุณ		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวธิตวรรณ สุริยะพันธ์		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวพรรณนารายณ์ เปรมตุ่น		กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ภาระหน้าที่

๑. จัดทำกำหนดการพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
๒. จัดทำหนังสือที่ระลึกพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
๓. จัดองค์ผ้าพระกฐินพระราชทาน

๔. ประสานงานกับฝ่ายต้อนรับ และประสานงานเกี่ยวกับการแจกหนังสือที่ระลึก
๕. ประสานงานกับวัดที่จะไปถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
๖. ดูแลกิจกรรมให้เป็นไปตามกำหนดการ
๗. ประสานงานกับกรรมการฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. ฝ่ายจัดหาปัจจัยถวายองค์พระกฐินพระราชทาน

รองอธิการบดีฝ่ายบริหารและทรัพยากรบุคคล

ประธานกรรมการ

กรรมการ

คณบดีคณะกายภาพบำบัด

คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

คณบดีคณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร

คณบดีคณะพลศึกษา

คณบดีคณะแพทยศาสตร์

คณบดีคณะเภสัชศาสตร์

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

คณบดีคณะวิทยาศาสตร์

คณบดีคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์

คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณบดีคณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม

คณบดีวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม

คณบดีวิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์

คณบดีวิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน

คณบดีวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย

ผู้อำนวยการสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ

ผู้อำนวยการสถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย พัฒนา และสาธิตการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักคอมพิวเตอร์

ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

ผู้อำนวยการสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้

ผู้อำนวยการสำนักสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

ผู้อำนวยการศูนย์การแพทย์ปัญญานันทภิกขุ ชลประทาน

ผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัย

ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการ

ผู้อำนวยการศูนย์การแพทย์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

ประธานสภาคณาจารย์และพนักงาน

ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี	ผู้อำนวยการส่วนบริหารงานกลาง
ผู้อำนวยการส่วนทรัพยากรบุคคล	ผู้อำนวยการส่วนกิจการนิสิต
ผู้อำนวยการส่วนการคลัง	ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและบริการการศึกษา
ผู้อำนวยการส่วนแผนและยุทธศาสตร์	ผู้อำนวยการส่วนวิเทศสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร
ผู้อำนวยการส่วนพัฒนากายภาพ	ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาความยั่งยืน
ผู้อำนวยการส่วนวินัยและกฎหมาย	ผู้อำนวยการส่วนกิจการเพื่อสังคม
ผู้อำนวยการส่วนกิจการหอพักนิสิต	ผู้อำนวยการส่วนกิจการหอพักนิสิต
หัวหน้าฝ่ายเลขานุการผู้บริหาร	หัวหน้าฝ่ายจัดการทรัพย์สิน
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาคุณภาพ	หัวหน้าฝ่ายบริหารข้อมูลทรัพยากร
ประธานชมรมผู้สูงอายุ มศว	
นายกสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	
นายกสมาคมผู้ปกครองและครูสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)	
นายกสมาคมผู้ปกครองและครูสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)	
นายกสมาคมศิษย์เก่าสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน	
นายกสมาคมศิษย์เก่าสาธิตประสานมิตร	
นายกสมาคมศิษย์เก่า ประธานชมรมศิษย์เก่าคณะ/วิทยาลัย	
นายกองค์การนิสิต	ประธานสภานิสิต
ประธานสโมสรนิสิตคณะกายภาพบำบัด	ประธานสโมสรนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์
ประธานสโมสรนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์	ประธานสโมสรนิสิตคณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม
ประธานสโมสรนิสิตคณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร	
ประธานสโมสรนิสิตคณะพลศึกษา	ประธานสโมสรนิสิตคณะแพทยศาสตร์
ประธานสโมสรนิสิตคณะเภสัชศาสตร์	ประธานสโมสรนิสิตคณะมนุษยศาสตร์
ประธานสโมสรนิสิตคณะวิทยาศาสตร์	
ประธานสโมสรนิสิตคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	
ประธานสโมสรนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์	ประธานสโมสรนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์
ประธานสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์	ประธานสโมสรนิสิตคณะเศรษฐศาสตร์
ประธานสโมสรนิสิตคณะสังคมศาสตร์	ประธานสโมสรนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม
ประธานสโมสรนิสิตวิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์	
ประธานสโมสรนิสิตวิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน	

ประธานสโมสรนิสิตวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย

บุคลากรสำนักงานอธิการบดี

นางสาวนฤมล เมืองวงศ์

นางสาวริศนา ศรีบูรณากาญจน์

นายสารสิน กาลัญญู

นางสาวอมรรัตน์ ใจมูล

นางสาวจตุติพร เกิดบ้านป่อ

นายประพัฒน์ ดวงเพชร

ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี

กรรมการและเลขานุการ

ผู้อำนวยการส่วนบริหารงานกลาง

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ภาระหน้าที่

๑. จัดทำของกฐินเพื่อแจกคณะกรรมการ และผู้มีจิตศรัทธาร่วมเป็นเจ้าภาพถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
๒. จัดหาและรวบรวมปัจจัยเพื่อร่วมเป็นเจ้าภาพการถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
๓. ประสานงานกับกรรมการฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. ฝ่ายการแสดงและตกแต่งสถานที่พิธีสมโภชองค์พระกฐินพระราชทาน

คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธี พันธุ์วราทร

รองประธานกรรมการ

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพิกา รอดสการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวดี มากพา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ พันธุ์เสื่อ

อาจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ เยาวนานนท์

อาจารย์พงศพิชญ์ แก้วกุลธร

อาจารย์กษิด์เดช เนื่องจำนงค์

อาจารย์โกลมล ศรีทองสุข

อาจารย์วันศนิ กระจ่างยุทธ

นางมาลา วงษ์งาม

นางสาวสุพัตรา แก้วอ่อน

นางสาวนัยนา วงษ์ยี่เมาะ

นายทีฆภัส สนธิสุข

นางสาวสุจิตรา พุ่มพึ่ง

นางสาวธนพร โชคชัยปัดมาพร

นางสาวศุภษา ฤกษ์เรืองฤทธิ์

นางสาววันทนภัส ผจญทรพรรณ

นายรัฐวุฒิ สนวนจิตร

นายภักพล เมฆสุวรรณ

นายสายชล จิตรีชาน

นายชูเกียรติ เอกนาม

อาจารย์ ดร.พัฒนชิตา เดชครุฑ

กรรมการและเลขานุการ

นางสาวภัสสร พกบัณฑิต

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๓. ประสานงานกับอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง
๔. ประสานงานกับกรรมการฝ่ายต่างๆ ภายนอกมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง

๕. ฝ่ายจัดการเดินทางและยานพาหนะ

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายองค์กรกิจและพัฒนาคุณภาพ ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงดุจเดือน สีสงามาด)

กรรมการ

อาจารย์ ดร.เสฏฐา ศาสนนันท์	นายสายฝน ชุนเศรษฐี
นายณชกร คุ่มจั่น	นายอุทัย อภรณ์พงษ์
นายสมคิด สว่าง	นายกิตติศักดิ์ วิทนา
นายณรงค์เดช ปานนาค	นายชวลิต อินธนู
นายมานิช เพ็ชรเอี่ยม	นายสาธิต กীরติวิทยากร
นางพรนภารักษ์ สังข์รัมย์	นายถาวร จอมทอง
นายอธิวัฒน์ แสงจันทร์ฉาย	นายรัชชัย ปิ่นแก้ว
นายก้องกฤษ แผนน้อย	นายมงคล ใจกว้าง
นายบัญชา สังข์รัมย์	นายสมภพ พันธิ์ใจธรรม
นายจำปี ลาสองชั้น	

นายผดุง สุขเกษม

กรรมการและเลขานุการ

ภาระหน้าที่

๑. จัดยานพาหนะ รับ - ส่ง คณะกรรมการที่ปฏิบัติหน้าที่และบุคลากรที่ไปร่วมงาน
๒. ประสานงานทุกฝ่ายในการจัดรถรับ - ส่ง ในวันเตรียมงานและวันงาน
๓. ประสานงานด้านการจราจรในการเดินทาง รวมทั้งประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่เกี่ยวกับการเดินทาง
๔. ประสานงานกับกรรมการฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๖. ฝ่ายจัดหาที่พัก

คณบดีวิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม ประธานกรรมการ

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กังวาน ยอดวิเศษศักดิ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีรัฐ ภัคศิริณชิต
อาจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ พันธบุตร	อาจารย์ ดร.รินบุญ นุชน้อมบุญ
นายเอนก สังสรน้อย	นางสาววิลาวัลย์ ม่วงพลับ
นางสาวจิตาภา ทับทิม	ว่าที่ร้อยตรีสุกัญญา สังสรน้อย

นายวรทัศน์ วัฒนชีวินปกรณ์	กรรมการและเลขานุการ
นางสาวระพีพัฒน์ ดวงแก้ว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ภาระหน้าที่

๑. ติดต่อประสานงานจัดหาที่พักสำหรับคณะกรรมการและบุคลากรที่เข้าร่วมงานพิธี
๒. จัดเตรียมที่พักสำหรับคณะกรรมการและบุคลากรที่เข้าร่วมงานพิธี
๓. ประสานงานกับกรรมการฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๗. ฝ่ายต้อนรับ และประสานงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรวิ้น แพทยานนท์	ประธานกรรมการ
รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ	รองประธานกรรมการ
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ	รองประธานกรรมการ

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีรัฐ ภักดีธรมชิต	อาจารย์ ดร.รินบุญ นุชน้อมบุญ
อาจารย์ ดร.ปิลันต์ ปุณฺณประภา	นางสาวณภัทร พันธุ์ทอง
นางสาวปานไพลิน พองแก้ว	นางสาวอุษณีย์ เล้าเจริญ
นายวิวิชฌน์ สมตน	นายกฤตณัฐ ดิลกศิริธนภัทร์
นางสาวภทรพรรณ พิษเงิน	นางสาววิศวรรณ สุริยะพันธ์
นางสาวพิจันท์ ทองพรรณกุล	นางสาวพิมนิภา ทรัพย์วิริยะกุล
นางสาวกนกนัจ บงกชศุภภา	นายภาณุมาศ พุกกลิ่น
นางสาวกิตติยา ชูชมฉาย	นางสาวอรุณกมล มูลกลาง
นายเอกมงคล แก้วกล้า	นางสาวพรรณนารายณ์ เปรมตุ่น
นางสาวเพียงอ้อ ศรีแก้ว	นางสาวยลรวี ฉัตรศิริเวช

นายธนากร ละอองเงิน	
นางสาวชนาพร กองจินดา	กรรมการและเลขานุการ
นางสาวสโรชา เมฆอรุณ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นายจระไน ไชโยธธา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ภาระหน้าที่

๑. ต้อนรับผู้บริหาร แขกผู้มีเกียรติ และคณะกรรมการที่มาร่วมงานในพิธีสมโภชองค์พระกฐินพระราชทาน และพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
๒. แจกของที่ระลึกแก่แขกผู้มีเกียรติ
๓. ประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๐. ฝ่ายการเงินและบัญชี

ผู้อำนวยการส่วนการคลัง

ประธานกรรมการ

กรรมการ

บุคลากรส่วนการคลัง

นางมนิดา ถาวรรัตน์

นางศรีัญญา เอกบุตร

นางเกสรฯ แจ้งพะเนียด

นางสาวสิริกกร ยิ้มเจริญ

นางสาววัชรพร จิตรเจริญทรัพย์

นางสาวชนัญชิตา หวังไชยะ

นางสาวเบญญาภา บุญศิริ

นางสาวกรกช สังข์เกษม

นางสาววารุณี แก้วเสาวภาคย์

ภาระหน้าที่

๑. รวบรวมเงินบริจาคและเบิกจ่ายเงินดังกล่าว เพื่อมอบให้แก่วัดที่ไปถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
๒. รวบรวมคำขอตั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายของแต่ละฝ่าย เพื่อเสนอขอจัดสรรงบประมาณ จากเงินสวัสดิการของมหาวิทยาลัย
๓. ประสานงานกับกรรมการฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๑. ฝ่ายจัดสถานที่

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายองค์กรฯและพัฒนากายภาพ

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์วรพล อร่ามรัศมีกุล)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปนัดดา ลาภเกิน

รองประธานกรรมการ

กรรมการ

อาจารย์ ดร.พชรพล อินทุเวศ

อาจารย์ ดร.สนธิณี ไวยรัตน์

อาจารย์ธนประสงค์ อยู่พิสิษฐไทรวิติ

นายธนกร สันติธรรมากร

นางสาวจิราภรณ์ ธรรมมาลัย

นางสาววิพัฒน์ โยทัยเคลื่อน

นายวิริยะ สุฝน

นางสาวจิราภรณ์ พูลสวัสดิ์

นายอนิรุทธ์ ศรีเถื่อน

นางสาวจิราวรรณ อยู่สุข

นางสาวดุจเดือน ดวงชะอุ่ม

นางเยาวเรศ ไหลอุดม

นางสาวธรรณรินทร์ ฐานะวุฒิ

นางสาวขวัญใจ สิ้นล้าน

นางสาวสุธามาศ หาญทงศ์

นางสาวบุศรา สราคำ

นายนิรุทธ์ คำลำ

นายไพฑูรย์ กุลพรม

กรรมการและเลขานุการ

ภาระหน้าที่

๑. อำนวยความสะดวกและจัดสถานที่ให้แก่คณะกรรมการและแขกที่มาร่วมงาน
๒. ประสานงานเพื่อจัดตกแต่งสถานที่บริเวณพิธีสมโภชองค์พระกฐินพระราชทาน
๓. ประสานงานและจัดเตรียมสถานที่รับประทานอาหาร
๔. ประสานงานสถานที่ด้านการแสดง
๕. ประสานงานกับกรรมการฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๒. ฝ่ายศึกษาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ยุคลวัชร ภัคตัจฉกริวุฒม์)

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาทิตยา ทรัพย์สินวิวัฒน์ อาจารย์ภัทรนันท์ ไททยะสิน

อาจารย์อชิป เตชะพงศธร นางสาววารุณี สิริรินทร์

นางสาวกীরติ ศิริสมบัติ นายอชิรวัดดี ธนชโพธิวงศ์

นิสิตช่วยงาน จำนวน ๔ คน

นางอุไรวรรณ วรรณะ กรรมการและเลขานุการ

นางสาวพัชรวรรณ กุลพันธ์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ภาระหน้าที่

๑. รับผิดชอบกิจกรรมทัศนศึกษาสถานที่สำคัญและมีความน่าสนใจ
๒. ประสานงานกับอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง
๓. ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ภายนอกมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้อง

๑๓. ฝ่ายจัดหาทุนทรัพย์และอุปกรณ์การศึกษา

รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิต ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิต รองประธานกรรมการ

กรรมการ

นายกองค์การนิสิต ประธานสภานิสิต

ประธานสโมสรนิสิตคณะกายภาพบำบัด ประธานสโมสรนิสิตคณะทันตแพทยศาสตร์

ประธานสโมสรนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ ประธานสโมสรนิสิตคณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม

ประธานสโมสรนิสิตคณะพลศึกษา ประธานสโมสรนิสิตคณะแพทยศาสตร์

ประธานสโมสรนิสิตคณะเภสัชศาสตร์ ประธานสโมสรนิสิตคณะมนุษยศาสตร์

ประธานสโมสรนิสิตคณะวิทยาศาสตร์	ประธานสโมสรนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์
ประธานสโมสรนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์	ประธานสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์
ประธานสโมสรนิสิตคณะเศรษฐศาสตร์	ประธานสโมสรนิสิตคณะสังคมศาสตร์
ประธานสโมสรนิสิตวิทยาลัยโพธิวิชชาลัย	ประธานสโมสรนิสิตวิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์
ประธานสโมสรนิสิตวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม	
ประธานสโมสรนิสิตวิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน	
ประธานสโมสรนิสิตคณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร	
ประธานสโมสรนิสิตคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	
ประธานศูนย์นิสิตจิตอาสา	ผู้อำนวยการส่วนกิจการนิสิต
บุคลากรส่วนรกีการนิสิต	
นางสาววิภาพร ศิริกำเนิด	กรรมการและเลขานุการ
นางสาวจิรนุช วงษ์อารักษ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวไรวินท์ ลีวัฒนานพวงศ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ภาระหน้าที่

๑. จัดหาทุนทรัพย์และอุปกรณ์การศึกษาเพื่อร่วมในงานพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
๒. ประสานงานกับกรรมการฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๔. ฝ่ายเลขานุการ

ผู้อำนวยการส่วนบริหารงานกลาง	ประธานกรรมการ
กรรมการ	
นางสาวนฤมล เมืองวงศ์	นางสาวปริศนา ศรีบูรณากาญจน์
นายสารสิน กาลัญญู	กรรมการและเลขานุการ
นางสาวอมรรัตน์ ใจมูล	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ภาระหน้าที่

๑. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
๒. จัดทำประกาศมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เรื่อง ขอเชิญร่วมพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
๓. จัดทำหนังสือเชิญเข้าร่วมพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานและของกฐิน เพื่อมอบให้ฝ่ายจัดหาปัจจัยถวายองค์พระกฐินพระราชทาน สำหรับแจกให้บุคลากร ผู้ปกครองนิสิต ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตศิษย์เก่า และบุคคลทั่วไป
๔. ดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการจัดพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

๕. จัดทำหนังสือตอบขอบคุณผู้ร่วมสมทบทุนเป็นเจ้าของภาพพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

๖. ประสานงานกับประธานและกรรมการทุกฝ่าย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ ๖๕๗๘ /๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๖ (เพิ่มเติม)

อนุสนธิคำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ ๖๑๑๙/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๖ เนื่องจากมีการเพิ่มเติมรายชื่อของคณะกรรมการจัดพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.๒๕๕๙ จึงแต่งตั้งกรรมการฝ่ายต่างๆ เพิ่มเติม ดังนี้

๑. ฝ่ายจัดการเดินทางและยานพาหนะ

นายธนนต์ จันทร์โชติ	กรรมการ
นายสุรพงศ์ โคตรสูงเนิน	กรรมการ
นายนพดล กองพารา	กรรมการ
นายณรงค์ศักดิ์ ทักหนาพันธ์	กรรมการ

๒. ฝ่ายโสตทัศนอุปกรณ์

นายชัยพร สุวรรณประสพ	กรรมการ
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป	

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ ๘๔๘๔ / ๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๖ (เพิ่มเติม)

อนุสนธิคำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ ๖๑๑๙/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๖ เนื่องจากมีการเพิ่มเติมรายชื่อของคณะกรรมการจัดพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.๒๕๕๙ จึงแต่งตั้งกรรมการฝ่ายต่างๆ เพิ่มเติม ดังนี้

๑. ฝ่ายต้อนรับและประสานงาน

เพิ่มกรรมการ นางสาวชลธิชา อ้วนละม้าย

นางสาวมนิศา สุขศรีสังข์

นางสาวศิริกานดา วงศ์รัตตกาญจน์

นายกฤติน จงควดี

นางณัฐชญาภรณ์ จงควดี

๒. ฝ่ายการแสดงและตกแต่งสถานที่พิธีสมโภชองค์พระกฐินพระราชทาน

จากเดิม นายสายชล จิตรีชาน

เปลี่ยนเป็น นายกฤษณ์ หิรัญพิศ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หนังสือที่ระลึก พิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ณ วัดเทวสังฆาราม ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี